

DOX HOLIDAY

broj
25

UPORNI TRAGAČ

★ CENA 5 DINARA ★

Frenk Larami

UPORNI TRAGAČ

Naslov originala:
TRACK OF THE HUNTER

Copyright 1974 by Universum press

SVA PRAVA PRIDRŽANA

izdaje i štampa NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni
urednik Svetozar TOMIĆ. Izlazi svakog prvog u mesecu. Copyright 1972
by Martin Kelter Verlag.

Oslobođeno Osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekre-
tarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine br. 413-279/73 od
1 januara 1973 godine.

1. juni.

U Vajlardu, tog leta gospodnjeg, severno od Sakramento planina, dva jahača su ujahala sa raznih strana, vukući privezana za sedla tri duga lasa.

Svako laso, na podjednakom odstojanju, imalo je na kraju zapaljen fitilj na vezanim šipkama dinamita!

Pre toga, Pal Jansen, divovski Šveđanin, sa svojim kompanjom Badom Bekerom ušunjaao se u mesnu banku bez žurbe.

Koltove su nosili u rukama.

Bilo je podne, najgore vreme dana pod usijanim nebom Novog Meksika, avgust mesec.

I gradski psi-lutalice dahtali su ispleženih jezika u nazovi hladovini, jer je i tu vladala paklena temperatura. Ulica Vajlarda ličila je na polje koje su opustošili skakavci.

Samo je krčmar Grifit bio zadovoljan. Jedini čovek obradovan satanskom vrućinom, jer se njegovo pivo točilo nemilice i što se više pilo, usta su sve više vapila za njim.

Pal Jansen i Bad Beker mirno su privezali svoje konje za gredu i trojnim koracima popeli se na trem.

Jedna naizgled obična pljačka banke završila se kobno tog dana.

Šveđanin je bio divovskog rasta, oštre plave kose visoko podšišane na potiljku. Nosio je neku vrstu kožnog prsluka preko leđa, dok su mu na rukama ogromni mišići jasno predočavali kakvom snagom raspolaže. Široke pantalone bile su mu ukrašene resama sa strane, a kolt u futrolji pre je ličio na igračku nego na vatreno oružje.

Imao je lice opaljeno suncem samo po jagodicama i čelu. Ostali delovi nosili su pečat njegovog evropskog porekla, belinu puti koje ni ovakvo zapadnjačko sunce nije moglo sasvim da preporodi. Bele obrve, retka, bela bradica po krajevima vilica i prozirnoplave oči odavale su na prvi pogled došljaka preko okeana.

Bad Beker bio je Kanzašanin, iz Sirakuze na obali Arkanzasa. Suvo-njava, spečena prilika kome je nervoja u prstima češće nego što treba nagoveštavala olako notezanje revolvera. Povrnuti obod šešira skoro mu se nadnosio nad trepavice, brkovi i brada prekrivali su mu sasušena,

tanka usta, oči pod niskim čelom skakutale su svakog sekunda tražeći neprilike.

Nisu bili sami.

Preostala dvojica trebalo je da nađu u određeno vreme i izazovu gužvu u Vajlardu.

Predosećali su plen od bar dvadesetak dolara!

Banka u ovom gradiću nije spolja delovala nimalo atraktivno. Bila je to obična zgrada od dasaka, s rešetkama na malim prozorčićima i vratima koja su se spolja zaključavala velikim katancem. Međutim, unutra je bila velika prostorija sa pultom i tri šaltera. Tri blagajnika i knjigovođa u pozadini sačinjavali su osoblje, izuzimajući vlasnika Čarlija Patrika, čija se kancelarija nalazila iza velikih masivnih vrata.

U njih je Pal Jansen gledao sa dvoumljenjem: treba li isterati gazdu napolje ili ga jednostavno ustrečiti ako promoli nos?

Tako su ušli, komotno, kao da se vraćaju domovima posle ispaše velikih stada.

Tek što su zatvorili vrata za sobom, povadili su koltove i uprli ih ispred sebe.

— Ruke gore! I bez mnogo priče! — javio se Bad Beker, odlepljujući se od zida.

U prostoriji je nastao tajac.

Nije bilo mnogo posetilaca, jedna žena i dva starija građanina. Oni su se odmah okrenuli bleđih lica i uzmakli.

Sve je izgledalo jednostavno. U stvari, što je pljačka jednostavnija, ona je uspešnija.

Švedanin je prišao šalterima i zamlatarao koltom gore.

Blagajnici su nemoćno podigli ruke.

— Odbij! — rekao je Jansen dubokim glasom.

Međutim, za Čarlija Patrika ovaj dan je bio po nečemu vrlo značajan: vlasnik banke primio je tog jutra veliku količinu zlata koju je kompanija „Vels Fargo“ prenosila iz Tularose za Albuherk. Teška, oklopna kola sa oružanom pratnjom zastala su da prenoće u Vajlardu i sačekaju smenu i oružanu pratnju koja će nastaviti put dalje. Međutim, smena je nešto zakasnila. Pratnji prve kočije nije bilo jasno zašto im je naređeno da ovde zastanu i sačekaju druge, kad su i sami mogli da nastave put odornijim konjima...

Samo jedan među njima znao je to, Barni Vosper, detektiv Pinkertonove agencije. Smena koja je trebalo da dođe, pošla bi sa lažnim „tovarom“. Zlato bi ostalo u banci da prenoći i nastavi zaobilazni put starim kolima, dok su druga služila kao mamac eventualnim pljačkašima kojih je u ovom delu zemlje bilo na pretek.

I još nešto: veče pre toga dana jedan visok, elegantan stranac u tamnom odelu uložio je u vajlardsku banku petnaest hiljada dolara.

Bila je to nova briga za malog bankara.

Pal Jansen i Bad Beker nisu ni slutili koliko se plena krije iza šaltera.

Barni Vosper, Pinkertonov detektiv, koji inače nije ni izbijao iz prostorije, otišao je samo da pokvasi

grlo u salun „Grand” na pet minuta.

A baš u međuvremenu dva bandita su ušetala u banku sa otkočenim koltovima.

Dva čoveka i žena, koji su se tu zatekli, odmah su se povukli uza zid, s dlanovima položenim na podiljak.

Bad Beker je izbrojao iza šaltera pet podignutih ruku.

Gde je bila šesta?

Kad je već pomislio da to ni Jansen ne vidi, oglasio se njegov kolt!

Jedan od blagajnika koji je posegao za skrivenim oružjem u otvorenoj fioci, platio je glavom svoju odenost banci.

Žena kraj zida je vrisnula, a onda pala onesveščena.

Pucanj je izmamio Čarlija Patrika iz njegove kancelarije.

Pomislio je da Vosper sređuje nekog nepromišljenog razbojnika i otvorio je vrata, nespreman na druga iznenađenja.

Švedanin je podigao kolt prema njemu kao da hoće da ustreli običnu muvu.

— Otvaraj! — rekao je i pokazao glavom prema masivnom trezoru.

Patrik je zadrhtao, kolena mu se sudariše a noge izdadoše.

— Brzo! — podviknuo je Jansen.

Za to vreme, Bad Beker je praznio blagajničke fioke i novac trpao u torbe.

— Tamo nema ništa... — zavapio je Patrik, očekujući da odnekud iskrsne Vosperovo lice i prekrati njegove muke. — Kasa je prazna!

Ali Švedaninu nije bilo do čekanja.

Ispalio je nov hitac i okrznuo Patrikovo uho.

Čovek je jauknuo i potražio ključeve u džepovima. Kada ih je našao i drhtavim rukama počeo da otvara, spolja su se već začuli povici ali i topot konja.

— Ovde je gotovo! — javi se Beker.

Obe torbe nosio je preko ramena. Nisu izgledale dovoljno nabijene.

Čarli Patrik, vlasnik vajlardske banke, najzad je povukao teška vrata i sklonio se u stranu. Pal Jansen opsova, a njegov partner Beker zamalo da ispusti torbe.

— Sto mu... Pogledaj to, Pale!

Kasa je imala zlata i novaca koliko u životu nikada nisu videli!

Naoko tromi Švedanin brzo je preleteo pogledom po prostoriji i otkrio u jednom uglu veliku kožnu torbu kakve pojedine banke imaju za prenos većih količina novca.

Bukvalno ju je zgrabio i podneo pod kasu, izručujući u nju sve što je našao pod svojom velikom šakom!

Bad Beker je držao na oku sve prisutne.

Bilo je krajnje vreme da se izgube. Njihovi kompanjoni su već stizali sa konjima.

Vukli su za sobom tri lasa, nejednake dužine. Na svakom kraju nalazio se snop dinamita, zapaljen u različito vreme.

Sada su, iz suprotnih strana, galopirali prema banci.

Prva eksplozija potresla je učmali Vajlard u trenutku kada je Pinkertonov agent Barni Vosper izleteo iz krčme „Grand” naslućujući odakle može da dolazi neočekivana pucnjava u podne.

Jahači su se mimoišli malo pre druge eksplozije. Dinamit je uzvilt-lao prave oblake prašine dima i odbacio natrag najrazornije i najhrabrije.

Konji pod banditima su mahnjito skakali uplašeni gruvanjem nadomak njihovih kopita, ali jahači su bili pravi majstori svog posla i ume-li su da ih ukrote i smire ne zau-stavljajući se.

Vraćali su se ponovo istim putem.

Barni Vosper nije mogao da pro-dre do banke, od prašine i dima. Smetao mu je i trk nepoznatih ko-njanika. Nije u prvi mah mogao ni da se snađe sa koje strane dolazi dinamit i eksplodira skoro pred sa-mim njegovim nosom!

Iz hotela „Blanka” istrčala su tri službenika kompanije „Vela Fargo” koji su dopratili prva kola do Vaj-larda. Na njih je naleteo jedan od jahača omotan dimom, zasuo ih pra-šinom i okrenuo konja natrag.

Treća eksplozija vratila je svu trojicu natrag u hotel, ne dajući im vremena da čestito progledaju.

Onda su se vrata na banci otvo-rila i pojavili su se Jansen i Beker.

Barni Vosper je nasumce opalio dva hica u nejasne senke.

Odgovorio mu je Bad Beker pre-ko ramena. Vrelo olovo zakopalo se

u Vosperovo rame i obrnulo ga za čitav krug dok nije pao u prašinu.

Pljačkaši su brzo oslobodili konje i bacili im se u sedla.

Krenuli su u suprotne strane, po dvojica.

Pucali su oko sebe bez cilja, kako bi zaplašili sve one kojima bi palo na um da iziđu i spreče ih u bek-stvu.

Jedno zrno pogodilo je jednog de-setogodišnjeg dečaka kraj prozora velike kuće preko puta Patrikove banke. U opštem metežu niko to nije video. Dečak je pao bez glasa.

•
• •

U hotelu „Blanka” pucnji spolja činilo se kao da dolaze sa udaljenih brda.

Teške, tamnocrvene zavese navu-čene da spreče prodor sunca i vru-ćine u hol i odaje, sada su zagušile pušćani eho sa ulice.

Dva čuvara reda koja su krsta-rila prostorijama, za trenutak su za-stala i upitno pogledala u vlasnika. Ovaj je odmahnuo glavom, dajući im do znanja da treba da gledaju samo svoja posla. Nije imalo smisla prekidati igru u „zelenom kavezu”. Tako se nazivalo odeljenje gde se igrao poker: imalo je jedan veliki sto, četiri specijalno naručene sto-lice sa kožnom presvlakom, jednu pločicu sa dve pregrade gde su se nalazila prvoklasna pića. Igrači su mogli sami da se posluže, a mogli su da povuku gajtan sa zvonom —

i jedan od službenika bi odmah do-
trčao da ih usluži.

„Zeleni kavez”, dakle, bila je ide-
ja vlasnika „Banke” Peta Pulvera
nadaleko poznata u tom delu Novog
Meksika. U njemu su mogli da se
okupe samo dobri igrači i, što je
najvažnije, sa dobro nabijenim nov-
čanicima.

U nekoliko mahova prerušeni de-
speradosi pokušavali su da prodru
unutra i opljačkaju bogate klijente
Peta Pulvera, ali su obično završa-
vali pred cevima njegovih čuvara
reda ili spasavajući se bezglavim
bekstvom kroz prozore.

Da bi i to sprečio, Pulver je u
prozore ugradio rešetke i po tome
je odaja dobila naziv „kavez”. Onaj
drugi dodatak dolazilo je od boje
stola za kojim se igralo i boje zido-
va i zavesa. Sve je bilo modrozele-
no, čak i abažur na svetiljci iznad
kockarskih glava.

Hotel „Blanka” imao je najbolja
pića, najbolju večernju zabavu, naj-
bolju hladovinu u paklenim avgu-
stovskim danima.

Mnogi u Vajlardu samo su ga gle-
dali sa ulice, nisu imali tri čiste da
mu prekorače prag.

Zato je taj „drugi” deo sveta na-
lazio utočište u salunu „Grand” kod
Tina Grifita. I Barni Vosper, Pin-
kertonov detektiv, grozio se pomisli
da uđe u hotel. Nije voleo tu novu
vrstu usluge, taj novi soj ljudi koji
umesto koltovima krče sebi put kroz
život gomilom dolara.

Tog dana, „zlatni kavez” imao
je četiri opasna pokeraša. Samo je-

dan od njih bio je meštanim, Hju
Krest, vlasnik neke kupoprodajne
agencije za koju se nije znalo šta
sve zapravo radi, ali je radila od-
lično.

Ostala trojica stigla su prošlog
dana, iz različitih pravaca.

Ken Finč i Don Sliks dojahali su
sa zapada, od Sokore. Bili su upad-
ljivo obučeni, u odelima koja kao
da su skinuta sa rafova nekih rob-
nih magazina Sent Luisa.

Ono što odelo nije moglo da skri-
je bila su njihova podmukla lica.

Finč je imao veliku glavu, raz-
maknute oči sa visoko dignutim
obrvmama i retke zube iza mesnatih,
iskeženih usta. Njegov saputnik,
Sliks, bio je nešto manji rastom, ali
zato razvijeniji. Kaput se spreda
nije mogao zakopčati dok su panta-
lone pretile svakog časa da prsnu.
Nasuprot Finčovom glatko izbrija-
nom licu, on je jahao neobrijan i
natmuren, stisnutih zuba.

Ispod novih kaputa i preko novih
pantalona, nosili su stare opasače
sa izlizanim futrolama. Koltovi ka-
libra 45 slagali su se sa njihovim
licima: bili su preteći i smrtonosni.

Međutim, hotel „Blanka” prihva-
tio je njihove propusnice za „ze-
leni kavez”. Pokazali su dovoljno
novca da Pet Pulver klimne glavom
ne interesujući se za njihovo po-
reklo.

Četvrti partner ušao je u Vajlard
sa severoistočne strane. Bio je to
put od Maskvera, preko Kanadske
reke.

Jahao je prekrasnog indijanskog

šarca. Na sebi je imao crno odelo i crni „kalifornija” šešir. Kao sneg bela košulja bila mu je pod grlom vezana ljubičastom somotskom kravatom. Za opasačem je imao pripasana dva „linkoln” revolvera, sa drškama ukrašenim slonovačom.

Imao je neobične, prodorne oči. Kao da su ih planine Sen Andresa okovale ledom i pustile u dolinu da rashlade pakleni put od Maskvera do Vajlarda.

Ušao je u Vajlard legendarni kockar i strelac.

Dok Holidej!

Ljudi, zatečeni u sutonu na ulicama, okretali su se za strancem kao za čudom. Takav jahač, u takvom odelu, nije viđen u Vajlardu bar za četrdeset godina unatrag. Jahao je ne okrećući se. Kao da je konj pod njim znao pravac i mesto gde će da zastane.

A zastao je pred hotelom „Blanka”.

Te noći ga više niko nije video. Jedino je vlasnik banke Čarli Patrik imao susret sa njim, kada je stranac sa očima koje hipnotišu uložio petnaest hiljada dolara u njegovu kasu. Onda se izgubio i osvanuo za stolom u „zelenom kavezu”.

Hju Krest je prvi zauzeo mesto, iščekujući partnere.

On je znao da će Pet Pulver dovesti prave igrače za kockarski sto. Pulver je imao nos za takve. Međutim, trojica pridošlica nisu mu se učinili naivni i pokajao se što se uopšte zatekao tu tog jutra.

Finč i Sliks su mu pre ličili na

ubice nego na neke poslovne ljude sa strane.

Stranac u crnom očigledno je bio profesionalac, sudeći po dugim, negovanim prstima i veštini kojom je karte promešao pred njegovim očima.

Don Sliks je piljio u Džordžijanca, pokušavajući da se seti otkuda poznaje to lice.

Što ga je više posmatrao, sve je čvršće bio u uverenju da mu je tip u kicoškom odelu poznat.

Nijedan od njih nije imao oružje.

Uslov da uđu u „zeleni kavez” bio je da predaju svoje opasače jednom od čuvara reda. Pet Pulver nije želeo da njegov hotel bije loš glas. A kad se oko kockarskih stolova jednom pojavi krv, onda ju je teško sprati posle.

Međutim, Sliksa nije brinula činjenica da je nenaoružan. On se uzdao u svoje pesnice, kojima je mogao da prepolovi salunski sto i pokida stolicu kao da je od trske.

Napolju je dan postajao sve topliji, a za stolom je igra dobijala đavolski tempo.

Hju Krest je sve češće odustajao i prepuštao borbu ostaloj trojici.

Ken Finč i Don Sliks služili su se jeftinim trikovima ne bi li svog protivnika izbacili iz ravnoteže. Ali, čovek iz Džordžije je demonskom mirnoćom odbijao sve njihove napade i tukao ih redom osam partija, da bi kod devete zastao i dozvolio im da se malo povrate.

Oba partnera izmenjali su značajne poglede.

— Biće kiše! — promrmljao je

Finč, na najveće Krestovo iznenađenje.

— Kiše? — procedio je ovaj. — Napolju nema ni oblačka na vidiku! Čak bi mi prijali i indijanski dimni signali, samo da ne gledam omo nebo kao staklo...

Holidej se nije mešao u razgovor.

Finč je ponovo bacio pogled na Sliksa. One dve reči „Biće kiše” bio je ugovoreni znak da stupe u akciju. Sliks je trebalo da odgovori prigodnom rečenicom, i sporazum je mogao da stupi na snagu.

— Nema kiše, samo sevaju munje... — promrmljao je Sliks, oborena pogleda.

Hju Krest je sada pogledao u ovoga. Činilo mu se da je sišao sa uma. Biće kiše, nema kiše, munje sevaju, izgleda da im je sunčanica prodrila pod šešire!

— O čemu vi to... — počeo je Krest, ali zastade u pola rečenice.

— Zaveži, mator! — obrecnu se Finč na njega i ispod stola izvuče mali deringer. Bio mu je u čizmi ušiven sa nekoliko konaca za unutrašnju stranu sare.

Hju Krest je zatreptao očima.

Revolver je bio uperen u Doka Holideja.

— Nebesa — promucalo je Krest pa ovde se oružje ostavlja kad se ulazi...

— Mi smo ostavili — odgovori Sliks sa zloradošću u glasu — ali je Ken zaboravio da izuje čizme!...

Kockar je mirno gledao u cev, složivši karte u špil. Gomila novaca

na njegovoj strani bila je osetno velika.

— Mislio sam da igrate poker, džentlmeni? — progovorio je mirno, ali hladnim glasom. Njegov pogled zakova se u Finča kao usijano željezo za žigosanje.

— Ne volimo kad gubimo — javi se Sliks, otkopčavajući svoj kaput. Ruke je pružio preko stola da pokupi Džordžijančev dobitak. Ali kockarev glas ga oprži u mestu:

— Ne bih to dirao, burazeru!

Sliks se uspravi i pogleda u Finča.

— Što zijaš? — prosikta ovaj. — Pokupi te pare, on ne sme ni da mrдне! Ubiću ga kao psa!

Sliks se kolebalo.

Još ga nije napuštala luda misao da ovog čoveka odnekud poznaje i to pod neprijatnim okolnostima. Ponovo je pružio ruke, ali to je bila njegova prva i poslednja greška!

Savijajući telo preko stola da zagradi novac sa Holidejeve strane, Don Silks je nespretno zaklonio Finču vidik. Našao se između kockara i džepnog pištolja!

— Budalo! — dreknuo je Finč predosećajući opasnost.

Međutim, bilo je kasno.

Džordžijanac je dohvatio Sliksove ruke, povukao naglo prema sebi, a onda mu šakom zahvatio lice i munjevito odgurnuo natrag!

I čovek takve snage kao što je bio Don Sliks odleteo je kao oprugom izbačen pravo u Finčovo naručje.

Psujući, Ken Finč je pokušao da izbegne taj nalet, ali je samo uspeo da oslobodi levu ruku. Desna mu je

bila kao gromom pogođena kada je Sliks naleteo na njega.

Začuo se prasak i metak iz deringera zabio se u tavanicu.

Hju Krest se blagovremeno našao na podu, sklupčan kao prebijen pas.

Padajući, Sliks je povukao i svog partnera za sobom.

Na vratima su se tada pojavili čuvari reda sa koltovima u šakama. Između njih nalazio se Pet Pulver.

— Pucnjava? Ovde? — čuo se njegov ljutit glas.

Jednim pogledom je obuhvatio prizor.

Holidej je stajao pored stola i mirno skupljao novac. Ispod Sliksovog tela iskobeljavao se Finč, još uvek držeći u ruci džepni pištolj. Vlasniku „Blanka” hotela to je bilo dovoljno. Pokazao je rukom svojim čuvarima.

— Izbacite ih napolje!

Hju Krest proviri ispod stola.

— Pet, mogu li da iziđem? — pitao je, uplašeno.

— Naravno da možete, mister Krest! — ljubazno mu pomože Pulver da se podigne. — Niste povređeni?

— Ne... Samo sam se iznenadio kad sam video pištolj!

On otrese nevidljivu prašinu sa sebe i isteže vrat, postišen zbog svog ponašanja. Dok su čuvari izbacivali Finča i Sliksa napolje, Pulver se obrati Holideju.

— U čemu je stvar, mister?

Kockar stavi novac pod kaput i izvadi jednu od svojih tankih, mišljavih cigara.

— Gospoda ne podnose gubitak — kratko je prokomentarisao.

— Hteli su da ga ubiju! — potvrdi Krest. Ali, Pulver kao da ga nije čuo. Pokazao je rukom negde napolje.

— Na ulici je neka gužva — reče — mislim da se nešto krupno dešava!

— Gužva? Šta bi moglo da se desi?

Pulver sleže ramenima.

— Ne znam. Čuo sam eksplozije, pucjavu, topot konja... ali se nisam usudio da proverim o čemu je reč.

— Hm! Vi uvek gledate svoja posla? — dobaci mu Krest i iziđe iz „zelenog kaveza”. Pulver krenu za njim.

*
* *

Prašina se na ulici odavno slegla, miris baruta iščezao u podnevnoj jari.

Detektiv Pinkertonove agencije ležao je na ulici malo oslonjen na lakat zdrave ruke, iskrivljenih usta. Nalazio se usred nebrojeno utisnutih, izukrštanih tragova kopita. Kolt mu je ležao nedaleko, dopola zariven u vreću, žučkastu prašinu vajlardske ulice.

Ljudi su izlazili ispod tremova, držeći se zidova. Dinamit i revolverska kanonada još su im odzvanjali u ušima, nisu se usuđivali da potpuno pokažu svoje šešire napolje.

Onda se pojavio vlasnik banke,

Čarli Patrik. Teturao se preko ulice, držeći oba dlana na glavi.

— U pomoć... — hrapavim glasom je dozivao oko sebe. — Mene su opljačkali! Jedan čovek je mrtav! Pomozite...

Ulica se preplavi žagorom, povici-
ma i kletvama.

Šerif Mark Lener trenutno je bio odsutan iz Vajlarda. Nalazio se na Kejstonovom ranču povodom krađe nekih konja i zapaljene štale.

Međutim, pratioci kola „Vels Fargo“ već su se bacili u sedla svojih konja. Barni Vosper im je zdravom rukom pokazivao dva pravca i trebalo je da izaberu jedan. Koji? U barutnom dimu i prašini, niko nije video o čija su sedla okačene torbe sa plenom.

U opštoj pometnji malo ko je vo-
dio računa o Vosperovoj rani.

Detektiv je najzad iscrpljen klo-
nuo o tle, podigavši svojim padom
oko sebe oblačke prašine.

Čarli Patrik je jurio od šerifove
kancelarije do onesvešćenog Vospe-
ra, čupao kosu i mrmljao nerazu-
mljive reči. S vremena na vreme
je izvikivao pojedina imena, molio
da neko pođe u poteru, ali sve je bi-
lo uzalud. Šerif Mark Lener nije
imao pomoćnika i vlasniku banke
je jedino preostalo da čeka na Le-
nera.

— Lekara! — vikao je neko nag-
nut nad Vosperom. — Gde je dok-
tor?

Bio je, izgleda, loš dan u Vajlar-
du. Čuvar zakona bio je odsutan, a

lekar se nalazio kod izvesne Džun
Mek Marion, koja se porađala.

Tri pratioca kočije „Vels Fargo“
najzad su odlučili da pojašu na za-
pad. Verovali su da će naići na neki
trag prema Rio Grandu.

Ken Finč i Don Sliks, koje su ču-
vari reda hotela „Blanka“ izbacili
napolje, dobili su svoje opasače i
koltove uz opomenu da se više ne
približuju „zelenom kavezu“.

— Lekara! — zvao je neko. —
Gde je prokleti krpač kostiju?!

Barni Vosper nije čuo galamu oko
sebe, ni tutanj čizama iznad svoje
glave.

— Je li stigao šerif? — urlao je
Patrik, kome se povratio glas. —
Hoće li neko da krene za tim pljač-
kašima i ubicama? I vaš su novac
odneli! Vaš, čujete li?

Upirao je prstom na svakog koga
bi pogledao. Međutim, kao da to lju-
de nije bilo nimalo briga. Njima je
njihova koža bila dragocenija od
novca.

— Ko je bio? — upita neko Pa-
trika.

— Ne znam... prvi put ih vidim!
Jedan je proketo visok i beo!

— Možda su na poternicama? Le-
ner će ih uhvatiti...

— Vraga! — dreknuo je Patrik.
— Oni će dotle da budu u Grand
Kanjonu! Šta radi taj Vosper?

— Ranjen je...

Čarli Patrik se ponovo uhvati za
glavu. Dan je odjednom postao za-
gušljiv, u ustima je osećao ukus
prašine, ispod kose su počeli da liju
potoci znoja.

— Ja sam upropašćen! — rekao je Patrik tupim glasom. Njegove oči izgubiše sjaj. — Ja sam upropašćen!...

Zatim je klekao na zemlju i spustio glavu na prsa. Njegova proseda kosa pala mu je preko očiju i zamaglila ionako zamućeni pogled op-ljačkanog bankara.

Onda je video nečiju senku pred sobom. U toj vreći na ulici, gde su senke svih jurile na razne strane, ova je bila nepokretna.

On podiže pogled i susrete se sa ledenoplavim očima kockara.

Jedino lice koje je bilo mirno i neosetljivo.

— Ja sam upropašćen — ponavljao je Patrik.

— Čuo sam to — bio je odgovor stranca. — I mojih petnaest hiljada dolara je otišlo?

Bankar je klimao glavom.

— I to — škripao je Patrik. — I zlato kompanije „Vels Fargo“... Sve su odneli.

— Voleo bih da čujem kako su izgledali — predloži Holidej. Njegov glas je čudno umirujuće delovao na bankara usred cele te gužve, u kojoj su još uvek oko njih trčali uzbuđeni građani, dovikivali se, sudarali i psovali. Ulica Vajlarda, do malopre pusta kao avetinjski grad, sada je ključala. Sve živo je izišlo na ulicu.

— Jedan je bio krupan, bele kose, belog lica. Drugi je mršaviji, imao je bradu... Nisu bili maskirani, ne poznajem ih... Zašto me to pitate? Idete za njima?

U Patrikovom glasu osetila se nada.

Ali Džordžijanac mu okrete leđa i uputi se palom Barniju Vosperu.

Okrenuo ga je polako na leđa i pogledao ranu. U tom času i detektiv otvori oči.

— Ja... treba da ustanem...

— Žurite negde? — upita kockar.

— Moram... da ih uhvatim...

— Sa metkom u ramenu?

Vosper klonu natrag.

Oko njih su se gurali ljudi i podizali galamu kao da se nalaze u areni za rodeo, a ne oko ranjenika. Barni Vosper je disao s naporom, kao da nije imao vazduha. Kada je ponovo otvorio oči, pogled mu je bio čvrst.

— Vi ste lekar?

Džordžijanac izbeže direktan odgovor.

— Pokušaću da vam izvadim zrno — reče.

— Izvadite ga ovde, smesta... — procedi Vosper. — Nije mi do okleivanja.

— Oni bi to, možda, i želeli? — reče Dok.

— Kako...?

— Ranjeni nemate šanse ni da ih stignete.

— Do vraga! — opsova detektiv i steže zube.

Bio je to krupan, mišićav četrdesetogodišnjak, uglaste brade i velikih brkova duž celih usta. Crne oči gorele su mu kao na vatri, a kosa, u koju se još nisu umešale sede vlasi, prekrivala mu je uši i vrat.

Na sebi je imao kockast kaput i

košulju plave boje. Sve je sada bilo zamazano prašinom i krvlju.

Barni Vosper se odupro o zdravu desnu ruku i uspravio se. Nekoliko trenutaka je, klečeći, savladivao nesvesticu, a onda je promrmljao:

— Hteo bih taj metak što pre napolje...

Odjednom, u vazduhu se oseti promena. Graja koja ga je dotle ispunjavala iznenada je utihnula. Čak se i Vosper trgao. Nastupila je nepojmljiva tišina.

Desetak pari čizama koji su okružavali Holideja i detektiva polako se udaljiše. Kao da nekome prave prolaz.

Neko, malo dalje, tiho zajeca.

Džordžijanac skrenu pogled.

Ugledao je visoku ženu, u dugoj suknji koja joj se omotavala oko nogu dok je koračala prema njemu. Bila je gołoglava, raspuštene kose, avetinjski bleđog lica.

U rukama je nosila opušteno telo nekog deteta!

Bio je to dečak od dvanaestak godina. Imao je dve rane: na stomaku i na slepoočnici. Krv je sa njega prelazila i na ženina prsa, na ruke, na obraze...

Ali, ona ga je nosila čudesno lako, priljubljujući ga uz sebe svom snagom. Kao da je nesvesno htela da zadrži da iz njega istekne život.

A život je isticao...

Zaustavila se pred kockarom i malo odmakla dete od sebe.

— Pomozite mu — čuli su svi njen glas. Bio je jasan, čvrst, odlu-

čan. — Vi ste doktor, pomozite mu...

Holidej prihvati dečakovu ruku. Bila je mlitava, hladna. Pod prstima nije osetio ništa, krv je prestala da protiče, puls se nije odazivao.

On pogleda ženu. Ona je shvatila njegov pogled, ali nije htela da veruje.

— Ne! — povikala je. — Morate mu pomoći... To je moj sin, igrao se kraj prozora i pao je. Malopre smo se vratili iz crkve... Zašto ga ne pogledate bolje? Evo, uzmite ga, lak je, kao pero...

Ali tu se više nije imalo šta gledati.

Jedan stariji čovek priđe ženi i htela da uzme dečaka od nje. Ona se odmače. Dve žene je opkoliše u nameri da je uteše, ali ona se i od njih otrže.

— Ubice! — prošaputala je, iskolačivši oči. — Svi ste vi ubice! Moj sin je živ, naći ću ja pravog doktora za njega!

Zatim steže malo, opušteno telo uza se, priljubi svoj obraz uz njegov i vrati se istim putem kojim je došla.

Ispratili su je pogledima sve dok nije prekoračila prag svoje kuće...

A onda, iznenada, crkveno zvono prenu ceo gradić iz trenutne obamrlosti.

Barni Vosper se uspravi na noge, iskrivljenog lica.

— Hajdemo, čoveče! — pozva on Holideja.

Sa druge strane, topot konja ponovo je okrenuo glave okupljenih

ljudi. Neko je stigao na Kejstonov ranč i obavestio šerifa Lenera o pljački u Vajlardu. Sada je čuvar zakona đavolski brzo ujahao u glavnu ulicu.

Nešto kasnije, potera od četrnaest građana, podeljena u dve grupe, krenula je u poteru za Jansenovom bandom.

*
* *

Dvadeset jahača napustilo je Vajlard u veoma kratkom roku.

Četrnaest članova potere na čelu sa šerifom Markom Lenerom pratilo je tragove prema zapadu i jugoistoku.

Četiri pljačkaša izmicala su ispred potere sa bogatim plenom u sedlima.

Vajlard je napustio i Barni Vosper, zavijenog ramena i stisnutih zuba, ali sa nepokolebljivom mišlju da ih pronađe.

Dvadeseti jahač bio je čovek iz Džordžije.

Napustio je Vajlard među poslednjima. I njegov novac odneli su Pal Jansen i partneri, petnaest hiljada dolara. Osim toga, odneli su i jedan život: dečaka koji je nedužan pao pod njihovim obesnim pucnjima.

*
* *

Divovski Švedanin jahao je ispred

Bada Bekera za čitavu dužinu konja.

Cilj: Sokoro, preko Rio Granda.

Tu je trebalo da se nađu sa Slimom Šugerom i Enrikom Sabiljom, kod kojih je bio sav opljačkani novac.

Oni su pred vajlardskom bankom prihvatili bačene torbe, kako bi Jansen i Beker mogli komotnije da se dočepaju svojih konja. Zatim su se razišli na dve strane, prethodno se dogovorivši da se nađu u Sokorou i podele plen.

Ni Šuger ni Sabilja nisu sanjali koliko zlata nose o sedlima. Saznaće to kasnije i to će jednoga od njih koštati života pre nego što Jansen i Beker stignu na cilj.

Predveče su izbili na visoravan odakle se videla reka. Na mesečini se presijavala kao srebrom premazana. Bio je to trenutak da i konji i jahači predahnu, posle paklene jurnjave.

*
* *

Jansen je skinuo šešir da rashladi glavu. Njegova svetloplava kosa slepljena znojem zabelasala se u večeri poput krune nekog pustinjskog cveta. Bad Beker se manje znojio, ali se češće osvrtao za sobom, kao da je iščekivao da će ugledati oblak prašine u dolini.

I mišice Švedaninove prestijavale su se od znoja, dok su se pod njima konji pušili od umora i vlage.

— Rio Grande! — s olakšanjem

izusti Jansen, ispravljajući utrnule noge.

— Ja se ne bih dugo zadržavao ovde — primeti Beker.

— Konji su nam posustali.

— Terao bih dok ne padnu! — bio je uporan razbojnik.

— Pa da te posle nosim na leđima? — isceri se Jansen. — Pre bih te ubio.

Beker skupi ramena.

— Drugo ne bih ni očekivao — promrmlja.

Okrenuo se ponovo iza sebe. Ništa sumnjivo nije primetio.

— Možda smo im zavarali tragove? — pitao se Beker.

— Naći će ih ujutru — javi se Jansen. Beker se naroguši na te reči.

— Tebi kao da je svejedno? Možda imaš nameru da ih sačekaš?

Jansen mahnu rukom i sjaha. Beker se dvoumio, ali na kraju i on popusti.

Noć je bila topla.

Dva begunca su ćutke sedela na visoravni, odakle su imali pogled na ceo pejzaž okolo. I noćni šumovi bili su im na domaku, mogli su da ih registruju i sa najveće udaljenosti. Jansen je skinuo sedlo sa konja i sada je ležao oslonjen o njega, grickajući neku stabljiku trave.

Bad Beker je nervozno pušio. Da je samo imao odmornog konja, zbrišao bi prema Rio Grandu bez obzira da li je Jansen voljan da mu se pridruži ili ne. Ubistvo jednog blagajnika moralo im je natovariti dobru poteru na vrat.

Jansena je hvatao san, kada ga trže Bekerov glas:

— Pale?

— Do vraga, šta je sad opet? — odazva se Šveđanin otvorivši jedno oko.

— Stalno razmišljam o nečemu.

— Razmišljaj — zareža Jansen — ali u sebi.

— Onaj novac — nastavi Beker — što su ga odneli Šuger i Sabilja...

— Pa?

— Oni nisu znali koliko ga ima u torbama?

— Nisu — složi se Jansen, zamišljeno.

— Kad saznaju... misliš da će nas sačekati?

Nastupio je tajac.

Jansen je odgurnuo obod svog šešira i pridigao se na laktove. Pogled koji je uputio Bekeru i na mesečini je bljesnuo životinjskim sjajem.

— Neće smeti — kratko je rekao i ponovo se zavalio na sedlo.

Beker skide svoj šešir i stavi ga na koleno.

Šveđaninov odgovor zvučao je uverljivo. To je značilo: našao bi ih on i pod zemljom i bez milosti ih raskomadao.

Ali Beker nije bio siguran da će ih naći, ako im takva pomisao padne na pamet.

Međutim, nije želeo više o tome da raspravlja.

Jansen nije trpeo glupe misli. A Beker je razmišljao o glupostima. Jer, Jansenu niko nije mogao uma-

či ako je on hteo da ga pronađe. Tako je uvek govorio i na tome se obično svršavalo.

Švedanin je bio doseljenik, sin Gunara Jansena, farmera iz Tene-sija. Živeo je u bedi i umro je kada je Jansenu bilo dvanaest godina. Dečak, čija se majka odmah zatim preudala, pobegao je od kuće na dug put prema Zapadu s jednim karavanom. Napustio ga je čim se dokopao obala Misisipija. Nekoliko godina je radio na brodovima najteže poslove, dok nije upoznao razbojnika i kočkara Pola Gretija. On ga je brzo uvukao u svoje mračne poslove, zarazio ga snovima o velikim parama i lepim damama u lukama duž velike reke, i tek stasali mlađić krenuo je putem poroka i zla.

Brzo je učio. Toliko brzo, da je nadmašio i učitelja. Kada su mu dosadile obale Misisipija, krenuo je u Arkanzas, a odatle za Oklahomu. Pucao je dosta brzo, a pesnice su mu zlata vredele u obračunima.

Bada Bekera i njegovu družinu, Sabilju i Šugera, sreo je prilikom napada na jedan voz. Hteli su i nje-ga da opljačkaju, ali su izvukli de-bele batine, i odmah ga nagovorili da se udruže. Tako su počeli da operišu između Novog Meksika, Arizone i Kolorada.

— Spavaš? — prenuo je Švedani-na Bekerov glas. Nedaleko, njihovi konji su pasli travu i s vremena na vreme podizali gubice uvis kao da naslućuju nečije prisustvo.

Jansen je ćutao.

Beker je iscedio neku psovku, ali sam mu nije dolazio na oči.

Onda mu se lice ukoči, zenice su-ziše.

I Jansen je otvorio oči, osluškujući. Da li im se činilo ili je neda-leko zaista zarzao konj?

Bad Beker istrže svoj kolt i odšunja se u mrak.

Švedanin ćutke krenu za njim.

— Potera? — šapatom se pitao Beker.

Jansen odmahnu glavom, pokrivši šeširom svoju svetlu kosu da ga ne oda u tmini. Onda ispruži jedan prst. Beker se namršti.

— Samo jedan?

Jansen stavi prst na usta, dajući mu do znanja da ne treba više da govori.

Ležali su skriveni u grmlju, pogleda uprtih na puteljak. Sada su jasno ugledali nekog jahača. Životinja pod njim se vukla kao prebijena, a bolje se nije pokazao ni njen gospodar.

Klatio se u sedlu kao pijan.

Beker zape oroz, spreman da saspe olovo u pridošlicu.

Sada su i konj i jahač bili na Bekerovom nišanu.

Razbojnik nije imao nameru da rizikuje da budu otkriveni.

Isto mišljenje delio je i njegov džinovski partner.

Međutim, kada je Beker već povlačio prst, jahač je iznenada skliznuo sa konja i tresnuo o zemlju, ne pomakavši se više!

— Do vraga! — ote se lupežu.

Jansen je u prvi mah pomislio da

je to neki trik, ali oni su zaista bili dobro sakriveni i nije bilo razloga da ne provere zbog čega je nepoznati pao skoro pred njihovim nosom.

Švedanin se uspravi, ne hajući za Bekerova upozorenja da možda ima još nekog iza jahača.

— Pa, ovaj je gotov! — promrmlja Jansen.

— Kako? — zapita Beker prilazeći.

Švedanin pokaza rukom prema velikom zavoju na ramenu kroz koji je probijala krv.

Bio je to Barni Vosper, detektiv koji se još nezalečen dao u poteru za pljačkašima zlata. Bio je na pravom tragu, ali ga je snaga izdala i sad je ležao u dubokoj nesvestici.

— Ko li je to? — promrmlja Beker. — Iz potere?

— Sam? — dobaci Švedanin. — Možda nema veze sa nama?

— Voleo bih da je tako — proceđi Beker. — Ali za svaki slučaj skratio bih mu muke.

— Umreće i ovako! — zaključio Jansen.

Beker kleče na koleno i počeo da pretražuje ranjenikove džepove. U unutrašnjem džepu kaputa napipao je lisnicu i prineo bliže, ali u mraku nije mogao da raspozna. Tek kad je kresnuo šibicu ugledao je isprave i značku detektivske agencije.

— Gle! — uzviknuo je, s trijumfom u glasu. — Znao sam da nas prati! Sad ga se sećam!

— Odakle? — upita Švedanin.

— Iz Vajlārda! Dok smo bežali,

neko je pripucao na nas, a ja sam uzvratio... Sad se sećam! Ovaj kockasti kaput mi je osvežio pamćenje...

Švedanin se okreće i pođe prema konjima.

— Kuda ćeš? — dreknu Beker.

— Nema više odmaranja — odazva se Jansen. Njegova krupna prilika za trenutak je pokrila jato zvezda u koje je zurio Beker.

— Onda ću ga ubiti! — isceri se bandit i uperi kolt u hladno, bledo čelo Barnija Vospera.

— Budalo! — vrati se Jansen i podiže Bekera kao krpu uvis. — Hoću ove pare da potrošim na miru!

— Ne razumem... — koprcio se Beker u vazduhu, iskolačenih očiju. Švedanin ispruži prste i ovaj se skljkoka na travu kao kopitom odbačen.

— Ako on nije sam — strpljivo mu objasni Švedanin — pucanj će čuti ostali iz potere. Zatim, ne želim da ga imam na savesti pa da me juri cela Pinkertonova agencija. Na kraju, zar ti nije dosta jedan mrtav blagajnik?

Beker pljunu u stranu.

— Nikad te nisam čuo tako pričljivog — reče. — Ja ne volim da ostavljam svedoke... ali kako hoćeš! Nadam se da će crknuti do zore!

On stavi oružje u futrolu i krenu za kolosom.

Iza njih, Barni Vosper je skoro izdisao. Krvi je bilo sve manje u njegovim venama.

U ranu zoru, rančer Nelzon Piker krenuo je u Mensfort po žicu i drvenu građu. Vozio je velika kola s drvenim točkovima, poskakujući po neravnom zemljištu duž celog puta.

Mensfort se nalazio uz samu obalu Rio Granda, sa istočne strane. Bilo je to mesto koje je tek trebalo da se razvija, šireći se dužinom, sa severa na jug kuda se i reka kretala.

Nelzon Piker je, tako, naišao na Vosperovo telo i oklevajući zategao vođice svom konju.

Kada se uverio da je čovek ranjen, polako ga je prebacio na kola i poterao prema naselju gde se nalazio i lekar. Očigledno, ranjenik je bio na granici između života i smrti i samo ga je blagovremena intervencija mogla spasiti.

Tako je, sticajem okolnosti, Barni Vosper izbegao bedan kraj nadomak Rio Granda, zahvaljujući rančeru Nelzonu Pikeru.

*
* *

Dok su Pal Jansen i Bad Beker jahali prema Sokorou, prešavši skelom najuži deo reke u tom delu, njihovi partneri, Enriko Sabilja i Skim Šuger zastali su u podnožju Sakramento planina da odmore konje.

Šuger je bio iz Dikinsona, Severna Dakota. Kako se našao čak u južnim državama Sjedinjenih Država, niko nije umeo da rastumači. Čak se i on jedva sećao toga, jer je bilo davno. Nije imao nikoga, koliko je pamtio oduvek je skitarao

sam, bavio se sitnim pljačkama i razbojništvima, dok nije uleteo u Bekerovu družinu.

Šuger je bio obična ništarija, zadovoljavao se i najmanjom parom ako je time mogao da se napije i odvede kakvu curu u sobu neke jazine. Nije mario za svoj izgled, za kupatilo i toplu vodu kao da nikada nije čuo. Zarastao u kovrdžavu, crnu bradu, ličio je pre na sveštenika dobrovoljno prognanog u najzabačeniji deo Zapada nego na okorelog razbojnika.

Brda pred njima izgledala su im nedostižna.

Velika bankarska torba visila je baš o Šugerovom sedlu i sve vreme ga kopkala. Slično je osećao i Sabilja.

— Misliš da smo dovoljno odmakli? — javio se on, misleći na poteru koja ih je svakako pratila deo puta.

— Zavisi — odgovorio je Meksikanac pokazujući dva reda kao sneg belih zuba, koje torbe juri potera: moju... ili tvoju?

Šuger je zatrepao očima, dok nije shvatio smisao ovih reči. A onda se nasmejao, glasom od koga su se, činilo se, trave povile pod njihovim konjima.

— To mora da vidimo! — rekao je, pljesnuvši šakom po sedlu.

Sabilja je klimnuo glavom.

Bio je rodom iz El Pasa na granici Teksasa prema Meksiku, na levoj strani Rio Granda. Vrlo lukav, drzak i prevrtljiv lupež, ovejani lopov i revolveraš koga su tražili zakoni i Sjedinjenih Država i Meksika. Nije imao obzira ni prema neprijateljima ni prema prijateljima. Mogao

je da podnese mnogo, ali je žestoko i poklanjao, u vidu olova, hladnog čelika i biča. Malo je govorio o sebi. Ono što su Jansen, Beker i Šuger mogli da iščupaju iz njega, svodilo se na kratku priču: pobegao je od kuće gde je živio sa osmoro braće i dve sestre i gde ga je otac, obično pijan od tekile, često mlatio kao stoku! Radio je svašta, za hranu ili neki cent. Onda je jednom ukrado kesu sa novcem nekom bogatom rančeru u Sudad Huarezu, s one strane reke. Jurili su ga i on je prešao u zapadni Teksas. Nastavio je s krađama sve dok jednom nije upotrebio nož. Otada je senka vešala bila nadneta nad Sabiljinom glavom. Krao je, ubijao, menjao mesta pa čak i odela, ali uvek bi se našao neko ko bi ga podsetio na prošlost.

I Sabilja bi opet skakao u sedlo.

Bio je dobar jahač, izvrstan strelac, a ono što ga je izdvajalo od ostale trojice bile su ideje. Uvek ih je imao u rukavu. Jedna od takvih bila je i ideja o lasima za čije je krajeve privezao dinamit i „proneo“ ispred banke u tri navrata.

Nije bio visok, pre malog rasta. Nešto kosije oči, masna prava kosa i brkovi obešeni naniže po krajevima usta, odavali su njegovu pravu rasu. Bakarna boja kože dopunjavala je sliku o Sabilji, ako se svedu tome doda široka, prljava košulja prebačena preko pantalona, otrcane pantalone, šešir ravnog oboda i opasač koji je nosio preko ramena zajedno sa futrolom, a ne preko kuka kako su to svi drugi činili.

Kad je razmišljao, pripremao podvala, spremao se da puca ili smišljao kako da se izvuče, njegove oči su se prosto gubile između čela i jagodica, zadržavajući samo bljesak zenica u prorezima. Kad se smejaio, mogao je mirne duše da ubije. Kad se činilo da je pritisnut miskima ili brigama, potezao bi kolt na stranu odakle se jedva čuo pokret kakvog lista.

Niko ga nije mnogo mario, osim Bekera. Šuger ga se pomalo plašio, Jansen prezirao, a Beker je u njemu našao nečeg od svoje divlje prirode. Za obojicu, krv je bila samo crvena boja, ne život koji nekome znači. Razlika je bila samo u tome što Beker nije mogao da proдре u Sabiljine misli, a ovaj je Bekera čitao kao otvorenu knjigu.

I često mu se rugao.

Slim Šuger je odvezao ručicu i spustio torbu na zemlju. Prethodno ju je dobro odmerio u ruci.

— Do đavola — promumlao je — kao da su Pal i Bad unutra strpali kamenje!

— Zavisi, kakvo kamenje? — smejuljio je Sabilja čučnuvši pored torbe. Kao da je predosećao da se unutra nalazi nešto krupno. Nešto zbog čega i Jansen i Beker đavolski brzo grabe prema Sokorou da se sastanu sa njima.

— Da otvorim? — javi se Šuger.

— Otvori, amigo!

Šuger snažnim trzajem rastvorio torbu i ostade nad njom razrogačenih očiju, otvorenih usta, zaustavljenog daha.

— Nebesa! — umeo je samo da istisne.

Meksikanac je brzo sabirao u sebi: torbe kod njega i ova vreća ovde mogli su da mu obezbede miran život najmanje još deset godina! Tama dok ga malo zaborave.

— Ovo... otkuda ovo, ovoliko...? — mucao je Šuger.

Sabilja obrisa nadlanicom usta.

— Banka je bila dobro nabijena! — reče. — Lepo su nas ugostili.

— Koliko ima ovde? — pitao se Šuger, brljajući rukom po torbi, kao da se jedva uzdržavao da u nju ne uleti glavačke i zapliva po novcu.

— Možda dvadeset, — sleže ramenima Meksikanac — možda sto hiljada dolara!

— Sto hiljada? — zgranu se Šuger.

— Zavisi — nastavi Sabilja — na koliko se delova podeli. Za dvojicu to bi bila dobra lovina.

— Dvojicu? — zamre na Šugеровим usnama osmeh. — Misliš...?

— Ništa ja ne mislim, ja samo onako pričam! — podiže Sabilja obe ruke uvis. — Druga je stvar šta ti misliš da sam ja mislio!

Ali Sabiljina rečenica već je počela da se kovitla u Šugerovom pilećem mozgu.

— Jansen bi prevrnuo zemlju da nas nađe — odmahnuo je glavom. Sabilja se samo iscreri na te reči.

— A ja ne bih želeo da me on juri! — dodade Šuger, već ubeđen da je mislio grešno. Torbe su bile pravo bogatstvo, ali strah od Jansena i Bekera bio je veći. On se zadovoljavao svojim delom.

Sabilja se udalji prema svom komadu i skide sa sedla torbe nabijene novčanicama iz blagajničkih fioka.

Čutke je okačio torbe o Šugerovo sedlo, a onda uzeo i veliku vreću od platna pa i nju obesio sa druge strane.

— Šta to radiš? — nije shvatao Šuger. — Zašto obe stavljaš kod mene?

Sabilja sleže ramenima. Izgledalo je da misli na nešto sasvim drugo.

— Zar si ogluveo? — prasnu lupēž.

Meksikanac ga pogleda praznim pogledom.

— To je lak teret za konja! — reče, pokazujući na okačene torbe.

Šuger se nervozno nasmeja.

— A ja? — upita, upirući palcem u svoje grudi. — Misliš da ću trčati za njim?

— Ne, nećeš trčati, amigo!

Tek tada u Šugerov mozak dopre čudna misao. Na to je naterala hladnoća u Sabiljinom glasu i desna ruka opuštena niz bok.

— Šta hoćeš time? — upita Šuger, uzmičući lagano. Sve mu je postalo jasno. Počeo je da se preznjava.

Meksikančev opasač bio je prebačen preko desnog ramena tako da se futrola sa revolverom nalazila na levoj strani, s drškom izbačenom napolje. Vičan borac mogao je hitro da je dokopa i okrene cev u željenom pravcu.

— Jansen će biti strašno ljut! — opominjao je Šuger drhtavim glasom. — On će i u pakao otići da te nađe!

— Ali će naći samo tebe! — dobaci Sabilja. — I to švorc!

Šuger preblede. Pod tim bledilom

kao da i njegova brada promeni boju, posive.

— Čekaj! — dreknuo je. — Pođemo to i otići...

— Kasno je! — prekide ga Sabilja. — Ja hoću sve!

— Pa uzmi! — pristajao je bandit, sve manje siguran u svoju brzinu i ruku. — Meni ne treba ništa! Ja ću pobeći, ni Jansena neću sačekati...

Sabilja ga je gledao, s osmehom. Presuda je bila izrečena i Šugerova vika to nije mogla da izmeni.

— Uzmi i konja! — počeo je da cvili Šuger.

Čak je i na kolena pao, sklopivši ruke. Međutim, Sabilja je bio neumoljiv. A uz to, nije nasedao na slične trikove.

Slim Šuger je oborio glavu kao da pada u očajanje, ali je izabrao trenutak da spusti ruku i maši se svog kolta, nadajući će da je Meksikančeva pažnja popustila.

Zagrmeo je pucanj, a odjeknuo stostruko u brdima.

Samo jedan pucanj, i Slim Šuger se sklopčao na zemlji, izbacivši poslednju kletvu.

Meksikanac prebaci mrtvog kompanjona preko sedla i lagano se uputi prema Pumerosi, malom rudarskom naselju u brdima.

To više nije bio pravac prema Sokorou.

Enriko Sabilja je umesto na zapad krenuo na jug, prema Tularskoj dolini.

Deo potere sa šerifom Markom Lenerom na čelu uzalud je među mnogim tragovima tražila onaj pravi. Mogli su samo da slede po instinktu, i kad su već mislili da im je uspelo, trag bi se ponovo gubio na kamenitom tlu ili u močvarnim delovima oko pritoka u Rio Grande.

Da se nije desilo dvostruko ubistvo u Vajlardu, Lener bi možda odustao od potere. Za opljačkanima novcem neka jure ljudi kompanije „Vels Fargo“ i detektivi. Da, bilo je u banci i nešto novaca od građana čiji je on bio zakon, ali, na kraju krajeva, on je učinio sve što je mogao. Sada se našao daleko i van svog okruga. Istrajao je jedino misleći na mrtve u Vajlardu, koji su pali kao nedužne žrtve. Naročito onaj dečak, sin mlade udovice Ketihoks!

Još se sećao njenog lica, kada se spremao u poteru!

Nije ga čula, buljila je u sklopljene oči svoga deteta, bleđa, iskrivljenih usana, sa očima koje su preplavljivali vlaga, užas, bezumlje...

Čovek je prosto nije mogao prepoznati.

Do juče, žena za kojom su se mnogi okretali i uzdisali u Vajlardu!

Sada su je jedva otrgli od deteta.

Šerif Mark Lener je zato neurobičajeno žustro terao ostale dobrovoljce da krenu u poteru. Nadao se da će sve ipak biti malo drukčije kad se vrati. Slika udovice Hoks titrala mu je pred očima i tog jutra, kada su sedeli oko vatre na kojoj se pušilo lonče za kafu.

Nekoliko časova ranije, sreli su tri službenika, pratioca kočije „Vels Fargo“. Ni oni nisu bili srećnije ručke. Pljačkaši kao da su u zemlju propali.

Mark Lener je sa turobnim izrazom lica zurio u vatru.

Članovi potere već su bili umorni. Nisu mu to još rekli, ali svakog časa je mogao da očekuje da će mu staviti do znanja da uzalud jašu u krug. Oni su, uostalom, bili porodični ljudi i prvi zanos osвете prošao je čim su se odmakli od svojih kuća.

Šerif je mogao da krene sam, ili da obavesti pogranična i ostala usputna mesta o ubicama. Da, to će biti najpametnije. Sa tim će se i ostali složiti.

— Kafe, šerife? — prenuo ga je nečiji glas.

Jedan od njegovih pratilaca pružao mu je lonče sa vrelom tečnošću.

Lener prihvati, očigledno bezvoljno. Čak je osetio gorak ukus u ustima pre nego što je primeo lonče.

Zamišljao je lica koja će ga okružiti kada se bude vratio. Možda mu niko neće reći, ali pročit će na njima razočarenje, možda i prezir. A najteže mu je padao susret sa udovicom Hoks. Naravno, ukoliko uopšte bude u stanju da ga prepozna i da pametno rezonuje.

Pogledao je po ljudima kraj sebe. Bili su ravnodušni, apatični. Nije imao pravo da ih vodi dalje. Oni se nisu zakleli da ga slede, nisu se obavezali metalnom zvezdom da jure pljačkaše i ubice.

Ako je hteo da u očima svih osta-

ne šerif, da se ne sroza, morao je da se vrati. I to sam!

Mark Lener, čuvar zakona iz Vajlarda, krenuo je sam tragom odbeglih razbojnika!

Poneće nešto stvari, odeće i hrane, jednog rezervnog konja, i zapucaće put Sakramento planina, u krug do Río Granda. Ako se neko ponudi da ga prati, odbiće ga! Da, baš tako. U tom poslu samo je šerif dužan da stavlja glavu u torbu. Naime, novac dva zamenika da obavlja njegov posao u odsustvu i poći će. Ako bude imao sreće, možda će naleteti na Barnija Vospera, ukoliko nije onako ranjen skončao negde! Ukoliko je preživio sve, možda će zajednički lakše pronaći put do otetog plena i ubica.

— Pa, da krenemo, ljudi! — pozva Mark Lener svoje pratiocе.

Poustajali su, bez reči. Znao je kako se osećaju i čvrsto je odlučio da ostane pri nameri da se vrate.

— Daleko smo odmakli... — javi se jedan stariji čovek, odmeravajući svoju pušku na dlanu kao da bi je najradije zavitlao u žbunje.

— Predaleko! — složi se Lener, stavljajući svoj karabin u kožnu navlaku o sedlu.

— Pa šta ćemo?

— Vrat ćemo se! — bio je kratak šerif.

Ljudi se zgledaše.

— A... a oni? — upita neko, misleći na begunce.

Lener uzdahnu.

— Oni će nas sačekati da ih uhvatimo — reče muklo. — Ili će nas namamiti u Teksas. Hoćete da idemo tako daleko?

Dočeka ga tajac.

— Znao sam da nećete — nasmeja se Lener oporim smehom. — Niko neće da ostavi udovice kod kuće. To će biti moj posao, dosta ste mi pravili društvo... Telegrafisaću u sva okolna mesta i dati opis begunaca.

— To je pametno! — složiše se ljudi.

— A onda ću da se spakujem i krenem sâm za njima!

— Sami? — začudi se onaj stariji čovek. — Šta vi možete sami, šerife, protiv četvorice ovejanih bandita?

Lener je gledao u zemlju, nabravnog čela.

— Više volim da se suočim sa njima, nego sa udovicom Hoks kad joj saopštim da nema ništa od potere...

Uhvatio se šakama za jabuku sedla i spremao da zajaše, kad ga zaustavi bat konjskih kopita u blizini.

Nekoliko pušaka se ispravi u tom pravcu, sa zlokobnim zvukom.

— Neko dolazi! — doviknu jedan, koji se nalazio podalje, iza velikog drveta.

Lener namesti svoj opasač, vidno uznemiren. Ako je u pitanju neko od onih prokletih ubica, obesiće ga na prvu granu.

Međutim, jahač koji im je dolazio u susret nije bio nijedan od četvorice begunaca. Izronio je iz jutarnje magle kao fantom.

Mark Lener se setio da je stranca već video u Vajlardu. Vadio je metak iz Vosperovog ramena i, uopšte, bio je u svemu neobičan i zagonetan.

Jahao je indijanskog šarca, sa sedlom ukrašenim srebrnim kopčama. Odeven u crno odelo i sa crnim „kalifornija“ šeširom na glavi, podsećao je na stare legende o zapadnjacima koji su krstarili zemljom i revolverom sticali sebi slavu. Takav je utisak imao Mark Lener dok je posmatrao čoveka u crnom, koji kao da se iz zemlje stvorio i ušetao među njih.

Njegov pogled zaustavio se na šerifu i čuvar zakona se premestio s noge na nogu, nesvesno dotakavši svoju značku.

— Nema begunaca, šerife? — upitao je Holidej, ne hajući za puške uperene u njega.

— Zašto bi vas to interesovalo? — uzvрати Lener mrzovoljno.

— I mojih petnaest hiljada dolara su sa njima — objasni kockar. — Tragovi vode ovuda...

— Ovuda? — trže se Lener. — Ja ne vidim te tragove! Izgubili smo ih još juče popodne...

— Izgleda — potvrdi Džordžijanac, zaokruživši po ostalima kraj vatre. — To je vaša stvar. Ukoliko uošte nekog gonite?

Lener koraknu napred.

— Nemojte se šaliti, stranče! — podviknuo je. — Ako ste raspoređeni da sarađujete, onda recite šta imate.

— Ja gledam svoja posla — odgovori Dok — i tragove lopova i ubica. Oni su prošli ovuda.

— Kako znate?

Kockar pokaza na zemlju.

— Tragovi konja, pretovarenih konja. To su begunci sa torbama.

Otisak njihovih potkovica je dublji nego kod ostalih.

Lener pogleda u Džordžijančevo sedlo, preko koga se nalazilo prebačeno ćebe i dve vreće.

— Rešili ste na dug put? — upita.

— Oni su lukavi — potvrdi kockar — ali niko nije neuhvatljiv.

— Ja se moram vratiti po hranu i zalihe! — promrmlja šerif.

— Imate uz put!

— Nemojte me učiti šta da radim! — planu Lener. — I ko ste vi, uostalom? Ličite mi na kockara...

— Vaše je da mislite šta hoćete!

— Ovi ljudi su satima u sedlu, bez sna! — pokaza Lener rukom prema članovima potere. — Dobrovoljno su se javili za poteru. Mi nismo profesionalni tragači.

— Ja sam poverio svoj novac banci u gradu gde ste vi zakon — preseče ga Holidaj — i ne želim da ga svaka protuva tako olako uzme i nestane sa njim.

Lener zažmiri na jedno oko.

— Samo novac je u pitanju, mister?

Kockar se naže preko sedla.

— Sećam se jedne žene i jednog mrtvog deteta u njenom naručju! — uzvratu on. — A vi?

— Mene ne treba podsećati! — ispravi se Lener. — Ja ću poći za ubicama dok ih ne nađem!

— Želim vam dobar lov, šerife! — preporuču mu Džordžijanac, zategavši uzde. — Možda ćemo se sresti na nekom tragu?

— Odnekud ste mi poznati...

— Pa, on je opelješio Finča i

Sliksa u „zelenom kavezu“! — javi se neko iz pozadine.

— One lopuže iz Karisbada? — namršti se šerif. — Zar su do Vajlarda stigli?

— Jesu — potvrdi onaj isti glas — i gadno su nadrljali! Pulverovi čuvari su ih posle izbacili iz „Blanke“ vrhom čizama!

Mark Lener se zagleda u Džordžijančevo lice, ali odozgo su mu uzvraćali kao hladan čelik oči zagonetnog jahača. Svaki dalji razgovor bio bi opasan po šerifa. Jer, Dok Holidaj nije birao reči, a svaka je pogađala na pravo mesto. Mark Lener nije želeo da mu se otkriju misli pred šestoricom njegovih pratilaca.

— Zbogom, stranče! — dobaci mu Lener i okrenu mu leđa.

Kockar potera svog šarca napred.

Sve to vreme, stariji čovek u košulji od somota koja mu se raskopčavala na povećem stomaku, zurio je u kockara kao opčinjen, a da nije izustio ni reči. Ostao je tako pogledom prikovan za njega i kada se jahač u crnom stopio sa izmaglicom u borovom šumarku.

— Gde buljiš, Kleme? — trže ga šerifov glas.

— Nebesa! — othuknu ovaj, otrešavši glavom. — Sreo sam ga jednom u Kanzasu. Igrao je pakleni poker sa Kasom Lorimerom i pucao je brže nego bljesak munje na nebu...

— Šta to pričaš? — namršti se Lener. — Ko je to?

Čovek ponovo zatrese glavom, kao da se budi.

— Ako one bitange niko ne uhvati, on hoće... Sigurno!

— Ko to on, čoveče! Govori jednom! — planu šerif.

Zatim pođe u pravcu koji mu je pokazala čovekova ruka. Tamo se prostirala magla, kao barutni dim.

— On... Dok Holidej! Poznao sam ga! On je to bio.

Lener se zagrcnu.

— Holidej? — ponovi hrapavim glasom. — Siguran si u to?

— Jesam! Imao je i onda ove koltove, sa ukrašenim drškama! Prava satana kad se nađe licem u lice sa protivnikom!

Lener duboko natuče svoj šešir i prihvati se sedla.

Morao je da stigne ubice pre kockara.

*
* *

Kada se prvi deo potere, posle besomučnog jahanja, pojavio u Vajlardu, zatekao je gužvu na ulici i stub dima i vatre na zapadnoj strani.

Kuća prekoputa Patrikove banke prosto je nestajala u plamenu. Drvo je pucketalo, grede se rušile, varnice bi tu i tamo razgoropađeno buknule uvis i opet se stišavale.

Dva reda ljudi uzaludno je prenosilo vedra sa vodom i bacalo na vatru.

Ništa nije pomoglo.

Dom udovice Ketii Hoks postao je prava lomača!

Šerif Mark Lener je prsima svog konja prekinuo lanac za gašenje požara i zaurao.

— Na drugu stranu, ljudi! Da ne uhvati ostale zgrade, sa ovom je gotovo! Brzo!

Nekoliko najprisebnijih donelo je lopate da prokopa kanal, između kuća i tako spreči prelazak vatre na drugu stranu.

Neki su sekirama sekli stubove da bi se plamen skoncentrisao na jednom mestu.

Lica su postajala oprljena dimom, jara je pekla po očima i rukama. Međutim, mogli su samo da spasu grad, udovičina kuća će uskoro biti samo zgarište.

— Kopajte još! — izdavao je Lener naredbe. — Ovde nanosite zemlje! Uzmite neke duže motke i odvucite ugarke natrag, da ne dohvate neki drugi zid!...

Zatim je zabacio šešir na potiljak i sa zebnjom upitao prvog koji je trčao tuda, zgrabivši ga za rukav.

— Ko je to zapalio?

Čovek je zamlatarao rukama.

— Pa ona! Udovica! Ko bi drugi?

— Kako...? — zakašljao se Lener. — Hoćeš da kažeš da je unutra...?

— Nije, šerife! Odjahala je, vitlajući bakljom... Smejala se kao soton! Nije se vratila, a ne daj bože da se vrati! Davao je ušao u nju, šerife! Poludela je!

Lener obrisa čelo i uputi se prema svojoj kancelariji. Pred njega izađe Čarli Patrik, vlasnik vajlardske banke, sa hiljadu pitanja na usnama, ali ga šerif preduhitri.

— Umakli su nam, Čarli! — dobacio mu je ne zaustavljajući se.

— Video sam! — odgovorio je ovaj. — I šta sada?

— Jahaću ponovo za njima! Pođi sa mnom da mi daš njihov detaljan

opis koji ćemo poslati u okolna mesta...

— Video sam samo dvojicu, šerife! A oni napolju što su bili, kako oni izgledaju?

— Nije važno — odmahnu Lener — njih će prepoznati po nabijenim torbama!

— A ako novac negde zakopaju? Lener zastade.

— Ne budi zloslutan, Čarli! — opomenuo ga je hladno. — Ja mogu da bacim ovu značku do vraga, ako ne začepiš usta! Umesto da kukaš, osedlaj konja i kreni sa mnom prema Sakramento planinama!

Bankar ustuknu.

Mark Lener baci pogled prema dimu koji je nadvijao nad udovičinom kućom.

— Ona je izgubila dete — rekao je više za sebe — a sada možda i razum! Misliš da je tvoja nevolja veća?

— Ja sam upropašćen...

— I ja sam! Da nije bilo ovog požara, svako bi me na ulici gledao sa sažaljenjem: naš šerif vratio se praznih šaka! Zar je to neki šerif?

I on ostavi bankara na ulici.

*
* *

Drugi deo potere napravio je polukrug prema zapadu, spustio se na jug paralelno sa tokom Rio Granda, a onda izbio na prevoje Sen Adreasa.

Predvodio ih je Rodžer Stamp, bivši kapetan „plavih bluza” čiji se odred proslavio kod Grand Džakšna, na reci Kolorado, u bici protiv Ara-

pahosa koji su se selili u južne krajeve ispred najeзде belih doseljenika.

Sada se bavio sitnim, advokatskim poslovima, iako za to nije imao ni diplomu ni iskustva. Međutim, on je bio njihov čovek i verovali su u njega.

Košcat, visok, još uvek prav, mišićavih udova i uzanog lica, jahao je na čelu grupe od šest konjanika s rukom prebačenom preko sedla. Koža mu je izgledala sasušena kao pergament, sa žućkastim pegama oko jagodica i nosne kosti, tanka usta i istureno čelo nad pepeljastosivim očima bilo je puno iščekivanja i borbenosti. Osećao se kao pred bitku, nedostajala su samo zastava i trubač uz desni bok.

Stigli su nadomak rudarskog naselja Pumerosa.

Tragovi begunaca su iščezli, ali Stamp je rezonovao da su morali da se upute u brda ili preko reke. Odlučio se da pročešlja ovaj bregovit pejzaž, gde se nalazilo stotinak uvala, kanjona i pećina iza gustiša.

Njegovi pratioci nisu bili oduševljeni takvom idejom, ali još se niko nije usuđivao da mu to kaže. Čak i da nabasaju na pljačkaše, neće proći bez pucnjave. Zar nije bilo pametnije da obaveste šerifa Lenera pa neka on razbija glavu kako da se domogne progonjenih!

Kada su sjahali da se odmore, Stamp je ustanovio da nema jednog iz potere među njima.

— Gde je Stenli? — upitao je svojim ostrim, zapovedničkim glasom.

— Zbrisao je! — pakosno dobaci jedan od jahača, bacajući sedlo na

zemlju gde je želeo da spusti leđa povijena od klackanja na konju.

— Kako to zbrisao? — naroguši se bivši kapetan. — Hoćeš da kažeš da je dezertirao? To je ravno izdajstvu!

— Ma, to je jedino pametno što je učinio! — progundā čovek i pruči se po zemlji. — Meni je svega dosta!

— Šta je sa tobom, Tejlor? — trže se Stamp. — Jesi li ti baba ili čovek?

— Mogu da budem sve što hoćete, ali dalje ne mrdam! Uzeo sam se kreveta i viskija! A i gladan sam!

Stamp približi ruku svom boku.

— Ovo je potera za ubicama a ne izlet! — dreknu. — Ako još neko pokuša da klisne, ubiću ga!

Ljudi se zgledaše.

— Šta hoćete? — uspravi se Tejlor. — I ko vas je ovlastio da pretite? Ovo nije građanski rat, niti ste vi kapetan!

— Zaveži!

— Davola ću da zavežem! Svi ovde misle isto kao i ja. Ne želimo da se lomamo po ovim gudurama da biste se vi osećali kao kapetan svog odreda... Vreme Indijanaca je prošlo, bar ovde!

— Rekao sam ti da umukneš! — preblede Stamp. Brada mu zadrhta.

— Bolje da se okanete čoravog posla! — zareža Tejlor, ustajući. — Ako pipnete taj kolt, razneću vas olovom!

Bila je to glupa situacija, ljudi nisu znali šta da misle, kako da se opredele. Tejlor je bio u pravu, svi su bili umorni, ali i Stamp je bio čovek na svom mestu i najverovatnije je mislio samo dobro...

— Vi morate da vršite svoju gra-

đansku dužnost! — razgalami se Stamp.

— Vršili smo dovde, dalje neka vrše oni koje plaćamo!

Bledilo prekri Stampovo lice. Samo jedna tanka nit delila ga je od odluke da istrigne revolver i presudi bundžiji.

Napetu situaciju otklonio je zvuk točkova o tvrdo tle.

Rodžer Stamp se okrete na tu stranu.

Još uvek su bili pod utiskom malopredasne svade i jedva su razaznali konture čudnih kola koja su se lenjo vukla puteljkom.

— Šta je ovo, do vraga? — upita Tejlor. — Pogreb?

Drvena, četvrtasta kola kotrljala su se na dva ogromna drvena točka. Vuklo ih je neko mršavo kljuse, pogнутe glave i oborenih ušiju.

U kolima se nalazi grubo istesan mrtvački sanduk, prekriven nekim šarenim pohabanim čebetom.

Pored konjića, vukao je noge neki Meksikanac.

Imao je na glavi veliki sombrero i prljavi pončo preko leđa.

Bio je omalen, tamne puti i još tamnije kose, velikih brkova nadole obešenih i tek narasle bradice na obrazima. Kroz poluotvorene oči caklio je nemiran pogled, skriven u senci sombrera. Sve je na njemu bilo bedno i prijavo, od šešira do uzanih pantalona i sandala od specijalne trske.

— Čudno — promrmljao je Stamp — u ovim pustim krajevima jedan Meksikanac vodi kola sa sandukom...

— Možda je zalutao?

— Pitaćemo ga — zaključi Stamp i krenu napred.

— Ne volim Meksikance! — promrmlja Tejlor. — Naročito kad uđu duboko u našu teritoriju...

— Nisam ni ja voleo Indijance — dobaci Stamp — ali mi to ništa nije pomoglo. Morao sam da ih podnosim u blizini.

Meksikanac ih je, izgleda, video pa je zastao.

Tejlor nije želeo da prilazi suviše blizu. Prosto je uvrteo sebi u glavu da ne podnosi njihov miris, i ostao je podalje, s potajnom željom da se nešto desi i da tom prokletom vakeru saspe u srce koji gram vrelog olova!

— Kuda ćeš? — upitao je Stamp bez okolišenja. Istovremeno, proveo je da li ima još nekoga u blizini usamljenog Meksikanca. Nije video ništa sumnjivo.

— U El Paso, senjor! — odgovorio je Meksikanac snishodljivo.

Stampu se učini da nije dobro čuo.

— U El Paso? — ponovi. — Da nije predaleko to za tvoju ragu i ta kola?

— Nekako ću stići, senjor! Moram da stignem.

— Je li ti je sanduk prazan?

— Ne, senjor! — plačnim glasom uzvрати ovaj. — Unutra je moj ujak. Mrtav! Hoću da ga sahranim u El Pasu, to mu je bila najveća želja...

— Odakle dolaziš?

Meksikanac pokaza palcem iza sebe.

— Pumerosa, senjor! Radili smo u rudniku, a onda... zemlja je pala na nas, njega je greda prignječila, a

ja sam izvukao glavu... Sad idem da mu ispunim poslednju želju: da ga sahranim u El Pasu, na pravom meksikanskom groblju, senjor!

— Kako se zoveš?

— Manuel, senjor! Manuel Rodriguez Salinas de Huan!

Tejlor pljunu u stranu, gundajući:

— Imaju sto imena, a samo jednu poganu njušku! — reče.

Meksikanac ga i ne pogleda. U stvari, sve vreme više je zurio u zemlju nego u Stampa ili Tejlora. Rukama je gužvao ivicu svog ponča i odavao sliku ojađenog, skrušenog vakera.

— Nisi video neke jahače u blizini? — upita Stamp.

Čovek odmahnu glavom.

— Ne, senjor! Sve je pusto, samo brda i sunce...

Stamp obiđe oko kola, zamišljen.

Zatim se preko točka pope u kola i stade nogom na sanduk.

— Otvori ga! — naredi mu.

Meksikanac se dva puta prekrsti.

— Da otvorim, senjor? — zgražavao se potom. — Moj ujak Filipe je mrtav, nije dobro otkrivati ga pre nego što se spusti u zemlju...

— Ne brbljaj, pseto! — podviknu Tejlor i maši se kolta. — Otvaraj to ili ću ti u glavi otvoriti rupu!

Meksikanac posluša.

Poklopac ionako nije bio zakovan, lako se dao skloniti.

Pred Stampom se ukaza nečije telo, voštano bledog lica, zaraslo u bradu. Nešto manji sombrero pokriva mu je polovinu lica, a išarani pončo bio mu je prebačen preko prsiju i stomaka. Noge su mu bile bose, umazane zemljom i blatom.

Mrtvac je na licu zadržao čudnu grimasu: iskeženi zubi virili su kroz bradu i činilo se da svakog časa prete da se nečega dohvate i zagrizu.

— Zatvori! — naredi Stamp.

Meksikanac vešto namače poklopac na sanduk i odmače se da bi Stamp mogao da skoči sa kola.

Tejlor bezvoljno krenu za njim.

Meksikanac nije davao nikakav povod za kavgu. Bio je ponizan, poslušan, da je mogao u mrava bi se pretvorio samo da im ne stane na žulj!

Stamp se vratio ostalima, praćen Tejlorom.

Meksikanac je prihvatio uzde svog konjića i ispod oboda sombrera gledao za nezvanim posetiocima. Licem mu prelete demonski osmeh trijumfa.

Da su bili malo dalje, čak bi se glasno nasmejavao.

A da su bili radoznaliji nego što treba, kolt ispod ponča presudio bi im za tili čas.

Kloparajući, kolica sa ogromnim drvenim točkovima nastavila su put.

Razbojnik Enriko Sabilja prošao je prvu prepreku.

*
* *

Čarli Patrik, vlasnik banke u Vajlardu, spavao je dubokim snom te noći. Bilo je toplo, prozor na spratu njegove kuće širom otvoren, zavese razmaknute.

Spolja je dopirala rana jutarnja svežina, zaodevena u tamni ogrtač mraka i zvezda.

Mesec se, činilo se, kotrljao preko brda spremajući se da zađe.

Tada se na prozoru pojavila nečija senka...

Zid je za trenutak zagrebao, a onda je vitka prilika nekog čoveka zastala na drvenom prozorskom okviru, osluškujući šumove iz sobe.

Čulo se samo bankarevo ravnomerno disanje.

Senka je, potom, zakoračila unutra.

Čarli Patrik trgao se iz sna tek kad je kraj svog uha začuo škljocanje.

Hteo je da se pridigne, međutim, natrčao je pravo na hladnu cev revolvera.

Brzo se rasanio.

Koliko je mogao da razazna, pred sobom je video senku u velikom, neobičnom šeširu čije se lice nije videlo. Zanameo je i počeo da se trese. U prvi mah je pomislio da se to vratio neko od onih pljačkaša da ga se otarasi kao nezgodnog svedoka. Ali, prevario se.

Noćni posetilac nije odvajao cev svog oružja od bankarevog lica. Naterao ga je da se ponovo spusti na jastuk, kleknuvši desnim kolonom na postelju.

Kada je progovorio, bio je to šapat, prigušen još i maramom preko lica.

— Govori! Kako su izgledali?

Čarli Patrik je, istina, bio budan, ali nije razumeo šta se traži od njega.

— Ko... šta hoćete? Ja sam ionako upropašćen...

Neznanac pritisnu cev pod njegovo grlo.

— Opiši mi pljačkaše... polako.
Sve što si zapamtio!

Patriku tek tada sinu.

Posle Vospera, šerifa Lenera i onog stranca u crnom, ovo je bila četvrta ličnost koja se interesovala za bandite iz banke!

— Ne znam tačno... — mucao je Patrik. — Sve se desilo tako...

— Govori! — preseče ga prigušeni glas i cev zađe još dublje u grlo.

Bankar se zagrcnu.

— Jedan je visok, plave kose, skoro bele... Visok! Imao je samo neki kožni prsluk na leđima, gole ruke... Bele obrve... Onaj drugi je izgledao obično! Imao je bradu, iskrivljen šesir na obodu...

Pritisak cevi još nije popuštao.

— Više se ne sećam... — Krkljao je Patrik.

— Pokušaj!

Bankar je zakolutao očima, kao davljenik.

— Pal... Onaj je nazvao visokog Pal... Imao je rese sa strane na pantalonama...

— Dalje!

— Ne znam... Ubijte me, ne znam!

Neznanac popusti pritisak i Patrik udahnu vazduh. Međutim, nije dugo uživao u tome.

Strahovit udarac drškom pogodio ga je po levoj strani čela. Klonuo je bez glasa.

Nepoznati se zatim bešumno našao ponovo na prozoru, uhvatio se rukama za ivicu i skliznuo dole. Odmah potom noć su presekli udarci kopita o tle.

*
* *

Dvadeset milja od Sokoroa, Janse-
na i Bekera presreo je čovek sa zvezdom.

Iskrsao je iznenada, kada su se najmanje nadali da će bilo koga zateći u ravnici obrasloj grmljem i šumom okolo po ivicama.

Bilo je popodne, senke su se tek izdužavale i izmicale ispod stabala drveća i jahača.

Čovek sa zvezdom se pojavio upe-
rene puške!

— Stanite! — doviknuo im je i razbojnici su zategli uzde, uznemireni.

Maršal nije ulivao nadu da će ga tek tako obmanuti. Bio je to čovek koga je odmah lako prepoznati po odlučnosti. Lice tvrdog izraza, sastavljene obrve i oči koje procenjuju, četvrtasta vilica nad kojom je retko lebdeo osmeh. Široka leđa zatezala su košulju i prsluk na ramenima, a mišićave noge u uzanim pantalonama činilo se da mogu smrviti konja pod sobom.

I glas mu je bio sličan oružju u ruci: hladan, miran, nepokolebljiv.

— Ja sam maršal Templ — predstavio se on, motreći na svaki njihov pokret. — Odakle dolazite?

— U čemu je stvar, maršale? — počeo je da se buni Beker.

— Pitao sam nešto! — prekide ih on i samo za santimetar podiže cev.

Jansen pokaza rukom na sever.

— Iz Bedzvila — reče.

Maršal Templ je zažmirio na levo oko.

— A kuda?

Jansen ovog puta pokaza na jug.

— U Sokoro — odgovori. Beker se sve vreme vrteo u sedlu.

— Izgleda jednostavno — primeti maršal. — Ali ne meni!

— Nije ni nama jasno šta vi hoćete. — Ne izdrža Beker. — Da li smo sumnjivi? Bolje da spustite tu pušku, može da opali...

Međutim, maršal Templ ih je gledao nepromenljivo hladno.

— Ne približujte previše ruke opasaču! — opomenu ih.

Beker krišom pogleda u Jansena, ali Šveđanin kao da ga nije primećivao.

— Šta to znači, maršale? — planu razbojnik, kome se vraški žurilo dalje.

— Ne verujem da dolazite iz Bedzvila! — bio je maršalov odgovor.

— Valjda mi znamo najbolje odakle...

— Pre mi se čini da jašete od Vajlarda! — završi Templ svoju misao.

Beker se ujede za usnu.

— Šta on to priča, Pale? — skoro je zavapio Beker. Džinovski Šveđanin je slegnuo ramenima, činilo se čak da ga maršalove sumnje zabavljaju.

— Dobio sam opis nekih pljačkaša tamošnje banke — polako ih je obavestavao Templ. — Jedan odgovara upravo tebi, plavokosil

Jansen se namrštio.

— Ima nas puno sličnih — rekao je.

— Retki su takvi kao ti! — uzvraća maršal. — Ako Vajlard nema veze sa vama, možete da produžite i dalje do Sokoroa. A tamo sam ja zakon!

Beker skupi ramena kao da je dobio šamar.

— Hapsite nas? — zareža.

— Odgovaraćete za pljačku... i ubistvo!

Beker ponovo pogleda u Jansena. Zar je onemeo?

— Nikoga mi nismo ubili! — prodera se Beker, iako je dobro znao da je Šveđanin ucmekao jednog blagajnika.

Templov glas bio je još tvrdi.

— Ubijen je blagajnik banke i jedan dečak! Možda se ničega ne sećate?

— Dečak? — naroguši se Beker. — Mi nismo nikakvog dečaka...

— Zaveži! — prekide ga Jansen i odalami šakom po ustima.

Udarac je bio dovoljan da Beker sleti sa sedla i tresne o zemlju koliko je dug. U ustima je osetio krv.

— Diži se! — naredi mu Templ oštro. — I bez trikova!

Bad Beker se podiže, psujući.

— Skinite opasače! — zapovedi Templ.

Beker više nije imao nameru da se protivi.

— Desnom rukom! — opomenu ih maršal.

Bekеров opasač skliznu na zemlju, ispraćen žalosnim pogledom svog vlasnika.

Jansen je otkopčavao mnogo sporiје. Kada ga se oslobodio, podigao ga je uvis da bi ga Templ dobro video.

Onda ga je hitnuo prema njemu, svom snagom!

Maršal Sokoroa se nije mnogo iznenadio ovom potezu. Njegova puška

je planula i pogodila futrolu u letu, odbacivši je u stranu.

Sledeći metak bio je upravljen u Jansena, koji je izvlačio svoj karabin iz kožne uvlake o sedlu.

Opalili su istovremeno!

Maršal Templ imao je nesreću da mu se konj uznemiri još posle prvog pucnja. Sašla je bilo dovoljno da se malo pokrene i da zrno odluta pored cilja.

Švedanin je bio precizniji: zrno je pogodilo čuvara zakona u glavu, skinulo mu šešir i oborilo s konja.

Bad Beker se, takođe, bacio prema svom opasaču i dograbio kolt.

Međutim, njegova intervencija je bila suvišna. Templ je bio izbačen iz stroja. Ležao je kraj kopita svog konja raširenih ruku, okrenut nebu.

Beker zatrepta.

— Zar si ga ubio? — upita Švedanina.

— Izgleda — promumla Jansen. — Bilo je on ili ja.

— Ne volim kad padne šerif. Ona nam više nema mira pod suncem...

Jansen skliznu sa sedla i pođe prema mrtvom maršalu. Pogledao je oko sebe, ali nije primetio više ničije prisustvo u blizini.

— Zakopaćemo ga! — rekao je i podigao Templa kao da je od slame.

— Zakopati? — ljutnu se Beker. — Bolje bi bilo da odavde zбриšemo što pre! Otkad si tako bolećiv prema zakonu, do vraga!

— Umukni! — prekide ga Švedanin. — Zakopaćemo ga i niko ga neće naći. Prosto, nestao je! Ko može da nas osumnjiči za to? Niko! •

Beker se počea po uhu, shvatajući da je Jansen u pravu.

Poneli su ga prema žbunju, gde je zemlja koliko-toliko bila meka i pogodna za kopanje. Malim ašovčićima napravili su raku samo koliko su mogli da smeste Templa. Onda su preko sveže iskopanog groba nabacili granje i tako ga sakrili od pogleda sa strane.

— Imam čudan predosećaj — javi se Beker, brišući znoj sa čela.

— Da čujem kakav? — isceri se Švedanin.

— Kao da će vaskrsnuti!

Jansen se uspravi, namršti, kao da mu ova misao nije bila duhovita.

— Hoćeš po zubima još jednom? — upita ga Švedanin.

Beker ustuknu.

— Ono mi je bilo dosta! — reče, pipajući se za nateklu usnu. — Moraću da jašem podalje od tebe...

Onda se iskezio, zadovoljnog izražavajući lica.

— Sad možemo mirno u Sokoro, a? Ako su stigli Šuger i Sabilja, biće rusvaja!

— Ako su stigli — klimnu glavom Jansen.

*
* *

Sokoro!

Podno Blek planina, u predahu između dana i večeri, utonuo u dremež i žučkastu, prašnjavu izmaglicu.

Udarci kovačkog čekića dočekali su dva jahača.

Pal Jansen i Bad Beker imali su razloga da provedu jednu ludu noć. Računali su da će se naći sa Šuge-

rom i Sabiljom, podeliti plen, potrošiti nešto, na lepe devojke i viski, a onda se uputiti dalje na jug, prema Meksiku.

Biće daleko kad se otkrije da je maršal Sokora nestao.

Ako ga ikad iskopaju, oni će biti iza Sijera Madre, na Kalifornijskom zalivu. Bogati! Bogati!...

Jahali su, brzo, zaboravljajući na nesrećnog Tempa, kao da nikad nije ni postojao.

Proveravali su konje vezane pred salunima i prodavnicama, ali nijedan nije podsećao na Šugerove ili Sabiljine. Jedino ako ih nisu menjali usput, kako bi brže stigli do Sokoroa.

Šerifov ured bio je na početku glavne ulice.

Beker je pokazao palcem u tom pravcu, smeškajući se podmuklo.

— Ne vidim još tvoju sliku kraj vrata! — rekao je.

— Bolje gledaj gde su Slim i Sabilja!

— Ako su tu, onda mogu biti samo u nekoj krčmi...

Jansen nabra čelo.

— Bolje da ne budu! — promrm-lja preteći.

Kuće pored kojih su prolazili bile su od dasaka, s velikim tremovima i stubovima, isturenim nastrešnicama i ravnim krovovima.

Debeli sloj prašine na ulici išarali su tragovi točkova i kopita.

Upravo je jedna putnička kočija ušla u grad sa zapada, nanoseći na prolaznike čitave oblake prašine. Za trenutak zgrade i ljudi iščezli su u žučkastoj, zagušljivoj zavesi iza točkova, a kada se prašina slegla sve je

izgledalo kao malopre, opustelo i dremovno.

Jedan sredovečan čovek izišao je prvi, okrenuo se prema unutrašnjosti kočije i pružio ruku nekoj ženi.

Besposličari koji su sedeli na stepeništu pred berbernicom, otegnuto su zviznuli.

Dama u dugoj crnoj haljini spustila je svoj mali, lepo oblikovan članak na, papučicu kočije, a odatle na zemlju. Imala je vitak stas, utegnut struk, dok je lice prekrivao mrežasti „šlajer” isto tako crne boje i ostavljao radoznalce da pogađaju s kakvom je lepotom raspolagala neznanka. Očigledno, nije mogla da bude ružna, s obzirom na stas i liniju struka i prsiju.

Bila je, izgleda, sama.

Čovek koji joj je pomogao, lako se naklonio, dohvatio svoj prtljag bačen sa kočijaškog sedišta i uputio se prema hotelu „Rio Grande”.

Žena se samo nekoliko časaka dvoumila.

Zatim se i ona uputila u istom pravcu.

Istovremeno, Jansen i Beker su zaustavili svoje konje pred krčmom pod nazivom „Dila”, prema istoimenoj reci koja je iz Arizone zalazila u Novi Meksiko, a na čijim je obalama, u Kliftonu, rođen i njen vlasnik Berd Lauson.

Pred stepeništem gde se nalazila greda, bila su privezana tri konja, još topla od jahanja.

Oba razbojnika prvo su zagledali životinje, a zatim kraj njih vezali i svoje. Pod njihovim čizmama ugi-bao se daščani pod verande. Jansen je odgurnuo pokretna vrata svojim

ogromnim ramenima, a Beker se ušunjao za njim.

Krčma se već napunila gostima i duvanskim dimom.

Izgledalo je da nema nijednog slobodnog mesta. Čak se i za šankom stvorio red, a tu je jedan mršavi barmen neumorno punio čaše sa pivom i slao ih levo i desno, dok je drugi odnosio na velikom poslužavniku među stolove.

Bad Beker je bio žedan, ali pivo mu nije padalo na pamet, čak ni posle takve žege kao što je bila tog dana.

Švedanin je došao do šanka, dograbio najbližu dvojicu za okovratnike i bukvalno ih odneo sa njihovih mesta i bacio pozadi sebe.

Onda je stao za šank i udario o ploču svojom šakom kao lopatom.

— Nemoj meni pivo! — upozori ga Beker, uguravši se kraj njega.

— Od toga je glava bistrija! — dobaci mu Jansen.

— Viski! — prodera se Beker prema krčmaru.

Jansen oseti da ga neko vuče za rame.

Polako se okrenuo i ugledao pred sobom, za glavu nižeg, jednog kaubojja spljoštena nosa i mutnih očiju. Rukavom je brisao usta i drsko piljio u jasnoplave Švedaninove oči.

— Zašto se guraš, veliki? — rekao mu je rapavim glasom. — Tu je moje mesto, već pola sata...

Beker je munuo laktom svog partnera, iščekujući zabavu. Ali Jansen kao da nije bio raspoložen za gužvu.

— Skloni se! — samo mu je rekao, i okrenuo leđa.

Međutim, kauboj je ovo shvatio kao strah i sad ga je povukao za rame još jače.

— Slušaj ti, beli! Ja sam u Sokorou...

Ali Jansen nije stigao da čuje šta predstavlja kauboj u gradu.

Pružio je ruku i odgurnuo ga natrag tako da je nesrećnik odleteo na jedan sto. pomešao se sa bocama i čašama, dobio usput nekoliko čuški i psovki i sleteo na pod s osećanjem da ga je ritnula neka mazga!

U krčmi je zavladao tajac.

Jansen je pokazao prstom na čaše sa pivom, a onda isti prst upro u svoje grudi.

Krčmar se namrštio, ali je ipak natočio. Zatim je piće gurnuo prema strancu, očigledno nezadovoljan njegovim ponašanjem koje je moglo samo da rastera goste.

— Ja sam naručio viski! — javi se Beker.

I to je stiglo klizajući po ploči. Beker se zadovoljno iscerio i primeo čašu ustima. Pri tome se malo okrenuo i ugledao kaubojja kako preko prevrnutog stola poteže oružje!

Nebesa!

Ispustio je čašu istog trena kada se dočepao drške svog revolvera.

Ljudi koji su bili između njih, po navici, su se bacili na pod.

Beker je bio veoma brz i veoma tačan!

Pucanj je protresao svetiljke obešene o tavanicu i kauboj je jeknuo pogođen u mišicu.

Jansen se naglo okrenuo, ali sve je bilo gotovo.

Beker vrati oružje za pojas, is-

prsi se i pokaza prema ranjenom napadaču.

— Hteo je da te upeca — reče — ali ja sam ga opazio...

Švedanin odloži čašu i krenu prema kauboju.

Srećom, ovaj je video kako mu se kolos približava i zaboravio na bol i krv. Odskočio je kao zec, odgurnuo sve koji su mu se našli na putu i izleteo glavačke kroz ulazna vrata na ulicu.

Jansen se vrati prema šanku.

— Još jedno pivo! — naruči.

Krčmar mu sada priđe bliže, video mu se na licu da ne voli takve posetioce.

— Rasterujete mi goste, mister! — oslovio ga je, ne mareći za Janse novu porudžbinu. — Imamo mi ovde i šerifa! I to dobrog šerifa!

Bad Beker se zakikota.

— Gde je? Ne vidim ga uopšten!

Krčmar se trže.

— Doći će! — reče hrabro. — On uvek stigne na vreme... Zato ne kušajte svoju sudbinu, momci! Popijte piće i ne pravite nered!

Beker se i dalje smeju ljio.

— Ne verujem da će šerif...

— Zaveži! — dobaci Jansen i zalapi mu šamar preko usta.

Bio je to dobar znak da Beker previše priča. I on je to uvideo i nije imao razloga da se ljuti na Jansena, osim što ga je mlatnuo na isto mesto, pa mu je pukla stara nateklina.

— A obećao sam da ću biti podalje od njega... — procedio je kroz zube.

Pošto krčmar nije imao nameru da natoči pivo, Jansen je tromim kora-

kom zaobišao šank i došao sa njegove druge strane, odakle je krčmar, Berd Lauson, služio goste.

— Šta hoćete? — upita Lauson, sve manje kočoperan.

Jansen pruži obe ruke, uhvati čoveka za vrat i pantalone i prebaci ga preko šanka na gomilu.

Još dok je leteo kroz vazduh, krčmar je urlao od straha. A tresnuo je bez glasa, lomeći naslone stolica svojim mršavim telom, gde su najbrojnije bile kosti.

Bio je to pad od koga se zatresla cela krčma.

— Gde je šerif? — povikao je neko pozadi.

— Otišao je...

— Gde, do đavola?

— Rekao je da pretražuje okolinu. Nekoga lovi.

— Možda baš ovu dvojicu?

Jansen je natočio pivo i preko ivice čaše posmatrao neprijateljska lica u prostoriji.

Kad je ispio, obrisao je dlanom ostatak pene i jednim skokom se prebacio preko šanka.

Beker se sve vreme kliberio.

Trojica su pošla prema Švedaninu, stisnutih šaka. Nisu bili za potcenjivanje: imali su dobra ramena i snažne mišice. Čak su im i lica sijala zadovoljstvom zbog predstojeće tuče.

Vlasnik Berd Lauson pokušao je da ih zaustavi, ali glas mu je bio preslab. Pored toga, činilo mu se da su mu sve kosti poremećene i da će se raspasti ako pokuša da stane na noge. Ležao je na podu i stenjao.

— Hej, Pale — javi se Beker, tobož iznenađen — pa ovi hoće da te izudaraju?

— Vidim — odgovori Šveđanin, spustivši ruke dole.

Beker je ispraznio četvrtu čašu, a onda zviznuo kroz zube.

Ona trojica su stigla već dovoljno blizu. Odlučili su da napadnu istovremeno i smožde nasrtljivog stranca. Ruke su sevnule kroz vazduh...

Pal Jansen se nije sklanjao!

Odbio je dva udarca kao od šale. Pesnice su odjeknule po njegovim mišicama kao o džakove s žitom, tupo, ali i bolno.

Sve se odvijalo neverovatnom brzinom.

Jedna ruka koja je ciljala prema njegovoj bradi, bila je uhvaćena u letu kao zamkom za medvede. Napadač je urliknuo i skoro iščašenog ramena lupio o šank. Onda se sro-
zao na pod.

Drugi je dobio kratak kroše po vilici i zaneo se, jedva savlađujući iznenadni mrak na očima.

Treći je glavom jurnuo u Šveđaninov stomak.

Uleteo je u njega svom snagom — ali kao da je fresnuo o zid. Bio je to splet mišića i tkiva koji bi i biku zadao muke. Čovek je pao na kolena, da bi se potom odigao i odleteo natrag ispraćen Jansenovim aperkatom.

Za sve vreme, Beker je sedeo na šanku i glasno komentarisao tok borbe.

Sve dok se nisu umešali i ostali gosti! Onda mu je lice postalo ozbiljno. Tuča je pretila da se pretvori u pravi pakao!

On, istina, nije bio bogzna šta sa pesnicama, ali je imao zadatak da Jansena čuva od nepromišljenih po-

smatrača koji bi se mašili oružja da okončaju bitku.

Upravo jedan je izvukao kolt i sačekao da iz gomile koja je stenjala, psovala i dobijala batine izrone Šveđaninova ramena. Onda je pružio ruku, i Beker je povukao obarač!

Čovek je jauknuo i srušio se, ras-
krvavljene šake.

Jansen je bacio samo kratak pogled prema Bekeru i nastavio da ruši.

Ljudi su o njega udarali kao o zid. Pucale su vilice, glave prštale, zubi izletali iz svojih ležišta... Bila je to neviđena tuča u Sokorou. Posustali su mnogi, oni najhrabriji još su nešto pokušavali da učine, ali Jansen je i njima ubijao dalju volju za borbom.

Krčma je ličila na logor kroz koji je prošao stampedo.

Stolovi, stolice, prozori, sve polomljeno, stakla po podu od razbijenih čaša, ponegde koja kap krvi, dve svetiljke ugašene... Bio je to žalostan izgled „Dile“!

Oko stolova puzili su isprebijani Šveđaninovi protivnici.

Bad Beker se kikotao, ali nije ispuštao iz vida prisutne. Nekom bi još moglo da padne na pamet da krišom upotrebi oružje protiv nasilnika.

Krčmar Berd Lauson je plačnim izrazom posmatrao krš oko sebe.

Oni koji su do malopre verovali da će se šerif Templ pojaviti na vratima, sada su izgubili svaku nadu.

Stranac sa belim obrvama bio je jak kao bufalo i brz kao planinski lav!

Bad Beker je s uživanjem ispalio jedan metak uz samu Lausonovu glavu.

— Diži se — povikao je. — Još nam se pijel!...

Krčmar se s mukom postavljao na sopstvene noge. Nekoliko radoznalih glava na ulazu iščezlo je čim je Beker okrenuo cev svog oružja prema njima.

Šerif još nije stigao.

Jansen i Beker su dobro znali da on više nikada neće stići u Sokoro.

Zato su i mogli mirne duše da rade šta hoće.

— Brže! — dreknuo je Beker na Lausona.

Krčmar se nekako dovukao na svoje mesto, stalno grčeci lice.

Razbojnik skliznu sa šanka i okrete se prema posetiocima.

— Ako nekome dođe na um neka šala sa ovim — i pri tom pokaza na oružje — neka zna da više ne pucam u ruku, već u glavu!

Ćutanje je bilo odgovor i Beker se iscerio.

— Natoči! — naredio je Lausonu, pokazujući na prazne čaše za pivo. — Ožedneo sam i ja posle ovoga!

Popio je sa Jansenom pivo, iako ga je teško gutao. Za njega je to piće bilo odvratno gorko. Ipak, mislio je da će zadovoljiti svog partnera ako popiju zajednički baš njegovo piće.

Krčmar je jedva stajao na nogama.

Beker se oslonio na šank levim laktom, dok mu je desni bio slobodan i okrenut prema sali. Njegovom oštrom oku nije mogla da promakne nikakva sumnjiva kretnja. Me-

đutim, gosti u krčmi su sedeli ili stajali kao ošamućeni i nije im bilo ni na kraj pameti da se odmere u pucanju sa đavolskim strancima.

— Tražimo dva prijatelja — obrati se Švedanin krčmaru. — Jedan ima veliku bradu, drugi je Meksikanac, nosi košulju i opasač preko ramena. Da li su dolazili ovde?

— Ne... — odgovori Lauson, teško dišući. — Nisu...

— Biće bolje da se setiš! — zatreća Beker, unoseći mu se u lice. Viski je već počeo da mu razvezuje jezik.

— Rekao bih da jesu...

Jansen se namrača. Ovo mu se sve manje dopadalo, to je i Beker primetio.

— Ja sam ti govorio...

— Zaveži! — preseče ga Švedanin. Beker hitro uzmače, misleći da će ga pogoditi partnerova šaka.

— Ovde je već dosadno — primeiti Jansen.

— Da predemo u drugi lokal? — predloži Beker, zasijavši očima.

Jansen klimnu glavom.

— Ali nema viskija! — dodade.

— Zašto? Tek me je zagrejao! — pobuni se Beker.

— Samo bistra glava može da čuva leđa! — prokomentariša Švedanin i krenu prvi.

Beker je gundajući koračao za njim. Nogom je odbacivao polomljene delove nameštaja i žestoko psovao.

— Bistra glava! Meni je tek sada bistro, do vraga!

Uputili su se prema hotelu „Rio Grande“.

Uveliko je bilo več.

Vest o lomu u „Dili“, brzo se prošula.

Dok su neki uzaludno obletali oko zatvorene maršalove kancelarije i pogledali niz ulicu u nadi da će ga, najzad, ugledati, vlasnik hotela Den Lambok angažovao je sopstvenu stražu.

Postavio je tri naoružana čoveka tako da se nisu mogli lako opaziti iz sale, a da su sami imali odličan pregled.

Jedan se nalazio kraj stuba na gornjem spratu, iza zavese, drugi je sedeo u samom uglu zaklonjen palmovim lišćem čije se stablo nalazilo u specijalnom zemljenom ćupu, a treći je ležao pod šankom, motreći na prostoriju kroz rupu u drvetu, taman veliku da u nju stavi cev oružja i opali...

Den Lambok nije bio kukavica, ali kako je Sokoro bio trenutno bez zakona, morao je da čuva svoj posed. Ulogu čuvara uzeli su na sebe trojica sa ranča „M“ za dobru platu od pedeset dolara po osobi.

Bila je to lepa suma za posao od sat ili dva. Toliko nisu mogli da zarade na ranču ni za pola godine.

Den Lambok je imao klaviristu i nekoliko devojaka za zabavu. Za razliku od „Dile“, i sličnih jazbina, on je bio na višem nivou zbog devojaka, dobrog pića, muzike, ali i cena usluga. Bio je preskup za mnoge džepove u Sokorou.

Jansen i Beker približavali su se svetlima „Rio Granda“, kao leptiri privučeni sjajem svetiljki.

Beker je piljio u velika slova nad ulazom i nije primetio da je Jansen zastao sve dok nije naleteo na nje-ga.

— Šta je? — prenuo se razbojnik.

Šveđanin pokaza prstom na hotel.

— Nemoj da misliš da oni tamo nisu čuli pucnjavu...

— Pa šta?

— Nikakve gužve, jasno? Hoću živ da sačekam Šugera i Sabilju...

— Još se nadaš da će oni...

— Zaveži!

Bad Beker je išao sa Jansenom nesigurnim koracima.

Malopredašnja tuča prosto ga je razgalila i sada se nije želeo pomiriti s tim da nešto slično ne nastavi po drugim lokalima u Sokorou.

Ali, Jansen je bio velika prepreka za njegovo raspoloženje.

Ušli su u „Rio Grande“ i zatekli pravi tajac.

Osim nekolicine pokeraša u separeu, koji na njihov ulazak nisu ni obratili pažnju, i tri gosta u velikoj sali, sve ostalo je „uhvatilo maglu“ ranije. Nisu imali nameru da sačekaju sličan rusvaj kao što se zbilo u „Dili“, bez obzira što je Den Lambok postavio okolo naoružane čuvare.

Vlasnik hotela je, bleđi nego inače, sačekao nezvane goste. Već pomiren činjenicom da maršal Templ možda neće stići ni u toku noći, morao je da se uzda samo u sebe.

Lambok je bio visok, proćelav pedesetogodišnjak, otmenih pokreta i manira. Došao je sa istoka, iz Florense, na reci Tenesi u istoimenoj državi, da bi na Zapadu skupio dovoljno novca i zlata i u svom rod-

nom gradu sazio najveci hotel u pokrajini.

Drzao je i prostorije i ljude na visini. Usluga mu je bila brza, osoblje ljubazno, on svuda prisutan da pomogne ili racisti guzvu. Ljudi su posecivali „Rio Grande“, pricali su da u hotelu ima najmanje deset Lamboka! Jer, on se svuda nalazio, iskrsavao bi na skoro nevidljive pozive...

— Gospoda zele? — upitao je mekim glasom, uz lak naklon.

Beker je taman hteo da opsuje nesto na racun toga, kada ga Jansen preduhitri dosta mirnim pitanjem.

— Trazimo jedno obaveštenje...

Pri tom je zaokruzio pogledom posali i spratu. Bilo je cudno da jedan ovakav otmen salun bude prazan u ovo doba! A jos cudnije je bilo da se u prostoriji nalazi i jedna zena, i to sama za stolom!

Jansen zazmiri ocima. Ne, nije to bila jedna od onih lakih devojaka kojima bi tutnuo u nedra zguzване dolare i poveo u sobu.

Iako im je bila okrenuta leđima, osetio je po liniji vrata, po drzanju, po brižljivo nameštenim delovima haljine i šesiru, da je to zena drukcija od ostalih.

I Bad Beker je posao za njegovim pogledom i odjednom se iskliberio.

— Kakvo obaveštenje? — trgao ih je Lambokov glas.

Jansen je preneo svoj pogled na vlasnika „Rio Granda“.

— Trebalo je da se sastanemo sa nekim prijateljima ovde... Jedan zarastao u bradu, inace bitanga, drugi je Meksikanac, u kosulji, nosi

opasač preko leđa, a ne dole, kao svi ostali ljudi...

U Jansenovom glasu se osećao bes. Beker se pritajeno smejuć, jer je najzad i Švedanin dolazio do zaključka da je možda izigran.

Den Lambok je odmahnuo glavom.

— Ne! Takvi nisu dolazili ovde.

Beker se približi.

— Siguran si, klimoglavicu? Možda su hteli da uđu, a ti si ih izbacio, da ti ne bi zaprljali pod?

Lambok je izdržao Bekerov izazivački pogled.

— Koliko sam razumeo — odgovorio je lagano — to nisu momci koje bih mogao jednostavno da izbacim, zar ne?

— I nisu! — brzo dočeka Beker. — A nemoj misliti da ćeš sa nama lakše...

Lambok je odglumio iznenađenost.

— Zar bi trebalo? Ovo je mesto gde možete dobiti najbolje piće!

Zatim se još jednom poklonio.

— Na racun kuće! — dodao je snishodljivo.

Den Lambok je želeo da sačuva svoj nameštaj i da izbegne po svaku cenu nepotrebnu guzvu.

Međutim, Badu Bekeru on je ličio na običnu zmijurinu koja se uvija i koju bi trebalo metkom u glavu.

— Klimoglavici! — promrmrljao je s prezirom, misleći na Lambokovo često klanjanje.

Jansen je prišao prvom stolu i nogom privukao stolicu.

Beker je uradio to isto.

Den Lambok je lično doneo piće i servirao po svim propisima. Kada je hteo da naspe Bekeru u čašu, ovaj

mu je oteo flašu i krvnički ga pogledao.

— Gubi se! — dreknuo je.

Uprkos svemu, Lambok se ćutke poklonio i udaljio se.

Ali Beker nije hteo da ga tek tako pusti.

— Hej, vrati se ovamo! — pozvao ga je.

Vlasnik „Rio Granda” je stisnuo usta kako bi savladao bes. Onda je pogledao prema spratu, gde se nalazio jedan od stražara. Da li da im da znak i istera ove uljeze napolje? Ili da savlada svoj ponos i izdrži još malo?

Odlučio se za ovo drugo.

Kada je stao kraj stola, Beker je pokazao palcem preko ramena, u pravcu dame za stolom.

— Je li ono tvoja ženska? — upitao je ne baš tihim glasom.

— Moja? — podigao je Lambok obrve u znak nerazumevanja.

Beker opsova.

— Ne tvoja žena, idiote, nego jedna od... onih, znaš? Ne pravite se lud!

Lambok je bacio pogled na tu stranu i ponovo odmahnuo glavom.

— Ne, mister! Dama je stigla kočijom popodne i uzela sobu. Ako želite devojkicu, ja ću vam...

Beker ga odgurnu rukom.

— Ne treba mi tvoja pomoć! — reče. — Umem ja to sam...

Jansen ga dogradi za zglobov.

— Kuda?

Beker se cerio, uhvaćen pićem, ali i željom da se istakne.

— Idem kod dame... tvoje mi prisustvo već ide na živce! Imaš nešto protiv? Dama je sama...,

Jansen sleže ramenima i dohvati svoju čašu sa pivom.

Razbojnik se dovukao do stola i sručio na slobodnu stolicu svom težinom. Polupijani osmeh nije mu silazio sa lica, a u očima je rastao sjaj poput požara. Flašu je s treskom postavio na sredinu stola, oslanjajući se o nju kao o štap.

— Da popijemo po jednu, a? — predložio je.

Žena je podigla glavu.

Nebesa! pomislio je razbojnik, to mora da je ženska i po, iako se krije iza one svoje mreže! Vrat, ramena, grudi, sve se slagalo po njegovom ukusu. Male uši pod brižljivo začešljanom kestenjastom kosom... Lepa usta, nosić... Bah! A oči, i kroz mrežu ih je osećao, prava vatra!

— Dama ne pije? Možda ne može od te krpe na šeširu?

Beker pruži ruku da skloni ženin „šlajer” sa lica, ali ona uzmače.

Razbojnik izgubi ravnotežu i pade preko stola, glasno se cerekajući.

— Hej, Pale... Hoćeš da mi pomogneš da joj vidim lice? Mnogo mi je daleko...

Žena se odjednom ukoči.

Kao da ju je nešto protreslo i povratilo u stvarnost.

Nagla se napred i pred Bekerom se ukaza blažena linija ženinih grudi otkrivenija nego malopre. Oči mu se raširiše.

— Budite malo pristojniji — rekla mu je žena tihim, ali i izazivačkim glasom.

Beker smesta zaboravi na Jansena.

— Da popijemo? — predloži. Ništa mu drugo nije padalo na pamet.

— Ne pijem, ali možemo da pričamo...

Razbojnik se smrači.

— A ja ne volim da pričam. Vi niste za priču, mis... vi ste za sobu! Za krevet!...

Ali ona kao da je prečula sve to.

— Niste mi se ni predstavili — opomenula ga je, pretoči svojim prstom u crnoj, čipkastoj rukavici.

— Zaista? Ja sam Bad, a ono je moj drugar Pal...

— Pal?

— Pal Jansen, Švedanin... Na celom ovom crnom Zapadu on je jedino beo, ha-ha-ha-ha!

Beker bi se smejao i dalje da ga nije presekao Švedaninov pogled. Odjednom je umukao i zakašljao se.

— Ma, zašto mi ovde toliko pričamo...

Žena se ispravi. Njena prsa još više odskočiše pred zamagljenim Bekerovim očima. Osetio je da ga obuzima vrućina.

— Ja nisam od onih — jasno mu je stavila do znanja.

— Nisam ni ja — brbljao je razbojnik — ali ne brinite! Ja ću vas posuti zlatom, ako hoćete... Zlatom! — govorio je sve tiše, a brada mu je drhtala. — Videćete koliko sam bogat, i Pal i ja, videćete!

Ona položi svoju malu šaku na njegovu. Nebesa, kako je samo fino mirisala!

— Ne izgledaš mi baš kao boga-

taš — čuo je njen glas kao iz daljine.

Potegao je iz flaše dobar gutljaj i stresao se.

— Ne veruješ? Sačekaj dok stignu ostali... Biće dolara kao blata! Mi smo...

Onda je stresao glavom, hvatajući se za misao da može da izlane nešto nepotrebno. Međutim, žena se nagnula prema njemu još više i pojačala stisak svoje šake.

— Odakle dolaziš, lepotane? — prošarutala mu je.

— Sa severa — odgovorio je Beker. Nije imao hrabrosti da pogleda prema Jansenu. — Hoćemo li gore?

— Gde?

— U sobu — dahtao je Beker.

Ona skloni šaku.

— Ti si suviše nepoznat za mene — rekla je. — Ne znam čak ni odakle si.

— Zar je to važno? Ispričaću ti usput...

— Tvoj drugar Pal... to je ovaj s belom kosom iza mene?

— Jeste...

Ona se okrenu u tom pravcu, odmerivši Švedanina od glave do pete.

— Zgodan je — rekla je.

— Ali ja sam došao prvi! — zareža Beker. — Idemo li ili ne?

Ona se zagonetno smehivala ispod „šlajera". Pokupila je sa stola svoju torbicu i ustala.

Beker takođe ustade, ali se saplete i zamalo da padne.

Kretala se ispred njega zanosno njišući kukovima. Čak je i Jansen

morao da odmahne glavom, u znak divljenja. Beker mu u prolazu dobaci:

— Brzo ću ja...

Den Lambok je ćutke, ali očito nezadovoljan, ispratio pogledom neobičan par uz stepenice. Otmjena, prava dama i jedan običan lupež?! Šta su to našli zajedničko? Novac? Ili ona nije uopšte nikakva dama!

*
* *

Soba u koju su ušli bila je zaista kraljevski nameštena u odnosu na jazbine i smrdljive ćoškovice po kojima je Bad Beker provodio svoj život.

Zastao je na vratima, preletevši pogledom preko crvene boje prekrivača, zavesa i presvlaka na foteljama. Sve je odisalo čistoćom i nekim neobjašnjivim mirisom. Osetio je želju da se baci na postelju, da utone u nju nekoliko časaka zajedno sa čizmama i ženom.

Ona je lagano skinula šešir i Beker joj tek tada sagleda lice.

Morao je da prizna sebi kako u životu nikada nije nasamo bio sa lepšom ženom.

Velike, krupne oči boje kestena kao i kosa, mali, prav nos i divno oblikovana usta s kojima je iskazivala sva trenutna raspoloženja: osmehivala bi se, pućila, stiskala... Sve u svemu, za Bekera je to bio najbolji zalogaj u životu!

— Rekao si mi da ćeš mi pričati usput? — oslovila ga je.

On baci šešir na krevet i proteže se.

— Nemam ništa interesantno za sobom — reče.

— Čak ni pljačku neke banke? — upita ga.

Razbojnik se trže kao opečen. Zurio je u ženu kao u priviđenje i odjednom se istreznio.

— Kako znaš... Kako ti to pade na pamet, do đavola?

Ali izraz njenog lica bio je zaista nevin.

— Pa otkud bi imao inače toliki novac o kome si mi pričao? — pitala je bezazleno.

Da bi ga zbunila još više, svukla je dopola haljinu i ostala obnaženih ramena.

Beker se ustremi na nju, spreman da je raskomada.

— Ne ležem u krevet sa oružjem! — oštro ga je opomenula.

Razbojnik otkopča nervoznim pokretima svoj opasač i odbaci ga u ugao.

— Ni u čizmama! — opomenula ga je ponovo.

On izbaci neku kletvu, sede na postelju i počeo da se izuva. Nije s tim išlo baš lako, jer su noge bile „zapekle“ od dugog jahanja i hodaanja.

— Evo, i to je gotovo... — rekao je i okrenuo se.

— Stvarno je gotovo! — dočeka ga hladan, neumoljiv glas i pred njim se ukazao dva otvora damskog pištolja. On zatrepta, kao da je ugledao sunce.

— Šta to znači? — zareža.

Ženino lice više nije izgledalo tako nežno, izazivački.

Sad je iz njenih očiju sipala mržnja i demonski plamen, koji nije obećavao ništa dobro.

Bacio je pogled prema svom opasaču, ali on je bio previše daleko. Toliko daleko koliko je ženino oružje bilo blizu.

— Skloni to, do vraga!

Ali kao da je govorio u vetar.

Bila je već obučena. Dok je on izuvao čizme, ona je namakla ponovo haljinu i iz torbice izvukla deringer.

— Šta hoćeš? — upitao je Beker, čije su misli odlutale prema Janse-
nu. Zar je ova žena poludela?

— Da niste pogrešili, ženska glavo? Šta to znači?

— Nisam pogrešila! — jasno mu je stavila do znanja, podižući oružje.

U očajanju, on se bacio napred, pognute glave.

Uleteo je u prazno, jer se žena vešto izmakla i sad ga imala ponovo na nišanu, dok se podizao sa poda.

Odjeknula su dva, uzastopna pucnja...

Zrno su dočekala razbojnika dok se uspravljao na noge, okrenula ga u krug i upravela na prozor. Staklo i ramovi prsli su pod njegovim telom i Beker se sručio iz sobe napolje, u noć!

•
• •

Dole, Pal Jansen je skočio sa svo-

je stolice čim su sa gornjeg dela doprli pucnji.

Njegovo oštro uho ocenilo je da se to nije oglasio kolt već revolver-igračka, kako je nazivao deringere. A to je mogla samo da ima žena koja je Bekera odvela u sobu...

Da nije posredi neka klopka?

Šveđanin, ma koliko bio bandit, nije imao nameru da svog prijatelja ostavlja na cedilu.

Odbacio je sto od sebe i jurnuo na stepenište.

Den Lambok je naslutio nevolje i od očajanja se uhvatio za glavu.

Naoružani stražari videli su divovskog Šveđanina kako grabi na sprat sa koltom u rukama. To je za njih bio znak da otvore vatru!

Prvo se javio čovek iza ograde.

Njegovo zrno samo je ogrebalo Jansena i za trenutak ga ukopalo u mestu.

Stražar iza palme uputio je svoj metak i olovo je opasno blizu glave zazujalo poput otrovnog insekta.

Pal Jansen više nije mogao napred. Našao se u unakrsnoj vatri, a strelci su bili dobro skriveni.

Dva posetioca koja su se zatekla u prostoriji, popadali su pod stolove posle prvog pucnja. Kockari u separeu prekinuli su igru, ali se nisu udaljavali od svojih karata.

Den Lambok se povukao uza zid, motreći da neko ne napravi veću štetu njegovom nameštaju. Zrna su ogrebala ivice stubova i ograde, ali to zasada nije bilo opasno.

Jansen se prebacio preko ograde stepenika i pao iza šanka, pravo na

trećeg stražara. Čovek je bio toliko iznenađen da je uspeo samo da iskolači oči pre nego što je klonuo pod udarcem Jansenove šake.

Dva nova hica zadobovala su po ploči i skliznula u flaše poredane na polici. Prasak razbijenog stakla najviše je parao Lambokovo srce!

Ono što je i njemu bilo nejasno bili su pucnji iz sobe koju je dama u crnom zakupila za tu noć. Ko je na koga otvorio vatru? I ko su ova dva lupeža što su iz demolirane krčme „Dila” prešli kod njega?

Den Lambok je napravio grešku kada se povukao prema zidu: sada ga je Jansen imao na nišanu i razbojnik je to umeo da iskoristi.

Pognut, došunjao se blizu njega i uperio kolt.

— Kaži im da iziđu! — naredio je Lamboku.

Ovaj je oklevao. Međutim, Jansenov izraz lica bio je jasan: ako ga ne poslušaju pucaće!

— Drži me u šahu! — viknuo je Lambok. — Izadite!

Čovek iza palme prvi je napustio skrovište, ali je pušku i dalje držao spremnu.

— Neka odbace oružje! — javi se Švedanin.

— Bacite puške! — viknu Lambok.

Jansen je čuo dva tupa udarca. Onaj drugi je dolazio sa visine, znači da ju je bacio strelac iza ograde.

Tek tada se uspravio.

Oba čoveka uputili su se sredini sale, opuštenih ruku, napregnuti, kao da odmeravaju svoje šanse. Me-

đutim, Jansen je imao oružje u rukama, oni u futrolama.

Šanse su bile sićušne. Nije vredelo rizikovati za pedeset Lambokovih dolara.

Barutni dim polako se razvejavao iznad stolova.

— I to bacite! — pokazao Jansen na njihove opasače.

Poslušali su ga, mada nerado.

Den Lambok je samo strepeo da stranac ne dobije neke „hube” i počne da puca u lustere i prozore. Kao što je to, pre nekoliko meseci, učinio revolveraš Fil Hogart, kada su pokušali da ga smaknu momci iz Lordsburga. I to su odabrali baš hotel „Rio Grande” za obračun!

Opasači su pali na pod.

Pal Jansen je pokazao prema vratima.

Išunjali su se ćutke. Kad su već bili blizu vratiju, Švedanin ispali dva hica. Bila su to dva lepa pogotka: zrna su udarila u pete čizama, i ljudi su uplašeno odskočili.

— Ne pokušavajte da se vratite! — poruči im Jansen.

Zatim se uputi stepenicama prema sobi, terajući Lamboka ispred svog kolta.

— Pokaži koja je — naredio mu je.

Vlasnik „Rio Granda” nije imao mnogo da traži. Njegova najbolja soba nalazila se u dnu hodnika, imala je dve terase o koje se naslanjalo lišće velikog drveta.

Jansen je nogom udario u bravu.

Bilo je to kao da je udario Lamboka po glavi. Brava je popucala,

a vrata uletela unutra. Švedanin ih zadrža laktom da se ne vrata sasvim.

Soba je bila prazna...

— Kako? — zagrcnu se Lambok.

— Kako su nestali...?

Prozor je bio otvoren, stakla prsila, večernji vazduh se uvlačio u sobu i podizao krajeve razmaknutih zavesa.

Jansen proturi cev kolta i glavu iza vrata, ali tamo nije bilo nikoga.

— Iskočili su... — mrmljao je Lambok.

— Oni? Neko je od njih mrtav... ali ko?

Prišao je prozoru i pogledao dole.

Video je Bekera!

Ležao je nepomičan, iskrivljenog tela. Mрак se kao pokrivač navukao preko njega, ali to je bio njegov šešir, kaput boje rečnog peska, plave iznošene pantalone...

Žena je, izgleda, iščezala na volšeban način.

Dole nije video nikakve lestve, osim drvenih stepenica za tavan koje su pravile „lakat“ blizu prozora. Međutim, njih se mogao dočepati samo vešt i snažan muškarac.

Ako Jansen nije video, Den Lambok je u nedoumici zurio u debeli sag na podu, ispod koga se nalazio otvor!

Da li je žena uspela to da otkrije?

Kroz taj otvor se, uzanim stepenicama, silazilo u ostavu za zalihe pića i hrane. Međutim, ostava se zaključavala spolja, znači li to da je žena unutra?

Lambok je zaključio da je sag ma-

lo pomeran. To je bio znak da je u pravu, ali nije mu padalo na pamet da pomene Jansenu. Dole je ležao jedan od napasnika, i žena, mаko da je bila, samo je učinila uslugu svetu. Jedna bitanga manje!

Švedanin se odmače od prozora, zamišljen. Lambok je izbegavao da gleda na stranu gde se otprilike nalazio otvor.

— Podi napred! — naredi mu Jansen.

Sišli su stepenicama, prema izlazu.

— Ti si postavio ljude okolo? Zbog nas? — upitao je Švedanin zaplašenog Lamboka.

— Oni su uvek tu, zbog reda... — sлага vlasnik „Rio Granda“.

Videlo se da Jansen ne daje ni prebijene pare na Lambokova objašnjenja. Grubo ga je gurnuo, tako da se ovaj sapleo i pao. Ali, Jansenov ubilački pogled brzo ga je podigao sa poda.

Izišli su na ulicu.

Radoznalci okupljeni na pristojnom odstojanju, sada su utišali glasove.

Zavladao je tajac.

Čuli su se samo teški Švedaninovi koraci po trulim daskama verande. Lambok je koračao ispred njega, kao da ide na gubilište. Bilo mu je jasno da maršal Templ još nije stigao u Sokoro i da njegova sudbina zavisi od čudi džinovskog razbojnika.

Srenuli su za ugao, u prolaz koji je vodio iza hotela „Rio Grande“.

Prošli su pored teških, gvozdениh

vrata iza kojih se verovatno nalazi-
la žena u crnom!

Lambok je okrenuo glavu na dru-
gu stranu.

Ali, kao za inat, Jansen je tu stao.

— Šta ima unutra? — upitao je
hrapavim glasom.

— Unutra? Ah, tu držim piće...
Rezerve, nešto kao podrum... —
zamucao je Lambok.

Šveđanin ga ćutke gurnu napred.

Stigli su do Bada Bekera, ležao je
u istom položaju u kakvom se nala-
zio dok su ga posmatrali sa prozora.

Jansen se naže nad njim i opipa
mu srce.

Nije kucalo!

Razbojnik iz Sirakuze, na obali
Arkanzasa, završio je svoju lupešku
karijeru ne dotakavši ništa od ve-
likog plena iz Vajlarda! U mraku,
Lamboku se učini da je Šveđanino-
vim licem preleteo osmeh.

Ostalo ih je trojica.

Pal Jansen je nameravao da sa-
čeka jutro. Ukoliko Šuger i Sabilja
ne dođu dotle, poći će da ih traži.

Makar i u paklu!

— Ima li ovde grobar? — upita
Jansen vlasnika hotela.

Ovaj klimnu glavom.

— Neka ga lepo sahrani — reče
i pruži deset dolara. — Najbolji
sanduk što ima... Čuo si?

— Jesam!

— A meni ćeš dati onu istu sobu
gde je bila ona žena.

Lambok pretrnu.

— Ostajete ovde? Ako dođe še-
rif...

— Neće doći! — prekide ga Jan-
sen i okrete mu leđa.

Vlasnik „Rio Granda” buljio je
u njegova široka ramena.

— Kako... kako znate? — upita
sa zebnjom.

— Znam! I to je dovoljno. Zapa-
liću ceo hotel ako neko pokuša da
me uznemirava...

Den Lambok je izračunao da će po
njega biti najbolje da spusti zavese
i obrne ključ u bravi za tu noć. Ne-
zgodni gost je mogao i da ostvari
svoje pretnje!

*
* *

Kada je bio siguran da je Jan-
sen zaspao, Den Lambok se lagano
iskrao napolje i uputio iza kuće,
prema ostavi. Nosio je fenjer sa
uvrnutim fitiljem kako bi bio što
neupadljiviji.

Gazio je tiho, osluškujući posle
svakog koraka.

Kada je stigao do samih vrata,
zastao je da uzme daha i smiri ot-
kucaje srca. Bilo je već gluvo doba
noći, ali Lambok se plašio da se ne-
poverljivi Šveđanin ne trgne iz sna
i slučajno promoli glavu napolje,
kroz polupani prozor.

Stavio je veliki ključ u bravu i dva
puta ga okrenuo.

Vrata su zaškripala, kao da mu
kroz mozak prolaze. On je malo pri-
digao fenjer i polako odgurnuo de-
sno krilo.

Onda se trgao.

Pri slabašnom svetlosnom krugu,

ugledao je cev malog revolvera uperenu u stomak!

Zamalo nije ispuštao fenjer, ali, ipak se pribrao i još više podigao ruku kako bi osvetlio samog sebe. Jer, žena je mogla da puca, pretpostavljajući da je po nju došao neko sasvim drugi.

— Sami ste? — upitala ga je mirnim, tihim glasom.

Bila je obučena, sa šeširom, skrivenog lica. Kao da se spremala na novi put.

— On spava... u onoj sobi — promućao je Lambok. — Kako ste pronašli onaj kapak na podu?

— Osetila sam pod nogama drukčiji zvuk... Je li mrtav?

— Ko? Ah, onaj drugi... I da nije umro odmah, slomio je vrat pri padu. Ko ste vi?

— Ali ona izbeže odgovor i izađe napolje, provukavši se kraj njega.

— Imam osedlanog konja za vas, polako ćemo da...

Ali žena ga prekide:

— Ja ne idem nikuda. I sa njim imam neke račune...

Lambok nije verovao svojim ušima.

— Do vraga, zar se igrate revolveraša? Bolje da pobegnute dok još imate vremena...

— Nisam došla čak ovamo da bih bežala — odgovorila je žena.

— Više nisam pametan — uzdahnu vlasnik „Rio Granda”. — A kao za inat, Templ se negde zadržao!

— Kad pođete, ostavite otključana vrata! — zamoli ga žena.

— Zašto? — začudi se Lambok.

— Biću tu sve vreme — uzvratila ona. — Odatle sve jasno čujem šta se u sobi dešava. Koraci, šumovi, glas... Sve je kao na dlanu.

Den Lambok je još jednom bio zaprepašćen.

— Da... ostanete? Ovde? Zar ste poludeli? — uzviknuo je. A onda kao da se uplašio svog glasa, uvukao se u ramena i bojažljivo bacio pogled prema sobi u kojoj je spavao Pal Jansen.

— Ne brinite za mene — umirila ga ona.

Vlasnik „Rio Granda” je vrteo glavom. Toliko toga se desilo od sumraka do noći: gužva u „Đuli”, obračun u hotelu, šerifa još nema, zagonetna dama u crnom koja ubija razbojнике...

Žena mu uze iz ruku fenjer i unese u ostavu.

Den Lambok je piljio u vrata koja su se zatvorila pred njim.

Kada je bio svestan tišine oko sebe i nestanka onog finog damskog mirisa, pipnuo se za čelo. Možda je sve ovo bio ružan san? Voleo bi da jeste, ali svega se dobro sećao.

Uputio se ulazu, vadeći ključ iz džepa.

Hotel „Rio Grande” prvi put otkad je postojao bio je prazan u noćnim satima.

Međutim, još je poneki besposličar ostao na ulici u nadi da će dočekati nešto zanimljivo.

Noć je bila topla, oblačna.

Lagani bat konjskih potkovica iznenada je ispunio dugu ulicu...

Den Lambok se prenuo ozaren.

Maršal Temp!l

To mora da je on dolazio sa puta. Sišao je sa tremia, pun olakšanja.

Jahač je dolazio na belom konju i tu je Den Lambok prvi put posumnjao u svoju pretpostavku. Jahač se samo nazirao na sedlu, ali što se više približavao Lamboku, u njemu je sve više rasla sumnja.

Ne, to nije bio maršal!

Sada ga je već video jasno. Da je mogao, odavno bi pobegao s druge strane hotela, zaključao se i molio boga da nikad ne prekorači njegov prag.

— Nebesa... — procedio je, ustuknuvši.

Čovek na konju bio je visok, vitak, kao trska. Imao je duge ruke i noge, lice poput samrtnika, kao od gipsa. Oči su bile dva tanka proreza, nos dovoljno dug da mu je zaklanjao gornju usnu.

Nosio je odelo od kože, kratku jaknu i isto takve uzane pantalone, usijane od jahanja po unutrašnjoj strani.

Oko kukova nalazila su mu se dva kolta, od kojih je upotrebljavao uglavnom desni.

Tanka, velika usta kao nekad iskrivljena u ironičan osmejak.

Da, baš je ovako ujahao i u aprilu, s tom razlikom što je tada bilo popodne i na vrhovima Blek planina beleo se sneg.

Den Lambok je prepoznao to ružno lice i ta mršava ramena koja su izvlačila oružje brzinom zvečarkinog jezika.

Fil Hogart!

Revolveraš iz San Antonia u Južnom Teksasu. Probisvet koji nije umeo da radi ništa drugo nego da započinje kavgu i pravi posla pogrebnicima u gradovima duž Rio Granda i Pekosa.

To je osetio i hotel „Rio Grande” pre pet meseci, kada je Hogart isprašio momke iz Lordsburga, kojima je dugovao nešto na kartama.

Od petorice, preživeli su odneli dva mrtva.

Srećna okolnost po Hogarta bila je ta što je potegao drugi. I što nije izazivao. Sačekao ih je mirno, u prisustvu svedoka — i potamnio ih.

Sve je to preletelo kroz Lambokovu glavu dok je Hogart prilazio klataći se u sedlu. Lambok je zurio u njega kao hipnotisan. Zar opet, pomisli.

Hogart je zaustavio svog belca i laktom se naslonio o jabuku sedla.

— Gle, koga vidim? Je li to odbor za doček? — javio se revolveraš piskutavim glasom. — Uzele si se mog društva? Nisi me zaboravio, stara svrako?

Vlasnik „Rio Granda” se odjednom setio Jansena i telom je zaklonio ulaz u svoj hotel.

Hogart nabra obrve.

— Šta je? — upita. — Nećeš da me pustiš unutra?

— Ne...

— Zašto? Vidiš koliko je kasno, a ja sam umoran od puta. Zar bi odbio da okvasim grlo?

— Zatvorio sam hotel.

— Čudno, tako lep lokal treba da silom otvaram...

Hogart polako sjaha, kao da pazi da mu se pri tome kosti ne razdvoje. Den Lambok se našao između dve vatre: s jedne revolveraš Fil Hogart, s druge belokosi stranac-razbijač...

— Imam jednog gosta unutra — javi se Lambok. — Rekao je da će ubiti svakoga ko ga uznemiri.

Hogart se iskezi.

— Voleo bih da vidim tu ptičicu — reče.

I ne govoreći više, izvuče kolt i opali u bravu. Den Lambok se očajnički uhvati za kosu.

— Sad će Templ doleteti ovamo — cerio se Hogart — ali mu poruči da nemam nameru da s njim raspravljam!

Rekavši to, on bučno uđe u zamačenu prostoriju, namerno izazivajući galamu. Ruka mu je stalno bila na domaku drške desnog kolta. Den Lambok se kretao za njim kao senka.

— Osvetli malo ovaj tvoj čumez! — glasno je naređivao revolveraš. — Donesi piće! Kako to dočekuješ stare goste, stara svrako?

Vlasnik „Rio Granda” je ponovo bio na mukama.

Pal Jansen se taman povukao, ne napravivši štetu, a sad se pojavljuje Fil Hogart raspoložen da puca i ruši oko sebe, pred ponoć kad su i psi našli svoja legla na ulici!

— Šta čekaš? — dreknuo je na njega revolveraš.

Den Lambok se namrštio. Bilo mu je dosta svega.

— Čekam da se poubijate! — odgovorio je prkosno. — Jer ako onaj grmalj side odozgo napraviće od tebe motku za sušenje prnja...

Hogart se zabezeknu.

Nije očekivao ovu žustru primedbu od Lamboka, i kada se povratio, bio je čvrsto rešen da ga nauči pameti jednom zauvek.

— Ti, sudopero... Zapamtićeš dan kad si podigao glas na Fila Hogarta...

— Zaista?

Revolveraš zastade.

Ovo „zaista” nije bilo upućeno od strane Lamboka. Rekao je neko treći, iznad njega.

Ukočio se, raširenih ruku, spreman na sve. Pretpostavljao je da ga neko drži na nišanu i nije želeo pre vremena da napravi neki suvišan pokret.

— Rekao sam da ne želim posete — dobacio je Švedanin sa ograde. Stajao je i, činilo se, glavom dodirivao tavanicu. Njegova plava kosa podsećala je na krunu nekog džinovskog cveta.

Hogart se polako počeo okretati, kada ga je presekao pucanj i probio mu obod šešira.

— Prokletstvo! — procedio je Hogart i odustao od daljih pokreta.

Pal Jansen je lagano silazio niz stepenice.

Vlasnik hotela skupio se na kraju šanka, očekujući novi rusvaj. Hogart je prema Jansenu bio obična trska protiv tornada! Jedino se brzi-

nom u potezanju kolta mogao meriti, u svemu ostalom bio je izgubljen.

Pod Jansenovim nogama podrhtavao je svaki stepenik. Ali je najviše drhtao Den Lambok. Proklinjao je svoju zlu sudbinu, šerifa Tempła koji se nikako nije pojavljivao, zakon, revolvere, sve je psovao u sebi i zaklinjao se da će najmiti četu desperadosa da ga štiti!

Ali, on je i ranije o tome razmišljao kada bi se našao pred škripcom. Čim su nevolje prošle, vratio bi se poslu kao da se ništa nije desilo.

Revolveraš iz San Antonija je go-reo od želje da zagleda protivnikove oči. Međutim, još je čekao svoju šansu.

Jansen je prišao sasvim blizu, procenjujući Hogartov profil.

I revolveraš je osetio da ga neko posmatra. Ko je to bio?

— Čuo si ga? — oslovio je Jansen Lamboka. — Naručio je piće.

— Ali...

— Zaveži! I donesi meni, i ovoj propalici iz Teksasa pivo i celu flašu viskija!

Hogart se munjevito okreće.

Njegovo lice, dotle napregnuto, odjednom se opusti i usta mu se iskriviše u nešto što je ličilo na osmeh.

— Prokletstvo, pa to je Šved!

Den Lambok odahnu. Poznavali su se, a to je već značilo nešto. Žurno je otišao iza šanka i skinuo najbolju bocu, a u veliki vrč natočio pivo.

— Šta radiš ovde, lupežu? Gde ti je Bad?

— Gore — odgovori Jansen i pokazao uvis.

— Spava?

— Vraga spava. Mrtav je!

— Kad se to desilo?

— Večeras.

— Šta? I ti sediš tek tako...

Hogart mahinalno učuta dok je Lambok prilazio. Onda ga je dohvatio za rukav i privukao sebi.

— A sad se gubi, stara svrako! Ne smetaj nam, jasno? Neću da te čujem da šuškaš najmanje pet milja unaokolo!

Lambok se pokloni i iščeze.

Jansen srknu penu, obližnu se, a onda ispi na dušak celo piće.

— Još uvek bežiš od viskija? — upita Hogart.

— Od njega i od žena — potvrdi Švedanin.

Revolveraš sa gipsanim licem se krto nasmeja.

— To je tvoja stvar, ali žena što se tiče... Tu se ne bih složio sa tobom ni u paklu.

— Grešiš — odmahnu Jansen glavom — jer žena je ubila Bekera.

— Žena? — iznenadi se Hogart. — Pričaj!

Jansen ispriča u kratkim crtama šta se desilo te večeri. Koliko je iz njegovih reči mogao da razabere, Jansena su morale druge brige, a ne gubitak partnera. Hogart je to instinktivno osetio, međutim nije hteo da navaljuje sa pitanjima.

— Čudna žena! — promrmljao je

na kraju.— Ali, ne verujem da je mogla tek tako da iščezne...

Jansen sleže ramenima.

Njih dvojica poznavali su se iz Bartisvila, gde su se našli u središtu velike tuče izazvane zbog neke strankinje koja je odsela u salunu „Misuri”. Naravno, Fil Hogart je bio nesuđeni kačaljer koga je devojka uporno odbijala. U zaštiti lepote stao je neki mesni kicoš, i izvukao deblji kraj, probijeno rame. Nastala je tuča u koju se svim srcem umešao Švedanin i spasao Hogarta batina, a možda i vešala. Jer, kicoš je bio sin uglednog Grina Kepota, bartisvilskog sudije. Pobjegli su na vreme obojica, na razne strane i otada su se sreli samo još jednom, na putu za Pueblo.

Fil Hogart je igrao poker, dok su Jansen i Beker srkali svoje piće, u kratkom predahu bežeći ispred potere iz Kolorado Springsa. Razlog: osam hiljada dolara iz banke, uzete nasilnim putem.

Jedan od pomoćnika šerifa Puebla, primivši poruku sa opisom begunaca, upao je u krčmu „Pik” sa otkočenom dvocevkom. Fil Hogart je izravnao svoj dug Jansenu: ispalio je hitac ispod stola i izbio čuvaru zakona oružje iz ruku. U opštoj gužvi, umakli su sva trojica. Ponovo su se razišli sutradan, posle vesele noći provedene u jazbini pod imenom „Laurino gnezdo”...

Sada je sudbina ponovo spojila ovejane lupeže, u Sokorou.

Pal Jansen je ustao i glavom pokazao revolverašu da ga sledi

— I oyde smo samil — sleže ramenima Hogart.

— Ne volim velike prostorije — reče Švedanin.

Poveo ga je u sobu.

— Nešto važno ti je na umu? — upita Hogart, vadeći iz džepa svoje kožne jakne papir i duvan. — O čemu se radi?

— Sto hiljada dolara možda — suvo uzvрати Švedanin.

Hogart se zagrcnu. I papir i duvan mu izleteše iz ruku, a njegove oči se prikovaše za Jansena kao usijano željezo.

— Šta? — izustio je. — Šta si rekao?

— Znam da si dobro čuo — preseče ga Jansen. — Bad je mrtav, a dvojica će lakše da traže.

— Traže?

— Bilo nas je četvorica — obavesti ga Švedanin. — Opljačkali smo banku u Vajlardu i naleteli na krupan plen. Nismo se tome nadali. Podelili smo se u dve grupe, s tim da se nađemo u Sokoru i podelimo plen.

Hogart je pažljivo slušao.

— Nas dvojica smo stigli — nastavi Švedanin mirnim glasom — ali druge dvojice nema. Sve mi se čini da neće ni doći.

— Pa šta? — zablistaše revolveraševe oči. — Oni vam mnogo i ne trebaju!

— Misliš? — iskosi se Jansen. — Sav plen je kod njih!

— Prokletsvo! — opsova Hogart.

— Misliš da su kidnuli na drugu stranu?

— Mislim.

— Kuda? I zašto je sve kod njih?

— Tako se desilo! Bilo je pucnjave i nismo imali vremena za dogovaranje. Bacili smo im torbe da bismo lakše uzjahali svoje konje...

Hogartove usne se iskrenuše u ružan osmeh.

— To nije bilo baš mudro — reče.

— Onda jeste! — prasnu Šveđanin, lupivši pesnicom o dlan. — Oni znaju da ću ih tražiti i ubiti zbog toga. Znaju to! Pa ipak su me izigrali...

Fil Hogart izvuče iz džepa novi papir za cigaretu.

— Zar imaš predstavu gde da ih tražiš? — upita.

— Imam — klimnu ovaj glavom. — Jedan od njih je iz El Pasa. Siguran sam da će otići tamo. Prvo, blizu je meksička granica, a drugo, ima tamo dosta prijatelja. Taman da plati dobru stražu preko Rio Granda...

— Treba ići za njim, smesta! — predloži Hogart. Počinjao je da se zagreva za put. — Toliko para u rukama dvojice budala! Zar možeš da oklevaš?

— Hteo sam da se uverim da neće doći — procedi Jansen. — Rešio sam da ovde budem do jutra.

— Sutra može biti kasno! — nervirao se revolveraš.

Šveđanin ga hladno pogleda.

— Još nisam rekao da ideš sa mnom — reče.

Gipsano lice Fila Hogarta poprimalo je još bleđu boju. Zurio je u

Jansena kao da ga ne shvata. Sve ovo malopre mu je ličilo na san, a onda nekoliko reči taj san raspršava kao mehure od sapunice.

— Mislio sam da si baš to hteo — rekao je najzad promuklim glasom. Razočarenje na njegovom licu bilo je kao rukom ispisano.

— Dobro si mislio — složi se Šveđanin. — Ali da znaš samo toliko: ja ću o svemu odlučiti...

— O svemu? O čemu?

— Videćeš kad za to dođe vreme.

— Znači idemo? Za njima? — ponovo se oraspoločio revolveraš. U džepu je imao samo nekoliko dolara i misao na bogatstvo potpuno ga je izbezumljavala.

— Ne za njima — umiri ga Jansen. — Već pred njih.

— Ja te ne poznajem dovoljno — stisnutih zuba procedi Hogart — ali vidim da si sav u zagonetkama. Šta sada, proklet bio, hoćeš da kažeš time „pred njih“?

Jansen ustade i prošetala po sobi.

— Oni ne mogu to tek tako nositi o sedlu ili u rukama. Moraju da budu obazrivi, da se kriju, da zaziru. Mi to ne moramo u toj meri, naročito ti...

— Da?

— Zato ćemo vozom do Deminga, a odatle pravo na istok na reku. Moraju proći kroz Rankon.

Revolveraš se počea po bradi.

— U redu — reče zamišljeno. — A šta ako, uprkos svemu, prođu? Šta onda?

Jansen se zagleda u Hogarta sažaljivim pogledom.

— Neće proći živi — reče. — Sabilja se lako prepoznaje. Može samo da umakne na jug pre nas, ali do El Pasa samo. Tu će se osećati sigurnim, a to će biti njegova poslednja greška.

Hogart zadovoljno protrlja ruke. Zatim se osmehnu i pokaza prstom na Jansenovu glavu. Švedanin prekide svoju šetnju po sobi.

— Šta je? — upita.

— Tvoja kosa — cerio se revolveraš. — Ako misliš da mirno prođeš do Deminga, treba da je obriješ!

— Zaveži!

— Ili da ofarbaš — predloži Hogart. — Napraviću ti jednu boju, koja se skine posle nekoliko dana, ali izdržaće do cilja. Šta misliš?

— Ja volim svoju kosu — progunda Jansen.

— Zar više od zlata? — pecnu ga Hogart. — Ti si prokleti Šved, samo zaboravljaš da si prava meta za prepoznavanje. Svi će te tražiti po opisu kose, posle one pljačke. Ali, ako budeš, recimo, crn? Ili crvenokos? I obučeš pristojnu košulju umesto te kožne vreće?

— Umukni! — prekide Švedanin Hogartovo brbljanje. — Ja jašem sa svojim skalpom, a ti se farbaj u đavola!

— Samo sam predložio! — povuče se Hogart, podignuvši ruke uvis. — Ali ako ti smatraš...

— Čekaj! — pisnu Jansen, uklovlivši se u mestu.

Osluškiivali su obojica. Hogart nije čuo ništa naročito u noći.

— Šta ti je?

— Lambok?

— Nešto je lupilo — reče tiho Jansen. — Dole, ispod...

I on pokaza prstom na pod.

— Ne znam...

— Verovatno ti se samo učinilo. Ja bih da o...

Ali, sad je i revolveraš čuo šumove.

Zatim, kao da su negde u blizini škripnula vrata. Jansen je stajao na sredini sobe kao od kamena izrezan. Ruka mu se oslanjala o dršku kolta.

— Šta se nalazi ispod? — upita šapatom Hogart.

Jansen je osluškivao, napregnuto. Sumnje su ga nagrizale i u ustima je osetio čudan, gorak ukus.

— Ne znam — rekao je. — Možda ostava za piće.

— Ovde je Bad ubijen? — više za sebe pitao je Hogart i lagano zakoračio. — Šta misliš, ima li ovde neki drugi izlaz osim vrata... i prozora?

Pretražio je pogledom sve uglove, a onda se sagao i naglim pokretom strgao debeli sag sa poda.

Ugledali su kapak!

To je bilo!

Jansen samo što ga ne iščupa iz ležišta.

Ugledao je drvene lestve, obasjane slabashnom svetlošću fenjera.

— Rekao sam ti nije mogla odleteti kroz prozor! — dobaci Hogart namrštenom Švedaninu. Onda, ne čekajući na njegovu reakciju, uvuče

noge na prvu prečku i poče da silazi.

Istovremeno, napolju je odjeknuo topot nekog konja.

Fil Hogart zastade.

— Prokletstvo! — zaurao je. — Moj belac!

Jansen je izleteo iz sobe, dok je revolveraš užurbano silazio u ostavu, a odatle pojurio prema teškim, masivnim vratima saplićući se o neke sanduke i psujući na sva usta.

Ulica je bila pusta.

Nejasan oblačak prašine što se između kuća rasplinjavao u zvezdanoj noći, bio je siguran dokaz da je neko u žurbi napustio Sokoro prema jugoistoku.

— Ko li je to bio? — promumla Hogart, stežući pesnice. — I to na mom sopstvenom konju! Samo da mi padne šaka! Neka sam proklet, tog konja sam platio čitavih...

— Zaveži! — prekide ga Švedanin.

— Da ga jurimo? — predlagao je Hogart, osvrćući se. Nigde nije video senku kakvog konja. A Janse nov se nalazio u gradskoj štali.

Mršave šanse za gonjenje po mraku!

— Hej! — uzviknuo je Hogart. — A ako je neko čuo sve ono što smo govorili?

— U to sam siguran — zaškripa Jansen. Bilo je to nešto što je prevazilazio njegova očekivanja, nešto čemu se ni u snu nije nadao!

Onda mu je na um pao vlasnik hotela.

— Prokleti Lambok! — prasn timer. — Možda je on sakrio dole!

— Ali koga?

— Ženu? — priseti se odjednom Jansen. — Siguran sam da je znao gde se nalazi, ali je čutao.

— Onda bolje da nas ne čeka! — zareža Hogart i popravi svoj opasač. — Udaviću ga! Niko ga neće čuti, ponajmanje šerif...

— On sigurno neće! — složi se Švedanin sa zluradošću u glasu. Hogart ga okrznu pogledom.

— Izgledaš siguran u to? — upita.

— Naravno... Jer sam ga lično ubio!

Hogart proguta psovku i zadrhta. Sad je tek malo znao o Jansenu. I što je manje znao, više ga se plašio...

*
* *

Sreća je ovog puta bila na Lambokovoj strani.

U protivnom, ne bi živ dočekao jutro.

Jer, dok su obuzeti besom Jansen i Hogart požurili prema ulaznim vratima, kroz noć se čuo bat konjskih kopita.

— Prokletstvo! — progundao je Hogart, sklanjajući se u senku. — Zar je ovo doba za jahanje?

Jansen nije rekao ništa, ali je i on zastao.

Jahač je primetio svetla u „Rio Grandu” i tamo je okrenuo svog konja.

Imao je dugi, kosmat kaput na

sebi i sive pantalone. Leva ruka bila mu je savijena i privezana maromom oko vrata. Jahao je raskopčan, s dovoljno otkrivenim mornaričkim „remingtonom” duge cevi.

Kosa mu je prekrivala uši i vrat. Veliki brkovi ispod raširenih nozdri činili su ga starijim nego što jeste. Senka od oboda prekrivala mu je oči podlivene krvlju i napunjene dnevnom prašinom.

Barni Vosper je satanskom upornošću pratio trag pljačkaša iz Vajlarda!

A da je samo znao da je na nekoliko metara od njega jedan od njih, s belom kosom i divovskim rastom, kako ga je opisao bankar.

Pritisnut neobjašnjivim nagonom da se pritaji, Palu Jansenu je došljak odjednom ličio na nekog policajca. A on nije želeo da ostavlja vidljive tragove na svom putu do zlata.

Fil Hogart je pomislio da nema razloga da se krije, kada ga je Švedaninova ruka prikovala za zid i skoro izbacila vazduh iz pluća.

Vosper je sjahao lagano, mereći pogledom ulicu i sablasnu tišinu na njoj.

Vrata su bila otvorena. Čudno za takvo doba, pomislio je Pinkertonov detektiv i još jednom se osvrnuo oko sebe.

Zatim je ušao.

Fil Hogart je tek tada došao do daha.

— Prokletstvo! — stenjao je. — Zašto se krijemo?

— Zaveži! — prekide ga Šveda-

nin, pruživši korak preko jedne napukle daske. — Hoću da znam ko je ovo!

— Onda idi pa ga pitaj...

— Ne sviđa mi se — šapnuo je Švedanin. — Sav je napet. Pucao bi na svaki šum...

Za to vreme, Vosper je opreznim hodom prešao prostoriju i zaustavio se kod pulta sa zvonom, u uglu.

— Ima li koga? — odjeknuo je njegov glas u praznoj dvorani.

Pošto odgovor nije stizao, on lupi šakom nekoliko puta o zvono.

Den Lambok promolio je glavu kroz mala vratanca koja su vodila u kuhinju. Njegovom iznenađenju nije bilo kraja kada je ugledao novog stranca u sali! Pogledao je u veliki, okrugli časovnik na zidu: bilo je jedan posle ponoći!

Pitao se šta je sa Hogartom i onim plavokosim džinom? Da li su ga učinili srećnim i odjahali?

— Šta hoćete? — neljubazno se odazvao Lambok.

Vosper izroni iz polusenke, prema njemu. Vlasnik „Rio Granda” se strese. Nepoznati ga je prosto samleo pogledom.

— Tražim nekoga — pređe odmah na stvar detektiv. — Jedan velikog rasta, bele kose, u kožnom prsluku, sa resama na pantalonama... I jedan sa bradom, obična hulja... Da li su bili ovde?

Den Lambok se uplašeno obazre oko sebe.

— Zašto pitate, mister? — jedva čujno se odazvao, približujući se Vosperu kao da iščekuje iz nekog čiška podmukli udarac.

— Tražim ih od Vajlarda — reče ovaj. — Zbog pljačke i ubistva.

— Šta? — trže se Lambok, prebledevši. Glas mu je drhtao više nego on sam. — Ko ste vi?

— Niste odgovorili na moje pitanje — prekide ga Vosper, posegnuвши rukom za svoje isprave. — Ja sam iz Pinkertonove detektivske agencije...

— Ah, da... Ali...

Vosperu je najzad bilo jasno da se čovek plaši nečega.

Sve vreme se osvrtao, nadvirivao preko praznih stolova, osluškivao, i onda mrmljao nešto sebi u bradu.

— Da ili ne? — upita oštro Vosper. — Ne pokušavajte da me prevarite!

— Ko... koga su ubili?

— Jednog blagajnika i jedno dete. Dakle?

Lambok najzad prikupi snagu. Priđe sasvim uz Vospera i došapnu mu:

— Jedan je ubijen sinoć... Onaj manji...

— A... drugi?

— Sad je tu bio. Sastao se sa nekim Hogartom...

Barni Vosper olabavi ruku i prinese sasvim uz bok.

— Kad su bili tu?

— Nema nekoliko minuta... Zar ih niste videli? Čuo sam da je neko strčao niz stepenište napolje...

Detektiv bez reči pojuri na vrata.

Međutim, zakasnio je samo malo. U stvari, Fil Hogart je smatrao da je i umoran konj bolji nego nikakav,

pa se bacio u sedlo Vosperove kobile i mamuznuo je žestoko.

Dok se on udaljjavao, Pal Jansen je šmugnuo prema štali po svog konja.

Barni Vosper je bio na domaku begunaca, i ponovo su mu izmakli za dlaku. Čak su mu i konja odneli!

— Pobjegli su? — čuo je Lambokov glas sa vrata, dok je stajao na verandi sa mornaričkim koltom u ruci i piljio u mrak.

— Jesu...

— Hvala bogu! — ote se Lamboku. Vosper ga pogleda suzivši zenice i vlasnik „Rio Granda” uvide da se istrčao.

— Nisam tako mislio — branio se. — Hteo sam da kažem da je za moj hotel dobro što su otišli... Zamalo da ga demoliraju! Takvi su oni...

— Imate konja? — upita ga naglo.

Lambok se počea iza uha.

— Imam jednog — reče — osedlanog... Tu je iza...

— Platiću vam...

— Ne treba! — odbi ovaj. — Samo kad sam se otarasio one dve protuve! Nadam se da ćete ih stići... i ostati u životu.

Barni Vosper nije ništa odgovorio na to.

•
• •

Do Pumerose vodio je trag dva pretovarena konja. Nešto severnije, izgažena zemlja i otisci čizama govorili su da su se jahači tu odmarali ili...

Ili...?

Zatim su oba konja nastavila put na jug.

U Pumerosi trag se naizgled izgubio. Ali, malo upornosti u ispitivanju, nekoliko dolara da se osveži pamćenje, i Dok Holidej je saznao da je neki Meksikanac ujahao u naselje vodeći sobom rezervnog konja. Zatim je kod nekog pogrebnika naručio veliki mrtvački sanduk i otkupio stara, skoro neupotrebljiva kola sa dva velika točka.

Meksikanac je izgledao prljavo i jadno, stalno je bio tužan i udarao se šakama o glavu. Kao da mu je neko blizak umro, pa se ne može pomiriti sa tom činjenicom.

To je bilo sve. Sve ili ništa?

Drugih tragova nije bilo. O velikom, belokosom razbojniku nisu imali pojma. Takav nije prošao kroz Pumerosu, inače bi ga zapazili.

Sledeći svoj instinkt, kockar je pošao tragom kola.

•
•

U zoru sledećeg dana čovek iz Džordžije izbio je na brežuljak odakle se lepo videlo gde Srebrni potok ulazi u tok velike reke razlivajući se po poljima osvežen nedavnim letnjim kišama.

Bio je to četvrti dan posle događaja u Vajlardu.

Postaja, na liniji Drajvud—Sankoh nalazila se na samoj obali potoka, kao neka mrvica hleba izgubljena u velikoj zelenoj bašti.

Džordžijanac je upravio svog Miga prema dolini.

. Sunce je napuštalo ivice Sen Andreas planina i prosulo se po krošnjama kao pozlaćeni plašt.

Drum prema Sankohu već je prekrivala trava. Da nije bilo dubokih brazda od točkova, možda bi se i sasvim izgubio. Poštanska linija morala je uskoro da zamre na tom delu putu pred krakom železničke pruge iz Deminga, prema Rankonu na sever.

Postaja se sastojala od jedne barake i koralala za konje. I daske i krov, sve se crnilo od kiša i prašine. Nestalo je zelenila čim je Srebrni potok ostao za leđima, i pružao se brodovit predeo kroz koji se provlačio put.

Holidej je zategao uzde svome konju. Ugledao je dvokolicu za koju se mogao zakleti da je ona koju tražil!

Imala je dva velika točka, i konjića upregnutog u nju, mršavih bokova i tužno spuštene glave.

Džordžijanac razgrnu peševe svog dugog, crnog kaputa.

Drške ukrašene slonovačom bljesnule su na kosim zracima sunca kao uglačani ptičji kljunovi.

— Halo! — povikao je kockar.

Bilo je suviše da zove. Osetio je da nešto nije u redu sa postajom.

U koralu nije bilo konja.

Suviše svežih tragova kola bilo je pod kopitama njegovog šarca. Da li je kočija nedavno prošla, ili je razlika u časovima bila veća nego što je pretpostavljao.

Sjahao je, postavljajući Miga ispred sebe.

Drveni kapci na malim prozorima klatili su se sa nesnosnom škripom, iako u vazduhu nije bilo ni daška

vetra. Vrata su, opet, bila zatvorena.

Uputio se prema njima laganim koracima, opuštenih ruku.

Kada je pokušao da ih otvori, osetio je da se iza njih nalazi nešto. Prsti nečije šake promolili su se čim je malo jače gurnuo.

Otvorio je taman toliko da se uvuče u polumračnu prostoriju.

Bila su dvojica, na podu.

Onaj na samim vratima bio je podebeo, stariji čovek, čelave lobanje i rošavog lica. Imao je umašćenu košulju zavrnutih rukava i izgužvane, prljave pantalone koje su smrdjele na balegu i konjski znoj.

Ležao je izvrnut na bok, iskolačenih očiju.

Ispod njegovog tela cedila se lokva krvi. Bio je još topao, ali mrtav. Možda pre pola časa najviše.

Drugi je ležao malo podalje, u čudnom, polusedećem stavu, glave oslonjene o zid. Dnevna svetlost padala je kroz odškrinuta vrata na njegovo lice i na metalnu, šerifsku značku.

Mark Lener!

Šerif iz Vajlarda!

Održao je svoju reč, stigao je do samog cilja, ali je, izgleda, bio za delić sekunde u zakašnjenju.

Holidej se nađe nad Lenerom, zavukavši ruku pod košulju.

Bio je živ!

Kockarev dodir kao da je osvestio šerifa. Iako iscrpljen, on je smogao snage da izvuče kolt i uperi u čoveka iznad sebe, koji je još uvek bio samo nepoznata senka.

Džordžijanac je blago odgurnuo njegovu šaku.

— Polako, šerife! — oslovio ga je i pažljivo spustio na pod.

— Ko ste...

— Prijatelj! — umiri ga Holidej. — Sačekajte dok vas malo zakrpim.

Vratio se po svoju torbicu od krokodilske kože koju je uvek nosio sa sobom. Prosuo je neku tečnost jakog mirisa po rani na prsima i Lener je jeknuo. Zatim mu je zderao košulju i previo ga zavojem.

— Gotovo je... sa mnom? — pitao je tiho čuvar zakona.

— Koješta! — ohrabri ga kockar. — Vi ste čovek koji će nadživeti bar dvadeset konja pod sobom...

— Sad vas prepoznam... — promrmlja Lener.

— Šta se desilo?

— Meksikanac... — izgovarao je ranjenik reč po reč. — Došao je s nekim malim kolima... da utovari mrtvački sanduk na kočiju za San-koh... Kočijaš je odbio da to primi...

Lener je disao duboko, videlo se da s natčovečanskim naporom pokušava da savlada vrtoglavicu.

— Iznenada je počeo ludački da puca! Ubio je Sandersa, iz postaje, mene je pogodio zatim dok sam pio kafu za stolom... A onda i kočijaš! Tri putnika su ostala unutra, dao im je da drže sanduk na rukama, video sam... Onda je seo pored mrtvog kočijaša i otišao, šibajući četvorospreg kao lud!

Lener je začutao. Pun minut je ležao zatvorenih očiju.

— Ništa nisam mogao da učinim... — mrmljao je. — Ne znam zašto je pucao? Bio je tako bedan, jadan... ko bi rekao...

Onda je iznenada otvorio oči.

— Mislite da je to jedan...?

Kockar sleže ramenima.

— Možemo samo da mislimo, šerife! — rekao je suvo.

— Ići ćete za njim?

— Ja imam svoj put — odgovori kockar. — Bolje da štedite snagu.

Lener pokuša da se pridigne.

— Pomozite mi da uzjašem... — procedio je.

— Gluposti! — odbi Džordžijanac.

— Pali biste posle nekoliko metara. A zatim, ne vidim nijednog konja napolju! Mislite pešice za njim?

— A moj konj?

— Verovatno je otišao sa kočijom.

Lenerova glava klonu natrag.

— Bolje da me je ubio — promrmlja.

Kockar ga obuhvati ispod ruku i polako izvuče napolje, na sunce. Neko će već morati da prođe ovuda. Ostavio mu je čuturicu sa vodom i uspravio tako da su ga mogli odmah spaziti sa druma.

Šerif Mark Lener otvorio je oči tek kad je čovek u crnom uzjahao svog šarca i okrenuo prema jugu. Zausti da nešto kaže, ali Dok Holidej je već podigao za sobom oblak prašine.

Šerif je ostao sam.

Grčevito je stegao dršku svog revolvera.

•
• •

Sankoh, popodne istog dana.

Enriko Sabilja se uvukao u gradić vodeći za sobom običnog crnog ma-

garca. Za njega je privezao grubo napravljenu nosiljku od dva posećena stabla sa strane i nekoliko dasaka između njih. Jedan kraj bio je okačen magarcu o samar, a drugi se vukao po zemlji.

Mrtvački sanduk bio je položen po dužini nosiljke, privezan konopcem da ne bi skliznuo nadole.

Kočija kojom je stigao pred Sankoh produžila je besni trk sporednim putem, prema brdima. Tri putnika ostala su vezana i zapuštenih usta na podu, prepušteni razbesnelim konjima na milost i nemilost.

Sabilja je imao para!

Kupio je magarca na jednom siromašnom ranču i napravio nosiljku za sanduk.

Nameravao je da u Sankohu potraži kakvog čamdžiju i rekom se spusti deo puta do Rankona.

Sankoh se nalazio blizu obale. Legenda kaže da su nekad, na tom mestu, neka plemena Apača podigli svoje vigvame. Bilo je u to vreme na tim mestima puno divljači i dosta vode. A onda, kaže dalje priča, blizu indijanskog logora zaustavio se jedan karavan belih. Jedna bela devojka i jedan mladi Indijanac sreli su se na reci i zavoleli. Naravno, otac bele devojke uzeo je odmah pušku da spere ljagu sa svog obraza i mladić je ostao mrtav na obali Rio Granda, a da čestito devojkicu nije ni rukom takao... Tako je reku obojila krv.

Bela devojka pala je od strele Indijanaca. Vigvami su goreli, Apači su se povukli pred puškama, ali čovek koji je prvi pucao, ostao je bez

svog deteta. Karavan nije išao dalje, tu su počeli da niču kućerci.

Kažu da je mladi Apač nazivao devojku imenom Sankoh; šta je to značilo, nisu umeli da objasne, ali po njoj je i naselje dobilo ime Sankoh...

Istovremeno nekako, sa druge strane, u priobalni gradić ujahao je visok jahač.

Opisivali su ga kasnije da je imao oči kao od leda, lice zategnuto, bezizrazno i gospodsko. Nosio je tamno odelo kakva se retko sreću u tim krajevima, kao sneg belu košulju i dva „linkoln“ revolvera sa niklovanim cevima koja kao da je sama satana pravila i njemu stavila u šakel!

Bio je to legendarni kockar, Dok Holidej!

Njegov nepogrešivi instinkt doveo ga je pred samo lice razbojnika iz El Pasa.

Sabilja je, pre toga, svoj zakovani sanduk smestio na jedna kola, prekrrio platnom i nabavio dva odmorna konja. Nije pitao za cenu, ali je time izazivao podozrenje. Jer, jedan takav bedni Meksikanac sa toliko para samo je mogao da „miriše“ na lopova.

Sankoh skoro da nije imao ulicu.

Kuće su podizane u neredu, bez prave linije, retko koja je imala verandu već samo nastrešnicu.

Krčma „Zlatno sedlo“ bila je je-dini salun u Sankohu.

U njemu se obično sakupljao ološ tog kraja. Jeftini viski osećao se na milju daleko.

Vlasnik konjušnice Ed Miler, koji je prodao Sabilji dva osrednja konja, poveo je lupeže Klerdona i

Knuta da im pokaže meksičkog skitnicu koji razbacuje dolare kao da su običan papir.

Toni Klerdon i Emil Knut bili su skitnice spremne na svakojak lopovluk ili batinanje, kako bi se domogli novca. Vešti revolveraši i vični pesničenju, obavljali su najprijavije poslove za svakog ko bi im dobro platio. A Ed Miler, konjušar, obećao im je polovinu plena ako Meksikanca dobro propuste kroz šake i istresu iz njega sve što ima.

— Zašto će mu konji? — pitao je Klerdon, krupniji od svog prijatelja, obešene donje usne i izbačene vilice.

— Prenosi ujaka u El Paso — odgovori Miler. — Raspitivao se i za neki čamac...

— Rekomp do El Pasa? — kezio se Knut, krezubi bradonja lica crvenog od pića. — Zna li da pliva?

— Pitaćemo ga — bio je spreman Klerdon.

Ed Miler je zastao na uglu i ispružio ruku prema „Zlatnom sedlu“.

— Eno ga! — reče šapatom.

Klerdon zažmiri na oba oka.

— Onaj u sombreru? Što sedi uza zid? Da ti nas ne zavatlavaš, prokleti konjosmrdu?

— Kad vam kažem, video sam gomilu dolara! — branio se Miler.

Knut zavrte glavom. Konjušareva priča bila je prosto neverovatna.

— Ako ne bude kao što kažeš — cerio se, pretećim glasom — obesice-mo te za jezik usred konjušnice!

— Nisam slagao!

— Ovaj mi ne izgleda ni kao neko ko ima u džepu duvan za žvakanje!

Enriko Sabilja je sedeo na zemlji poput pravih Meksikanaca, oborene glave, utonuo u popodnevni dremež. Sunce je udaralo u zapadne delove zidova i hlad se pred njim prostirao čitavih dvadeset stopa ispred.

Sankoh se sav zbio u krčmi.

Ulica je naprosto bila prazna i najmanji šum na njoj odjeknuo bi u Sabiljinim ušima kao udarac biča.

Tako se desilo i tog puta, prvo izdaleka, a onda sve bliže njemu nadolazio je lagani hod nečijeg konja.

Meksikanac je, ni sam ne znajući zašto, osetio hladnoću oko srca.

Kola sa mrtvačkim sandukom bila su mu na oku, dvadesetak metara dalje. Ispod ponča držao je uvek otkočen kolt. Lice mu je bilo naizgled opušteno, umorno, ali oči nisu mogle da skriju nemir pred odlazak na jug.

Ne podižući glavu, ispod velikog slamnatog oboda spazio je prednja kopita nekog šarca. Zaustavio se ispred njega i tu se ukopao u mestu.

Sabilja je čekao da se konj pokrene na jednu stranu ili da jahač sklizne dole. Međutim, nije se desilo ni jedno ni drugo.

Više nije mogao da izdrži.

Šaka mu je obuhvatila dršku oružja dok je podizao glavu uvis.

Madre mio! pomislio je u sebi sukobivši se sa pogledom jahača. Bio je to pogled od koga je zadrhtao i osetio se razgolićenim.

Čovek u sedlu bio je kao od kamena isklesan. Ledenoplave oči prodirale su u Meksikanca poput sečiva mačete, ispitivački i ubilački. Osim blistavobeke košulje, sve je na njemu bilo crno. Dva kolta sa drška-

ma ukrašenim slonovačom bila su jasno ucrtana u nebo iza njega.

Sabilja je pokušao da izdrži taj pogled. Činilo mu se da stranac nešto naslućuje, da se nečega priseća, da o nečemu razmišlja.

Sabilja je držao spreman kolt.

Verovatno je i Dok Holidej to pretpostavljao. Sjahao je nehajno, kao da oprobava koliko su mu noge utrnule u sedlu.

Zatim je izvadio svoju pozlaćenu tabakeru i stavio mirišljivu cigaretu u desni kraj usta. Palidrvce je kresnuo o rub svojih pantalona i plamen prineo vrhu cigarete. Sabilju je odmerio preko usijanog žara kao psa koji umire u prašini.

— Nešto tražiš, amigo? — zapitao je Meksikanac, utapajući u svoj glas notu poniznosti i snishodljivosti.

Pri tome se lako naklonio, ali pogled nije obarao.

Džordžijanac je ispustio jedan kolut dima uvis, pre nego što je odgovorio.

— Tražim jednog prijatelja — naglasio je poslednju reč sa ledenim prizvukom. — Trebalo je da prođe ovuda sa mrtvačkim kovčegom...

Meksikančeve usne se i protiv njegove volje zgrčiše, a licem navuče senka. Ipak je uspeo da se savlada i napravi začuđen izraz lica.

— Zar je mrtav? — upitao je.

Holidej ispusti novi kolut dima.

— Biće — odgovorio je polako — ako pokuša da brzo promakne!

Zatim je munjevito izvukao desni kolt, obrnuo ga oko kažiprsta mačioničarskom veštinom i vratio natrag, a da je Sabilja uspeo samo jednom da trepne okom.

Nebesa, kakva brzina!

Osetio je da mu se dlan na oružju oznojio.

Kockar je polako odgurnuo vratanca „Zlatnog sedla” i ušao unutra.

Odatle ga je imao na oku!...

Nešto mora da je znao! Zašto bi, inače, pominjao mrtvački sanduk? Zar je u postaji ostao neko živ? Šerif možda?

Trebalo je što pre da se izgubi!

Dok je tražio najbolji izlaz, Klerdon i Knut su već dolazili prema njemu.

Ovejani razbojnik je odmah osetio da im je on cilj. A da je bio u pravu, pokazalo mu je Klerdonovo ponašanje. Čim se približio, podigao je čizmu da ga gurne.

Sabilja se vešto izmakao. Na to se Knut zacerekao, pokazujući svega nekoliko zuba u vilicama.

— Ti si Meksikanac koji traži čamac? — upitao je Klerdon, praveći se da ne čuje Knutovo cerenje.

— Jesam — odgovorio je Sabilja mirnim glasom.

— Pa, našao si nas. Koliko daješ?

Podrugljiv izraz preleteo je Sabiljinim licem.

— Amigo — kazao je ironično — ako si ti čamdžija, ja sam predsednik vlade lično!

Klerdon se namrštio i spustio ruku prema opasaču.

— Šta, pokušavaš da mi... — zarežao je, ali ga prekide zapinjanie otponca na skrivenom revolveru.

Sabilja samo malo pokaza cev svog oružja.

— Sedite... Obojica!

Klerdon i Knut se zgledaše.

— Sedite ili ću pucati!

Teška srca su ga poslušali, prekrštajući noge u njegovom stilu. Ed Miler im nije rekao da skitnica nosi i oružje!

— Hteli ste da me opljačkate? — upitao ih je kao da razgovara o običnim stvarima. Lupeži su se zgledali, ali im preko jezika ništa pametno nije skliznulo.

— Koliko vam je obećao konjušar?

Knut izvi vratom, kao da ga marama guši.

— Polovinu što imaš! — reče brzo.

Sabiljini zubi bljesnuše kao niz bisera.

— Nemam mnogo kod sebe — rekao je. — Šta mislite koliko biste dobili?

Klerdon se počea po uhu.

— Petnaest dolara? Možda i dvadeset?

Meksikanac se osloni o zid, odmeravajući oba lupeža. Nisu bili neke „marke”, ali su mogli da mu koriste.

— Ja ću vam dati više za jedan posao — najzad je progovorio.

— Koliko? — odmah je prešao na stvar Klerdon.

— Pedeset dolara.

— Šta treba da uradimo? — upita Knut sumnjičavim glasom. Ako je Meksikanac toliko nudio iz prve, možda bi se moglo pogađati i za veću sumu.

— Treba nekoga da ubijete! — odgovorio je Sabilja. — Naravno, kad ga izazovete...

— Čoveče, ubistvo nije tako jed-

nostavno! — ukrutio se Knut, pokušavajući da deluje uvređeno. — Za pedeset dolara nemamo računa da rizikujemo konopac!

— Onda zbogom! — iskezi se Sabilja.

Knut se trže.

— Može šezdeset? — upita.

Sabilja se malo kolebao, ali to je bilo zbog utiska. Onda je klimnuo glavom i izvukao ispod ponča smotuljak novčanica.

— Trideset sada, ostatak po obavljenom poslu — rekao je.

Klerdon se namršti.

— Kako ćemo znati...

— Biću ovde! — umiri ga Sabilja. — A taj koga treba da smaknete je u krčmi.

— Kako izgleda?

— Visok, u crnom odelu, pravi kicoš iz velikih gradova. Prepoznaćete ga odmah.

Klerdon se podiže na noge i namesti opasač. Onda je proverio metke u dobošu i natukao šešir na čelo.

— Spremite novac, mi ćemo se vratiti brzo — rekao je polazeći.

Ali, Meksikanac nije verovao u to.

Njemu je bilo najvažnije da dobi je u vremenu.

*
* *

U „Zlatnom sedlu” nije bilo mesta za stolovima. Govorkalo se da je vlasnik, Lu Beset, dovukao neke igračice čak iz Laboka pa su gosti poranili da zauzmu najbolja mesta. Provizoran podijum od dasaka mo-

gao je da izdrži nekoliko devojaka, ali ako oduševljena masa nagrne da ih sasvim „izbliza” vidi, sve će otići do đavola!

Kockar je stao uz šank.

Odatle je imao dobar pogled na prostor ispred krčme a to mu je bilo najvažnije.

— Imate brendi? — upitao je barmena, iako je unapred znao odgovor.

— Nemamo, mister. Hoćete viski?

— Nije mu miris toliko opojan...

Barmen naže svoje bubuljičavo, masno lice prema otmenom gostu i razvuče usta u osmeh od uva do uva.

— Za vas, mister... nešto specijalno?

Džordžijanac klimnu glavom.

Barmen zavuče ruku pod šank i izvuče malu bocu koju je već prašina počela da prekriva. Bela etiketa sa crnim slovima bila je već uverljiv znak da je viski od najbolje vrste.

Sa zadovoljstvom je nalio čašu. Kockar ga samo kratko omirisa i ispi. Bio je u prvi mah oštar, ali tek kasnije je počeo da razgaljuje.

— Još jednu? — pitao je barmen, zadovoljan Džordžijančevim izrazom.

— Samo jednu — pristao je Holidej, zaokruživši pogledom po prostoriji načičkanaj šeširima.

Kada je ponovo primeo čašu, neko ga je žestoko udario u lakat i piće se prosulo preko njegove šake na bar.

On je mirno promućkao ostatak, ispio ga, a zatim se lagano okrenuo

prema nepažljivom susedu. Odmah je uvideo da nije bilo slučajno. Lice Tonija Klerdona pakosno mu se ceralo, u iščekivanju da stranac plane i opsuje nešto. Njegova donja usna visila mu je, držeći opušak cigare prilepljen po sredini.

Jedan gost, s kockareve leve strane, bio je formalno izguran sa svoja mesta i neko drugi je zauzeo položaj. Trebalo je da su dvojica, pomisli Džordžijanac i pokuša da zaključiti ima li to kakve veze sa Meksikancem napolju?

— Žedan si? — upita ga Holidej ledenim glasom, kao da se ništa nije desilo. — Hoćeš da te častim?

Pri tome je iz unutrašnjeg džepa izvukao belu maramicu i njome obрисao nakvašenu ruku. Barmen je sleđenog lica nadneo flašu nad drugom čašom.

Klerdon se malo zbunio. Kockar je već imao piće u rukama kada se on dosetio da treba nešto da kaže.

— Ne pijem sa svakim — važno je izgovorio.

— Ovo nisi nikada pio burazeru — dobaci Džordžijanac. — Trebalo bi da okusiš pravo piće pred odlazak na spavanje.

— Na spavanje? — smrači se Klerdon. — O čemu to brbljaš, dendi?

Rekao je to tako glasno, da se žagor utišao i za najudaljenijim stolovima.

Holidej je s osmehom na ugloviima usana ispružio ruku i sasuo piće lupežu u oči. Klerdon je zauriao i prineo obe šake licu.

Istovremeno, Holidejev lakat pogodio je Knuta u stomak i savio ga dopola!

Šank je začas opusteo!

Kockar se odmakao nekoliko koraka i čekao. Poluslep od viskija, Tonij Klerdon je najzad razabrao na kojoj je strani kockar. Potegli su istovremeno, i Knut i on.

Bilo je to presporo za strelca kakav je bio čovek iz Džordžije.

Prosto je sačekao da njihovi koltovi budu izvan futrola a onda su iskočili njegovi „linkolni“.

Knut i Klerdon su imali ožigledno preimućstvo, ali samo naizgled: narandžasti plamenovi iz strančevih cevi izbacili su njihova oružja i prikovali ih na mestu, kao začarane!

— Do vraga! — otelo se nekome u tišini koja je napunila krčmu od dna do vrha.

A onda je klopavanje točkova odjeknulo ulicom i Džordžijanac se prenuo.

Bacio je kratak pogled na prozor i video samo krajeve prašnjave magle.

Klerdon je buljio u stranca kao u sablast.

Što se tiče Emila Knuta, on se krišom iskradao iz krčme napolje. Dim iz kockarevih cevi već je iščezao i oba kolta našla su se za pojasom istom brzinom kojom su bili izvučeni.

Džordžijanac se okrenuo prema izlazu i ljudi se razmakosle levo i desno.

Kockar je skrenuo pogled prema mestu gde je do malopre sedeo Meksikanac.

Tamo ga više nije bilo.

Ni velikih kola takođe. Mora da ih je on oterao.

Krenuo je prema svom Migu i zaključio da od potere nema ništa, bar zasada.

Odlazeći, Meksikanac je presekao kaiševe i sedlo je neupotrebljivo ležalo pored kopita uznemirenog šaraca...

•
• •

U Demingu voz je stao kasno uveče. Para iz lokomotive šišteći je buknula na obe strane. Mašinovođa je izbacio kroz otvor svoje nagravljeno lice, posmatrajući kako retki putnici silaze sa platformi na daskom oivičeni peron.

Pal Jansen je sa Filom Hogartom izveo konje iz vagona.

Železnička stanica bila je od grada udaljena čitave dve milje. Švedaninov stas i bela kosa pod šeširom izazivali su radoznalost kod putnika i onih koji su sačekivali nekoga na samom peronu.

— Ako i ovde imaju tvoj opis — progundao je Hogart — u Rankon ćeš stići sa omčom oko vrata!

— Zaveži! — odmahnu Jansen rukom.

Mesec je rano izgrevaao.

Nebo su prekrivali tamni oblaci čije su ivice bile srebrnaste zbog mesečine. Pal Jansen je položio obe ruke na sedlo, ophrvan sve crnijim mislima.

Sabilja i Šuger kao da su u ze-

mlju propali. Sa ove strane Rio Granda sigurno nisu bili, jer gde god su se o njima raspitivali, nailazili su na odmahivanje glava.

Znači, krenuli su za El Paso duž Sen Andreas planina.

— Da svratimo negde da...

— Idemo dalje — odseče Švedanin.

Hogart se zablenu u njega.

— Noćas? Zar gori pod nogama?

— Goreće ako nam promaknu — promrmlja Švedanin. — Spavaj u sedlu. A ako ti se to ne sviđa, možeš da ostaneš ovde s nekom curom. Ali ne sa mnom.

Hogart pljunu besno na zemlju.

— Prokletstvo! — opsovao je, trgnuvši uzde kobili koju je zgrabio detektivu u Sokorou.

— Žena! — dreknuo je Jansen, koji se taman spremao da uzjaše.

— Da, žena je bolja nego spavanje u sedlu...

— Ona žena! — ponovio je Jansen, dotakavši svoj kolt. — Video sam je...

— Koga?

— Onu koja je ubila Bada...

— Gde, do đavola?

— Tamo... Promakla je iza zgrade...

— Onda hajde da je stignemo!

Bacili su se u sedla i mamuznuli životinje, ne mareći za ljude što su se zadržavali na peronu. Protutnjali su preko daščanog prostora prema zgradi, ali nisu zatekli nikoga!

Hogartova kobila se prope uvis, njišteći.

— Ovde je bila! — zarežao je

Jansen, osvrćući se oko sebe kao zver uhvaćena u zamku.

— Ko zna koja je žena bila... — dobaci Hogart, okrećući kobilu na-trag.

— Ona je! — tvrdoglavo je govorio Šveđanin, mada se i sam pitao ne pričinjava li mu se svašta u poslednje vreme.

Pojahali su čitav krug, ali od žene ni traga ni glasa. Samo su ih pratili mrki pogledi ljudi i glasno negodovanje. Međutim, oni nisu marili za to.

Zvono na lokomotivi oglasilo je polazak. Voz je skretao na zapad prema Lordsburgu; para je ponovo šiknula između točkova i za trenutak zaklonila mesec.

— Bila je ona! — mrmljao je Šveđanin, ali je i sam sve manje verovao u to. Hogart je ćutao i podrugljivo se smeškao u sebi.

Što se njega tiče, žena je mirne duše mogla i Jansena da ucmeka.

Ali, nikako pre nego što se dočepaju plena...

*
* *

Severoistočno od Deminga, preko Rio Granda, nalazio se Rankon, između reke i venaca Sen Andreas planina. Bio je grad sličan mnogima u Zapadnom Teksasu, Novom Meksiku, Arizoni ili Oklahomi.

Imao je glavnu ulicu, kuće-sandučare na jedan ili dva sprata, nekoliko saluna i uslužnih radnjica. Imao je prašine na metar, kada je s vre-

mena na vreme duvao vetar, ljudi bi je se nagutali za mesec dana unapred. Kiše su bile ponekad prava retkost, a kad bi pale, ulice bi prekrivala voda i mulj.

Rankon je bio grad u koji će ujahati nekoliko jahača, s različitim željama ali povezani sudbonosnim susretima.

Biće to grad u kome će procvetati revolverska vatra i poteći krv.

Tog sumraka, niko nije slutio šta će se desiti.

Dan je bio običan, nijedan stranac nije došao i šerif Manfred Marloks zadovoljno je odahnuo po ko zna koji put. On je bio pred penzijom i trudio se da čitav ode u miran život, s pošteno zaradenom platom i čistom savešću. Njegovi pretходnici umirali su u čizmama ili u sedlu, s metkom u leđima ili u dvobojima gde nisu bili dorasli ubicama.

Marloks je uspeo da se održi zahvaljujući svom ogromnom strpljenju i dobrim živcima. Nije dozvoljavao da bude izazvan i umeo je da proguta mnogo štošta. Tako je ostajao živ.

Ne bi se moglo reći da je bio kukavica. Umeo je i da upotrebi kolt, ali ne da ubije već da razoruža ili raspali po potiljku drškom.

Nikada se nije ženio pa je i godine vešto kric. Jednom bi govorio pedeset, drugi put šezdeset, treći put bi se šepurio da nema više od četrdeset. Inače, izgledao je dosta držeći, mada mu je salo raslo na vidljivim mestima, naročito iza opasača...

Njegov pomoćnik, Kris Benedikt, imao je slično Marloksu ogromno strpljenje: već dve godine čekao je da se stari povuče i da se on kandiduje na njegovo mesto.

Benedikt je imao oko dvadeset četrir godinu, bio je višljast, okretan mladić lepuškastog lica i rasta preko dva metra. Za njega je Marloks govorio u šali da nikada neće postati čuvar zakona, jer je on odlična meta za lupeže! Dodavao bi, takođe, da stranci neće znati da li je on zaista šerif, pošto će mu značka biti u oblacima!

Kris Benedikt se smeškao na sve to. I čekao.

Te večeri, spremajući se da običu grad, Marloksovo neraspoloženje dostizalo je vrhunac. Tada bi stalno gundao i uvek bi mu nešto smetalo.

— Ne znam šta mi je — priznao je na kraju — ali se osećam loše. Ili će nevreme... Ili će neka nevolja. Šta ti misliš, Krise?

Dugajlija je slegnuo ramenima. On je znao da šerifa nije briga šta on misli, ali da uvek pita za mišljenje iz navike, reda radi.

Loš predznak bila je i činjenica da je zatvor toga dana, prvi put u poslednjih pola godine, bio prazan! Ni pijanica ni izgrednika!

— Loš znak — komentarisao je Marloks svoje misli.

— Šta ste rekli? — upita Benedikt.

Marloks odmahnu rukom, pokušavajući da malo uvuče stomak pred izlazak na ulicu. Ali, ništa nije vreдело!

— Niko nije došao u grad? — uzgred zapita svog pomoćnika. Benedikt se zamisli.

— Jedna žena... — rekao je on.

— Žena?

— Da, u crnini, ima neki veo preko lica. Odsela je kod Ričija.

— Sama?

— Nisam video nikoga da je prati.

— Hm! I to je sve?

Mladić se osmehnu.

— Šta biste želeli, četiri bandita da opljačkaju banku?

— Jezik pregriza! — ljutnu se Marloks i otvori vrata. Onda je mahinalno pogledao na svoj džepni sat: bilo je sedam i trideset.

Samo deset minuta pre nego što će ujahati čovek iz Džordžije. A dva-deset pet minuta pre dolaska Pala Jansena i Fila Hogarta!

*
*
*

Kada su Jansen i Hogart stigli na početak glavne ulice, „Ričijev salun“ bio je najbučniji u tom delu grada.

Konji pod njima samo što nisu popadali, naročito Jansenov koji je imao skoro dvostruko teži teret nego Vosperova kobilica pod Hogartom.

— Ako ne svratimo negde — promrmljao je revolveraš, izvijajući leđima da razdrma mišiće obamrle od jahanja, ja ću se srušiti pre ovog kljuseta!

— Mogli bismo na pivo — reče Jansen.

— Ti uzmi pivo, ja ću nešto žestoko! — zasijao je Hogart očima, cmoknuvši jezikom. Bilo je jasno na šta misli.

Privezali su konje pred ulazom, osmatrajući ulicu u oba pravca.

— Šerif! — došapnuo je Hogart Švedaninu, pokazujući na korpulentnu priliku Manfreda Marloksa u blizini. Baš je zastao da sa nekim porazgovara.

— Zar nikad nisi video šerifa? — podrugnu mu se Jansen.

— Jesam — reče Hogart — ali da imam tako belu kosu, ja bih se pripazio...

— Zaveži!

Ušli su u zagušljivu prostoriju, krcatu dimom, zadahom viskija i pržene slanine sa jajima. Iako su svi prozori bili otvoreni — malo je vazduha moglo da proдре u dimnu zavesu nad stolovima.

— Nema žena! — razočarano je uzdahnuo Hogart. A zatim mu se lice iskrivilo u osmeh. — Ali vidim poker, tamo u uglu!

— Otvori samo oči — preporuči mu Švedanin. — Da se ne desi kao u Lordsburgu.

— Samo ti posrči svoje pivo!

Kockarski sto bio je nepopunjen. Nedostajao je četvrti partner i, činilo se, da ga neki traže po sali.

— Kao da mene čekate, džentlmeni? — oslovio ih je revolveraš, dotakavši s dva prsta obod svog šešira.

— Možda? — otpozdravio ga je čovek sa cvetom na reveru svetlo-

braon kaputa. Odmerio je Hogarta nipodaštavajućim pogledom i videlo se da mu se ne dopada. Nosio je cvikere sa zlatnim okvirom, debelu cigaru u ustima i košulju zakopčanu do grla.

Parajlija, pomislio je Hogart, uobraženi parajlija...

— Mister? — skrenuo je zatim pogled prema drugom čoveku. Ovaj je ravnodušno slegnuo ramenima. Bio je gologlav, zalizane kose i ispijena lica. Ličio je na bivšeg krupijea u nekoj velikoj kockarnici, dugih prstiju i bezizraznog lica. Obe šake presijavale su mu se od prstenja, imao je na svakom drugom otprilike po jedan.

— Ovaj džentlmen... on deli? — pokazao je Hogart na trećeg, čije je lice skrivala senka crnog „kalifornija“ šešira. Karte su se nalazile kod njega, složene kao pod konac.

— Verovatno — kazao je cvikeraš prezrivo — iako mu ne znamo ni ime ni prezime.

— Zar je to obavezno? — iskezi se Hogart.

— Obavezno je da pokažete koliko novaca imate? — prvi put se javi mršavko sa prstenjem.

— Koliko bi trebalo? — upita Hogart i opkorači stolicu. Istovremeno, položio je svoj levi kolt kraj ruke, okrenuvši dršku tako da mu je za tili čas mogla biti u šaci.

— To je dovoljno — kiselo se osmehnu čovek sa cvikerima, izmenjavši pogled sa mršavkom. Lica su im iznenada promenila boju, ali nisu se usuđivali da ustanu.

— Pa igraymo! — nacerio se revolveraš.

Čovek u crnom odelu podiže glavu i Hogart mu ugleda oči.

Iznenada se osetio uznemiren i manje nonšalantan nego malopre. Ledenoplave oči Doka Holideja potamnile su sjaj u revolveraševom pogledu i ispisale mu na licu nedoumicu.

Prokletstvo, mrmlijao je Hogart u sebi, ovo je neka prava kockarska ajkula!

Ni sam ne znajući zašto, on skrenu cev svog kolta iz pravca prema strancu u crnom, na stranu gde su se nalazili mršavko i čovek sa cvikerima.

Džordžijanac ćutke podeli karte.

Da je Fil Hogart znao da se Švedanin udaljio iz saluna napolje, da uzme vazduha, možda ne bi igrao tako hazarderski i nepromišljeno.

Kad god je trebalo da uloži, s demonskim osmehom se obraćao cvikerašu do sebe: — Vi ćete mi pozajmiti, zar ne? — I pri tome pomerao ruku prema revolveru. Čovek se preznojavao, dahtao, brisao se po vratu, otkopčavao košulju, ali je davao i za sebe i za Hogarta.

Međutim, sav novac je ipak odlazio na treću stranu.

Prema Doku Holideju.

Igrao je naizgled nezainteresovano.

Olako je bacao karte i odsutnim glasom tražio nove. Blefirao je s takvom ledenom mirnoćom da se Hogartu dizala kosa na glavi.

Bio je prema njemu nemoćan. Obična nula!

Prokletstvo!

Cvikeraš je pokušao da odustane, ali ga je revolveraš pogledao tako ubilački da se ovaj skljkao natrag kao s tavana bačen.

— Ja nemam više! — prostenjao je najzad, raširivši kaput. Hogart ga je pogledao smešeći se. Međutim, to nije ličilo na osmeh već na rezanje.

— Hteo bi da odeš? — upitao ga je. — Da javiš šerifu? To bi hteo?

— Ne... — zacvileo je ovaj, podigavši ruke kao da se brani od udarca.

Mršavko nije stigao mnogo dalje od svog partnera. Sve što je imao, sve je prešlo na gomilu pred ćutljivim strancem.

Fil Hogart je pokupio karte i okrenuo se prema Džordžijancu.

— Ja ću podeliti — rekao je prigušenim glasom. — Pazite da slučajno ne dobijete, mister.

Bila je to jasna primedba. Da bi je potkrepio, revolveraš je ruku još više približio koltu.

Ali kockar je samo malo zabacio svoj šešir, stavljajući cigaretu u zube.

— Samo ovo deljenje — odgovorio je hladnim glasom, u kome se nije osetio ni najmanji prizvuk bojazni. — Samo jednu šansu vam dajem.

— Biće da je obratno! — iscerio se Hogart i podelio karte.

Tog puta bio je na domaku cilja: imao je tri asa u rukama i došao

mu je četvrti. Najzad je nadigrao paklenog kockara. Počeo je da se zadovoljno kezi i smišlja reči kojim bi ga dotukao.

— Dakle? — uneo mu se revolveraš u lice koliko je mogao.

Hogart je poklopio šakama svoje karte i lagano izvukao cigaretu iz usta.

— Koliko?

— Svel

Džordžijanac odmahnu glavom.

— Vi niste uložili ništa — reče mu. — Ja sam vam samo dao šansu da odigrate jedno deljenje na moj račun. Recimo... pet dolara?

Hogartovo lice se ukoči.

— Nećete me ovoga puta preći — zarežao je. — Imam dobre karte!

— Nisu ni moje loše.

— Moj konj napolju prema vaših dvadeset dolara?

— Imam odličnog konja.

Hogart je grozničavo razmišljao.

— Može li pedeset dolara za jednu poverljivu informaciju?

Nastao je tajac.

— Da čujem — reče Dok.

— Ne sada, već kad pokažemo karte.

— Hoću da znam o čemu se radi. Neću izmišljene bajke!

Hogart prostreli pogledom ostalu dvojicu i oni se udaljiše prema zidu.

Revolveraš se naže napred.

— Radi se o gomili zlata, opljačkanog iz jedne banke na severu... Uvrstiću vas u igru!

Zurio je u kockara iščekujući efe-

kat svojih reči. No, izgleda da je ovog momka nemoguće uzбудiti!

— Gde je plen?

— Na jugu, El Paso... Samo toliko mogu da kažem. Dakle?

Holidej je polako podigao svoje karte.

— Je li to zlato iz banke u Vajlardu? — upita naglo.

Fil Hogart samo što nije pao sa stolice!

Izgledalo mu je kao da se tavanica ruši na glavu i probija mu mozak. U ušima mu je zabubnjalo hiljadu malih bubnjeva. Neka je proklet, kako je do toga došao? Kako?

Ali kockar kao da nije mislio da prestane sa iznenađenjima.

Mirno je okrenuo svoje karte i Fil Hogart se ponovo zabezeknuo.

Džordžijanac je imao fleš!

Opsovao je žestoko i zgrabio kolt.

Ali, munja je sevnula sa suprotne strane!

Hogart nije stigao da podigne svoje oružje, a u ruci đavolskog kockara već je buknuo narandžasti plamen i ošinio njegovo sopstveno oružje tačno po sredini!

Kolt je odskočio od stola i udario ga po licu svom snagom.

Urlajući od bola i besa, Teksašanin se mašio oružja sa desne strane. Međutim, sve je već bilo rešeno, ali na njegovu štetu.

Novi hitac zapalio mu je podlakticu i revolver u ruci postajao je iznenada težak kao olovo!

Hogart je buljio u Džordžijanca, zaboravivši na krv i bol.

— Izgubili ste! — dobaci mu kockar, vraćajući svoje poniklovane „linkolne” natrag. Zatim pokupi sav novac i stavi u džep kaputa.

Hogart nije mogao ništa da preduzme, osim da izbacuje kletve.

Ustajući, posrnuo je i jedva se održao na nogama. Potražio je Švedanina u salunu, ali uzalud.

Nije ga bilo nigde.

U stvari, Jansen je napolju već bio u nevolji...

•
• •

Pucnji iz „Ričijevog saluna” za-
tekli su Jansena na drugoj strani
ulice, a Barnija Vospera na ulazu
u Rankon.

Šerif Manfred Marloks pio je kafu
za svojim stolom, otpustivši pomoć-
nika Krisa Benedikta da se ispava.

Sve se odigravalo neshvatljivo
brzo i vrtoglavo!

Pal Jansen je skrenuo pogled
prema salunu, ne shvatajući da bi
Fil Hogartu palo na pamet da pravi
gužvu sada kada je trebalo da imaju
bistre glave i brze ruke.

Ipak, mogao je to proveriti i iz-
vući ga iz te zadimljene jazbine za
svaki slučaj.

Podigao je šešir i prstima provu-
kao kroz kosu ulepljenu prašinom i
znojem.

Hteo je da pođe, ali ga je neki
šum opomenuo da nije sam na toj
strani. Čuo je jasno zvuk kad se re-
volver otkoči. I čudno šuškanje, kao

da neko vuče nešto po prašini pre-
ma njemu...

— Ne spuštaj ruke! — opomenuo
ga je glas iz tame.

Glas žen!

Pal Jansen se polako okrenuo, po-
dignutih ruku.

Žena u crnom izbi iz senke pred
njega. Žućkasta svetlost iz saluna
pala je na njenu figuru i osvetlila je
s jedne strane. Lice joj se nije vide-
lo, ali damski revolver bio je dovolj-
no jasan.

Držala ga je čvrsto, bez drhtaja.

— Ipak sam te našla, ubico! —
rekla mu je glasom koji je jedva za-
državao iza zuba da ne odjekne u
krik.

Jansen se namrštio. Da ova žena
nije poludela? Ili ga je zamenila sa
nekim?

— Šta hoćete? — upitao je. — Ne
poznajem vas...

— Nije ni važno, ubico! Ja pre-
poznajem tebe!

Jansen nije mario za njene op-
tužbe.

— Vi ste ucmekali Bada? — upita.

— U Sokorou? Jesam. A sad si
ti na redu...

— Zaista? — naruga se Švedanin.

— Umreću, a neću saznati zbog če-
ga!

— Ni on nije saznao...

— Ne verujem da me možete ubi-
ti tako hladno — rekao je Švedanin
posle kraćeg ćutanja.

— Nisam ni ja verovala do Soko-
roa. Sad sam sigurna.

— Pa što oklevate?

— Hoću da ti dam šansu koju ne

zaslužuješ! — odgovorila je lagano.
— Potegni.

Svedanin oklevajući spusti ruke.
Trik?

Međutim, izgledalo je da žena misli sasvim ozbiljno. I kada je spustio ruku da se domogne svog revolvera, učinilo mu se da i ona sama okleva, da se koleba da podigne svoju nežnu šaku i da pritisne obarač.

Pal Jansen je bio manje sentimentalan.

S njegovog boka prasnulo je hitac i vrelo olovo našlo je utočište u ženinom stomaku!

Desilo se to istog časa kada je Barni Vosper, privučen pucnjavom iz „Ričijevog saluna“ pohitao glavnom ulicom. Bio je svedok neobičnog dvoboja između visokog čoveka i jedne žene.

Ne razmišljajući, ispalio je hitac u tom pravcu i mamuznuo konja.

Pal Jansen je šmugnuo u mrak, ne prihvatajući više nikakve obračune.

Detektiv Pinkertonove agencije skliznuo je sa sedla i klekao nad umirućom ženom. Polako je smakao „šlajer“ sa lica i uzvik iznenađenja oteo mu se iz grudi.

— Ketj Hoks? — zavikao je, još uvek držeći svoj „mornarički remington“ u ruci. — Trista mu... Šta ovde radi udovica iz Vajlar-da?...

Žena je širom otvorila oči. Pogled joj je bio tasan, kao iz sna probuđena bila je samrtnica pod njim. Otvorila je usta da nešto iz-

govori, ali krv je naglo pokuljala i presekla joj dah.

Zatim se glava iskrenula na stranu i telo umirilo.

Bila je mrtva!

Žena koja je krenula teškim i opasnim putem da osveti svog poginulog dečaka, i sama je stradala od ubičinog metka. Kao da je želela smrt: nije joj se opirala, nije se plašila. Jedan trenutak kolebanja i razmišljanja oduzeo joj je preimućstvo i ubica je to iskoristio.

Barni Vosper je uzdahnio, pomoći više nije bilo...

Onda je osetio hladnu cev nekog oružja na svom vratu.

— Ne mrdaj! — čuo je zapovednički glas. — Odbaci kolt!

Ošamućen ovim, Barni Vosper je mahinalno pokušao da se usprotivi. Međutim, pritisak hladnog čelika bio je neumoljiv.

— Uhapšen si! — odjeknuo je isti glas.

Neko se sagao i uzeo detektivovo oružje. Tek tada je cev skliznula sa Vosperovog vrata i on je mogao da se podigne i okrene.

Ugledao je čurvara zakona ez Rankona, namrštenog i razbešnjelog. Nekoliko ljudi već se okupila iza Marlaksa, a drugi su hrlili iz saluna, galameći usput.

— Šta to znači, šerife? — upitao je Vosper. — Ne mislite valjda...

— Ti treba da misliš, stranče! — obrecnu se šerif, zadenuvši za pojas detektivovo oružje dok svoje nije ispuštao iz šake. — Bolje da kreneš polako na onu stranu.

I pokaza glavom prema zatvoru.

— Ovo je nesporazum! — planu Vosper. — Zatekao sam ovu ženu kako leži...

— Ženoubico! — dreknuo je neki čičica i žagor glasnog negodovanja prostruja ulicom.

Bila je to najteža optužba u tim krajevima: i najokoreliji su smatrali da nepisani zakon štiti ženu od osвете i metka. Samo najpodliji mogu da ubiju jednu ženu na Zapadu, a takvima se obično presuđuje na licu mesta!

— Šerife, kuda ga vodiš? — doviknuo je neko iz gomile. — Zar ga uzimaš u zaštitu?

— Ne ja, već zakon! — uzviknuo je Marloks i gurnuo Vospera napred. Međutim, ljudi zatvoriše put i pred njima se ispreči zid mračnih lica koji nisu obećavali ništa dobro.

— Pustite ga nama, šerife! Mi znamo šta ćemo sa ubicama žena!

— Setite se samo Gaja Ruperta! — nadvikivali su se građani jedni drugima preko glava, sa raznih strana.

— Sve imamo, i konopac i drvo!

— Daj ga ovamo, Marlokse! Zar si toliko omekšao?

— Zgrabite ga, ljudi!

Utom se kroz gomilu probi pomoćnik šerifa Kris Benedikt. Njega je pucnjava zatekla u salunu „Granica“ gde je pijuckao hladno pivo pred večeru. Sada je stigao u pravi čas da stane šerifu rame uz rame. Marloks mu je u sebi zahvaljivao.

— Hej, i Benedikt se umešao! — zagrajaše oni kojima viski nije dao

vremena za druge poslove osim dreždanja kod šanka.

— Ne treba nam drvo, obesite me ubicu o njega!

— Dovoljno je visok, ha-ha!

A zatim i smeh zamre.

— Sklonite se i razidite kućama! — pozva ih šerif mirnim glasom. — U Rankonu nema vešanja dok sam ja zakon!

— Ti ćeš u penziju, Marlokse! Mogao bi da se rasplačeš ako ti taj ženoubica ispriča neku lepu priču!

— Zažmuri, šerife, ostalo je naša briga!

Barni Vosper je sve to slušao kao da se njega ništa ne tiču povici iz mase. Ali, kada je shvatio da situacija postaje sve ozbiljnija i da gomila nema nameru da ih propusti, otrgao se iz Marloksovih ruku i prasnulo.

— Kakve su ovo budalaštine, šerife? Ja sam iz detektivske agencije...

— Ovde ništa ne pomaže! — prekide ga poluglasno šerif. — Možete biti šta hoćete, ali ste zatečeni nad mrtvom ženom...

— Ali, nisam ja pucao!

— Nikoga drugog nisam video!

— Ali to ne znači...

Kris Benedikt je za to vreme proverio Vosperovo oružje i zaključio da nedostaje jedan metak.

— Tačno toliko koliko je žena primila u stomak — promrmlja šerif i zabode cev svog kolta u Vosperova leđa. — Nemojte da mi otežavate posao!

Barni Vosper procedi neku porokku i pomiri se sa sudbinom.

— Sklanjajte se! — dreknu šerif pretećim glasom. — Ja nosim zvezdu i ubiću svakoga ko mi se suprotstavi u vršenju zvanične dužnosti! Ovaj čovek je uhapšen i samo preko moga leša možete da mu vi sudite!

Ljudi začušaše.

U šerifovom izrazu i glasu bilo je nešto što su morali da poštuju. Pogotovu kad je imao dva dobra aduta kod sebe: Benediktov i sopstveni revolver.

Polako su ih propustili, u tišini koja je mogla svakog časa da eksplodira. Šerif i njegov zatvorenik prošli su kroz špalir od desetina pari užarenih, neprijateljskih očiju.

Osećali su ih na svojim leđima sve dok nisu zakoračili u zatvor.

Tek tada je Marloks odahnuo.

Ruka sa oružjem mu klonu. Ne, ovo više nije bio posao za njega, zatražiće da ga oslobode značke mnogo ranije...

— Šerife — javio se Vosper — sad možemo na miru da se objasnimo! Ja tragam za pljačkašima...

Ali Marloks nije imao volje da ga sluša.

— Stavi ga iza brave, Kris! — podviknuo je nervozno. — A vi, mister, ispričajte sudiji sve što imate!

— Ali, šerife, radi se o vremenu...

— Sad ćete ga imati dovoljno! — odmahnu rukom Marloks i sruči se u stolicu.

Vosper je procenjivao svoje šanse.

Da mu je ruka bila zdrava, mož-

da bi uspeo da se spase jednim skokom, ali ranjen, nije imao izgleda da se iščupa iz neugodne situacije. I to baš kad je namirisao dobar trag!

*
*
*

Skriven u senci, Pal Jansen je prisustvovao sceni na ulici i likovao. Uspeo je da izmakne pravdi i da na svoje mesto postavi drugog čoveka.

Visiće njuškalo umesto njega!

Kada se gomila razišla i vratila u salune i kuće, Šveđanin je polako izišao na ulicu.

Mrtvu Ketu Hoks odneli su u mesnu crkvu. Tamo gde je ležala dotle, video se još uvek trag krvi preko koga se skupljala prašina.

Fil Hogart se vraćao sa previjanja kod doktora Milтона. Desna ruka bila mu je neupotrebljiva izvesno vreme, a na levu nije bio baš ponosan što se brzine liče.

Teturao se pod tremovima, glasno gundajući. Njegov nesuđeni partner izmakao mu je kad je bio najpotrebniji. Verovatno je smatrao da će mu više ostati od plena ako revolveraša prepusti njegovoj sudbini.

— Prokleti Šved! — zarežao je glasno.

— Tu sam! — javi mu se Jansen iz mraka i Hogart ustuknu. Instinktivno je pošao desnom rukom ka oružju, ali je stigao samo da jaukne od bola.

— Prokletstvo! — proderao se. — Gde si se izgubio?

— Zaveži! — prekide ga Jansen

po svom običaju. — Dok si ti igrao poker, ona žena sa deringerom me je presrela na ulici...

Hogart se isceri.

— Pretpostavljam da ti nisi otišao na onaj svet?

— Zamalo — nasmeja se i ovaj. — Natrčao je neki stranac pa je šerif uhapsio njega!

— Gle? I ništa ti ne fali? A vidi mene, dve nedelje najmanje neću moći da razmrđavam šakul!

— Opekao si se?

— Jesam, o olovo! Bio je brz kao munja!

— Mislio sam da si ti najbrži — podsmehnu mu se Švedanin.

Fil Hogart nije želeo da trpi Jansenove žaoke. Brzo je promenio temu.

— Nema tragova tvojih prijatelja? — upitao je.

— Još ima nade da nisu prošli — odgovori ovaj. — Ali, u međuvremenu treba da pripremimo malo vešanje.

Revolveraševe oči se skupiše u dva proreza.

— Ne volim zagonetke — muklo se odazva.

— Onom u zatvoru će možda suditi, a ti više bih voleo da ga noćas obese.

— Zašto?

— Slušao sam sve! Kazao je da radi za neku detektivsku agenciju, a to znači samo jedno...

— Na tragu ti je?

Jansen klimnu glavom.

— Voleo bih da budem siguran da ću ga skinuti s vrata. Zato ćemo se umešati među goste i potpaliti

masu da krene na zatvor. Mogu da platim tri ture. To će biti dovoljno.

Hogart se cerio.

— Biću i ja tu kad se bude pilo na tvoj račun — kazao je.

— Ti ćeš biti trezan — opomenu ga Jansen — ili ću ti slomiti kičmul!

*
* *

Galama, sve jača i žustrija, praćena povremenim poklicima odobravanja, dopirala je do neraspoloženog šerifa Marloksa. Čuvar zakona u Rankonu zurio je kroz prozor u „Ričijev salun“ odakle se čuo žagor i slutio najgore.

— Rekao sam ja još danas da će se nešto desiti — mrmljao je u bradu.

Snažno kucanje na vratima trže ga. Poskočio je kao uboden.

— Ko je?

— Ja sam... Kris!

Marloks skide veliku gredu i propusti pomoćnika unutra. Mladić je bio zadihan i bleđ.

— Dakle?

— Loše, šerife — odgovorio je Benedikt i naslonio se o šerifov pišaći sto. — Spremaj se na zatvor!

— Hm!

— Neki stranac im plaća piće i podbada da obese ubicu. Kaže da je i njegova žena poginula tako i da tamo nisu imali milosti prema podlacima!

— Kakav sad stranac? — progurda šerif.

— Prvi put ga vidim... Veliki

je kao breg! Ima belu kosu, bele trepavice, čudan neki tip...

— Rekao sam da će dan biti loš... — mrmljao je Marloks i svaki čas pogledao prema salunu.

A tamo je prsnuo jedan od prozora. Prasak stakla bio je praćen složnim urlanjem pijanih i polupijanih.

Linč!

Trebalo je da se to desi Manfredu Marloksu baš pred samu penziju. I to od ljudi s kojima je godinama živeo i koje je poznavao u dušu. Zar je moguće da ih je smrt nepoznate žene tako pogodila?

Možda i jeste? Marloks nije imao ženu i verovatno se u ta osećanja slabo razumevao. Međutim, ljudi su žene poštovali, a večeras pogotovu kad se dobro naližu viskija!

— Pih! — pljunuo je šerif u stranu gadljivo.

— Šta ste rekli? — upita Benedikt.

Marloks odmahnu rukom.

— Ti idi kući — reče mu.

Mladić se ukoči. Nije mu se sviđalo šerifovo ponašanje.

— Ja ostajem! — uzviknuo je, žustrije nego što je hteo.

Marloks se okrete.

— Hoćeš da budeš heroj, a?

— Ja sam pomoćnik šerifa Rankona i nameravam da to časno budem!

— U redu, u redu — pomirljivo će Marloks — ali ja sam još uvek šerif i naređujem ti da odeš! Ja ću da sredim sa ovim pijandurama tamo ako iziđu!

Benedikt je odmahnuo glavom nekoliko puta.

— Sve što budete rekli biće uzalud — kazao je. — Čuo sam da će vas obesiti za noge ako pokušate da ih sprečite!

— Ah! To si čuo? Tako dakle? Videćemo...

Prividna mirnoća nije mogla da ara mladića. Šerif Marloks se pitao, ali nije to želeo da prizna. Niti je znao šta bi bilo najpametnije da preduzme.

— Ja bih... — počeo je Kris.

— Nemoj ti ništa! — prekide ga šerif nervozno. — Najbolje je da odeš! A ako već nećeš, onda se uvuči negde i čuti.

Kris Benedikt pocrvene, ali otrpe i ovo. Znao je da ni Marloksu nije lako.

Tamo, u salunu, prsnuo je još jedan prozor. Neko je na ulici zapalio dve baklje, uz opšte odobravanje onih unutra. Senke su promicale levo-desno, i svakog časa se očekivalo da ljudi pokuljaju iz saluna napolje.

Onda se na ulazu začulo novo kućanje.

Šerif Marloks je tek tada bio svestan da je zaboravio da gredom podupre vrata!

Kada se dogegao do njih, bilo je kasno.

Jedan čovek već je ušao unutra. Marloks izvuče svoj kolt.

— Šta hoćete? — upitao je oštro.

Stranac je bio odeven u crno odeo, što je bila prava retkost za Rankon. Videlo se da dolazi izdaleka i da ne pripada nijednoj vrsti ljudi koje je šerif poznavao. Možda je po-

našanjem i građom svojih ruku i prstiju podsećao na kockara, ali nisko pripasani koltovi sa drškama ukrašenim slonovačom bili su dokaz da ne ume samo sa kartama da barata tako dobro.

— Ova noć je puna stranaca! — zareža Marloks, ne odstupajući ni pe dalj pred došljakom. — Koga vi đavola tražite ovde?

Holidej, jer on je to bio, pokaza glavom prema osvetljenim prozorima „Ričijevog saluna”.

— Imaćete posetu, šerife! — rekao je metalno hladnim glasom.

— Pa šta se to vas tiče? — prasnula Marloks. Za to vreme Kris Benedikt je zurio u strančeve koltove kao opčinjen.

— Možda vam treba pomoć?

— Mogu sve sam da uradim — isprsi se ovaj. — Napustite kancelariju, ili...

— Ili?

Mirnoća kojom je raspolagao čudni neznanac odjednom je razbila šerifov oklop lažne samouverenosti. Ipak, on je polagao na svoje ponašanje pred mladim Krisom.

— Rekoh vam da mi pomoć nije potrebna! — ponovio je svoju tvrdnju.

— Vama možda ne — odgovorio je polako Džordžijanac — ali vašem zatvoreniku svakako. Njega će vešati.

— Poznajete se? — začkilji Marloks na jedno oko.

— Možda — izbeže odgovor kockar. — Ali me ne petljajte u isti sos u kome se on nalazi. On nije ubica, to sam hteo da kažem.

— To će sudija da odluči — obrecnu se šerif. — Uostalom ko ste vi?

Džordžijanac je posmatrao vrevu na ulazu u salun.

— Zovem se Holidej. Džon Henri Holidej — rekao je polako, slog po slog. — Ako vam je draže, Dok Holidej.

Marloks ustuknu dva koraka natrag i skoro nagazi Krisa Benedikta.

— Holidej? Kockar i revolveraš? Vi u Rankonu?

Šerifovo bledilo zamenilo je kratkotrajno rumenilo.

— Ne treba mi pomoć revolveraša! — prasnua je i podigao oružje. — Vi ste samo nevolja za ovaj grad! Možda je sve ovo poteklo kad ste vi došli. Zašto se mešate?

Kockar nije skidao pogled sa saluna. Prvi talas pijanih građana izleteo je na ulicu noseći baklje.

— Samo sam u prolazu, šerife! — rekao je mirno. — Ne vidim razloga da podižete to oružje tako visoko... i to na pogrešnu stranu!

Tada je Marloks bio svestan graje koja se približavala. I on i Benedikt se baciše na prozor. Rulja je dolazila trčećim korakom. Prvi redovi nosili su baklje i dva obmotana lasa.

Nekoliko praznih boca poletelo je prema njima. Obojica se u poslednjem trenutku skloniše u stranu. Staklo je prslo u bezbroj komada i rasulo se po Marlokovim pantalonama.

— Proklete budale! — dreknua je i dograbio pušku.

Kris Benedikt je takođe dohvatio jednu. Na kockara nisu više imali vremena na obraćaju pažnju. Šerif

Marloks je prikupio hrabrost i naglo otvorio vrata.

Gomila se zatalasala i samo malo usporila kada je svetlost iz zatvora pala pred njihove noge.

— Ovamo, šerife! — počeli su da se nadovezuju povici jedan na drugi.

— Dajte ga, ili ćemo ga mi uzeti!

— Ništa ne pokušavaj, zapalićemo zatvor!

— Ne pozivaj se na zakon kad je u pitanju ženoubica!

— Na vešala!

Bili su već na domaku stepeništa.

— Ni koraka dalje! — nadvikivao je Marloks gomilu. — Biću prisiljen da upotrebim oružje!...

Ali nisu ga slušali.

U stvari, dobro su znali da stari Marloks neće smeti da ostvari svoju pretnju. Nisu zastali ni kada je opalio u vazduh. Zakoračili su na verandu poput ogromnog pauka koji rastrže pred sobom uhvaćene muve!

Marloks odstupi do samog zida, zahvaćen panikom.

— Stanite! — pokušao je da nadjača bat čizama po drvenom podu.

Ništa nije vredelo.

— Sklonite starog! — viknu neko.

— I njegovog pomoćnika, obojicu...

— Držite ih!

Ruke su se preteći ispružile.

A tada, poluodškrinuta vrata zatvora širom su se otvorila i na njima se ocrtala senka vitkog stranca. Baklje podignute visoko obasjale su njegovo hladno lice i pogled koji je ledom okivao sve čega se dotakao.

Stranac je zakoračio na trem, opu-

štenih ruku, sasvim blizu dva blista-va revolvera. Zaustavio je gomilu ledenim ćutanjem i muk zavlada u prvim redovima pa se prenese u poslednje.

Marloks uze vazduha, okupan znojem. Ruka mu je jedva držala karabin.

— Odbij! — samo je rekao kockar i ljudi ustuknuše.

On pruži još jedan korak.

— Dole! — naredi glasom koji nije trpeo pogovora.

Bakljonoše siđoše na prašnjavo tle. Konopci se spustiše još niže, šapat počeo da struji preko gusto zbijenih glava.

— Večeras nema vešanja, gospodo! — ponovo je ljude zaokružio metalno hladan glas visokog stranca u tamnom odelu. — Onaj čovek nije ubica...

— Ne slušajte ga! — dreknu pozadi Fil Hogart. — I on je njegov saučesnik...

Kockar pogleda na tu stranu i revolveraš umuče.

— Šta čekamo? — kao iz sna da se budi zaurla jedan sa konopcem u ruci. — Zar smo babe? Ko može da nas zaustavi?

— Zapalite ga! — ponovo se og-lasi Hogart.

— Obesimo i njega!

Ali Holidej se ne pomače.

Revolveraš iz San Antonija je zaključio da bolju priliku neće imati. Polako je izvukao svoj revolver zaklonjen telima ispred sebe i lagano podigao u visinu ramena.

Levi kraj kockarevog kaputa samo se lako zanjihao, a onda bio obasjan vatrenim buketom. Iz niklovane ce-

vi izletelo je usijano olovo i pro-našlo Hogartovu šaku u zasedi.

Gomila je ponovo zanemela, kada je Hogart jauknuo i posrnuo.

Dok su ponovo vratili svoje pogle-de prema Holideju, ovome se kolt već nalazio na starom mestu, kao da odatle nije bio ni potrzan.

Jedna baklja pade na zemlju i utr-nu u prašini.

Fil Hogart je ovog puta, zahvalju-jući Holideju, imao obe ruke obele-žene! Za jednog revolveraša to je bilo ravno smrti!

Sada je klečao na zemlji, cvileći i psujući na sva usta. Međutim, Jan-sena nije bilo tu da ga teši. Verovat-no je ponovo negde uvukao svoju belokozju glavu i čekao priliku da ispari!

Šerif Marloks se povratio i stupio napred. Ni sam nije znao kako da se ponaša i pustio je kockara da ide do kraja. Drugo ništa nije umeo.

— Čovek koji ubija, ne kleči nad žrtvom toliko dugo da šerif može da dođe i da ga uhapsi! — javio se Džordžijančev glas između zaglušujućeg pucnja i tišine posle Hogartovog krika.

— Pa ko je? — jeknu sad Mar-loks, izbačen iz svog koloseka.

— Pridite doktore — pozva koc-kar nekoga sa strane — i recite šta imate!

Doktor Milton se pope na trem, izronivši iz senke kao duh.

Bio je to omalen, živahan starčić, izboranog lica i bezube gornje vili-ce. Mali je vrskao kad govori ali je, začudo, imao dubok i zvonak glas što se ne bi očekivalo iz tako malog sklopa kostiju i mesa.

— O čemu se radi? — zauze šerif zvaničan stav.

— Izvadio sam onoj dami metak — objasni doktor učutkanoj masi pred sobom. — Nije to zrno iz stran-čevog revolvera...

— Kako to? — prenu se šerif.

— Žena je ubijena običnim kol-tom — slegnuo je doktor ramenima kao da otresa nečiju šaku sa leđa a stranac je kod sebe imao, kako ču-jem, „mornarički remington”. A to je očigledna razlika!

— Hvala, doktore! — dodade ko-ckar.

Ne obraćajući pažnju više ni na koga, Milton se uputi preko ulice svom omiljenom kutku, pivnici „Kod zlatnog vrča”.

— To menja stvari! — priznao je Marloks, češući se po bradi. A onda kao da se nečega priseti, viknu.

— Raziđite se! Ili treba da uhap-sim pola Rankona za ovu glupost!

Ljudi oborenih glava zaškripaše čizmama po tlu.

— Pa ko je ubio? — javi se neko radoznalo.

Kao odgovor na to pitanje, ulicom odjeknu topot konja.

— On je! — zaurla Hogart, još uvek klečeci na zemlji.

Visoka Švedaninova prilika nestajala je u noći, zaklanjajući prašinom vidik šerifu Marloksu. Bio je taman prineo pušku obrazu, ali je uvideo da bi pucao uludo.

— Ko je to? — prasnu. — Ima belu kosu...

— On je podbadao ljude u salu-nu — došapnu mu Benedikt.

— Ovaj će znati više o njemu — reče Marloks pokazujući na ranjenog

Hogarta. — Kris, dovuci nekako Mil-
tona da mu previje ruku.

— Ne verujem da će ostaviti pi-
vo...

— Hoće, ako mu obećaš da ćeš
platiti dve ture.

— Ja? Nisam primio platu dva
meseca...

— Onda ga dovedi ispred nišanal
— planu Marlòks. — A što se tiče
plate, ne navikavaj se da kao šerif
imaš mnogo para...

— A zatvorenik?

— Što bleneš? Puštaj ga napolje!
Zatim dogradi Hogarta za okovra-
tnik i pomaže mu da stane na noge.

— Napred, i bez trikova. Toliko
sam ljut da ću te razneti na komade
ako samo pisneš!

Osvrnuo se oko sebe i konstatovao
da je čuveni kockar već otišao. Mo-
žda je tako bilo i bolje, izbegao je
neprijatnu dužnost da mu zahvalju-
je. A onda, biće mirnije u Rankonu
bez njega.

•
• •

Jutro je Pala Jansena zateklo u
San Kosti.

Tu ga je čekala dobra vest: jedan
čudan Meksikanac prošao je pre sa-
mo tri sata na nekim kolima, vozeći
mrtvački sanduk.

Mrtvac je toliko zaudarao da su
se ljudi sklanjali podalje, a mesni
šerif ga je pod pretnjom oružja na-
terao da smesta produži put.

Sve se slagalo sa Sabiljinim opi-
som: mali rast, kose oči, masna ko-
sa i brkovi obešeni naniže... Jedni-
no se nije slagalo što je bio sam, bez

Šugera. Ali Švedanin je pretposta-
vio da je lukavi Sabilja ubio svog
partnèra i sam ga pronosi kroz južni
deo države i tako krči nesmetano
put prema El Pasu!

Tri sata ga je delilo od begunca.

Tri sata.

Mogao je sebi da dozvoli kratak
predah. Sabilja sa kolima i sandu-
kom ne može brzo da odmiče, bez
obzira kako zavaravao eventualne
gonioce i krio tragove.

Ali, varao se Švedanin ako je mi-
slio da su njegove nepravilnosti samo is-
pred.

Detektiv Barni Vosper nanjušio je
njegov trag čim su ga oslobodili iz
rankonskog zatvora.

Čovek takvog rasta i tako svetle
kose upadao je lako u oči gde god je
prolazio. Toga je bio svestan i Jan-
sen, ali je tvrdoglavo kušao svoju
sudbinu.

Smestio je svoje ogromno telo u
jednu stolicu saluna „Pekos“, raspo-
loženiji nego poslednjih mesec dana.
Bio je toliko siguran da je na cilju,
da se zanosio predstojećim susretom
sa Meksikancem kome je otkidao
glavu, komad po komad. •

Salun „Pekos“ sastojao se od jed-
ne mračne prostorije sa dva prošire-
na ugla, verovatno dozidana nedav-
no.

Krčmar je dremuckao za prljavim
šankom, ne primećujući da mu je
stigao novi gost.

Kada je Švedanin lupio šakom o
sto, siromah je tako podskočio da je
srušio glavom policiču iznad sebe,
a sa nje veliki zemljani čup do vrha
pun ulja.

Bio je sav umazan kada je razabrao o čemu se radi.

Spremao se da opsuje, međutim, progutao je sve to ugledavši džinovski rast belokosog za stolom.

Šveđanin ga dozva prstom.

Kada je krčmar prišao, on ga uhvati za vrat i posadi na susedni sto.

— Spavaš, a? Gost ti došao da popije nešto na tvoj račun, a ti dremaš?

Čovek je zatrepao očima, iščekujući ogromnu šaku da mu se odnekud ponovo spusti na potiljak.

— Donesi šta imaš najbolje! — odgurnu ga Jansen.

— Imam samo loš viski, mister... — promućao je on. — Onaj bolji se ne isplati, ljudi u Santa Kosti su naučili na taj lošiji... ili na tekilu.

— Ko ti je govorio o piću? — prasn timer Šveđanin. — Ja sam gladan!

Krčmar se udalji i odmah nestade iza nekog zida.

Međutim, Jansenu nije bilo suđeno da pojede ni zalogaj.

Prljava asura na ulazu razmakla se naglo i nije bilo vremena da se bilo šta preduzme.

Barni Vosper je tamo stajao sa koltom u ruci. Istim onim „mornaričkim remingtonom“ koji ga je spasio vešala u Rankonu.

Pal Jansen je uspeo da se savlada i da se čak naceri u lice detektivu.

Vosperovo lice je, pak, podsećalo na kamen. Samo su mu oči gorele i Šveđaninova podrugljivost ustupila je mesto nemiru.

Stavio je obe šake na sto.

— Pućaćes odmah, njuškalo? — upitao je.

To je već bio znak da se ono ma-

lo gostiju izvuče iz saluna pored zida ili da klekne pod stolove.

— Gde je zlato? — upitao je detektiv promuklim glasom.

— Pobegao si za dlaku ispod vešala! — izazivao je Jansen. Iz iskustva je znao da ljudi sa značkom i na strani zakona ne povlače oroz osim u slučaju samoodbrane ili krajnje nužde. Zato se trudio da ne napravi pogrešan potez.

— Hogart je propevao, ako nisi znao! — dobaci detektiv ušavši unutra.

— Nije znao mnogo! — cerio se Jansen.

— Dovoljno da omastiš konopac. Naročito posle ubistva Keti Hoks...

Šveđanin je slegnuo ramenima.

— Bolje onda umreti u čizmama nego na vešalima — rezonovao je. — Hajde, zašto ne pritisneš?

Vosper ga je gledao bezizražajno.

— Što se Hogarta tiče — cerio se Šveđanin dalje — ne verujem da je nešto lanuo, jer još uvek računa da će stići po svoj deo! Lukav je on.

Vosper je lagano vratio svoje oružje za opasač.

— Čekam te napolju — dobacio mu i okrenuo leđa.

Ako je mislio da će Šveđanin potegnuti čim mu okrene leđa, varao se. Jansen ga je pustio da lagano izađe i čim se asura na ulazu spustila dole, odskočio je sa svoje stolice.

Lupa je opomenula Vospera. Brzo se vratio na ulaz i uleteo unutra.

Jansen se, međutim, već izgubio.

— Gde je otišao? — povika Vosper, vitlajući oružjem.

Jedan čovek pokaza rukom prema uzanom stepeništu.

To je bio put prema krovu.

U želji da ne dozvoli da mu umakne, Vosper je brzopleto istrčao na ravnu površinu.

Tada ga je pogodila Jansenova pešnica kao udarac mazge i detektiv je s krova poleteo dole...

Njegov pad ublažili su neki sanduci i strugotina. Međutim, ostao je da leži onesvešten.

*
* *

El Paso!

Kada ga je ugledao, Enriko Sabilja je bio drugi čovek!

Činilo se da je ugledao najboljeg prijatelja, majku, najdražu ženu, tako mu se lice ozarilo.

Grad se nalazio malo u dolini, opkoljen žućkastom zemljom i prašinom, s kućama od pečene ilovače i kamena, ravnih krovova i uzanih prozora.

Meksikanac je seo ponovo na kola i glasno zavikao na konje.

Prašina za njim prekrila je dobar komad neba.

U prvim uličicama prepoznao je neke ljude, ali se krio ispod sombrera. Trebalo je prvo naći malog Gabrijela, a posle će već isplanirati ostalo.

Trebalo je i leša da se oslobodi, samo kako?

Bilo bi sumnjivo da ga zakopa na groblju sam, bez nekog sveštenika ili sirotinje koja čeka neku bakarnu paru da padne.

Znao je da ga neko prati. Bilo bi previše neverovatno poverovati da jedan lupez umakne neprimećen sa

tolikim plenom. Neko se morao doseći i krenuti njegovim tragom.

Ako niko drugi, onda Šveđanin i Beker. Oni će biti veoma ljuti. Međutim, Sabilja je računao da u zoru bude u Meksiku!

A za svoje bivše prijatelje i sve ostale pripremiće vruć doček. Karmino će se za to postarati, Karmino, čuveni razbojnik iz Gvadelupa planina.

Da bi se smrad osećao što manje, Sabilja je preko mrtvačkog sanduka stavio dosta sveže trave i sena. Tako je manje privlačio pažnju.

Zaustavio je kola na malom trgu i otegnuto zviznuo dva puta.

Onda je seo, prekrstio noge i čekao.

Iz jedne obližnje trošne kućice izašao je mladić, nag do pojasa, noseći preko leđa nabijen džak. Posrtao je pod njegovim teretom, zastavki-vao da obriše znoj, ponovo ga bacao na leđa i nastavljao put.

Kada se dočepao hlada na trgu, spustio je džak i seo.

Onda je navukao sombrero na čelo, prekrstio noge do samog Sabilje i utonuo u prividan dremež.

Teksaško sunce nemilosrdno se krunilo po zidovima i ljudima.

Mladić je malo iskrenuo glavu, ali nije dobro video lice svog suseda.

— Sabilja? — upitao je šapatom.

— Ja sam, Gabrijele — odgovorio je bandit, ne pokrenuvši se. — Je li opasno?

— Šerif Hečins dobio je neke po-
ternice, sa oskudnim opisom.

— Moja?

— I tvoja. Došlo je jutros iz Rankona. Poslao je neki Vosper.

— Vosper? Ne poznajem ga.
Mladić je slegnuo ramenima.
— Ti i neki sa belom kosom. Nje-
ga poznaješ?

— Poznajem. On će doći ovamo.
Treba da javiš Karmintu da se smes-
ta uputi u El Paso.

— Nemoguće!

— Zašto?

— Ucenjen je. Ne usuđuje se u
gradove...

— On... neka mi pošalje dva naj-
bolja momka. Plaćam u zlatu.

Zatim je nastalo ćutanje, jer su
se začuli koraci. Dva para čizama
prošlo je pored njih i izgubilo se na
drugoj strani.

— Bilo je dobro tamo preko?

— To se tebe ne tiče, amigo. Kre-
ni odmah do Karminta.

— Šta još da mu kažem?

— Reci mu da hoću u Meksiko.
Dva najbolja čoveka koje mi pošal-
je pratiće me do granice. Neće se
pokajati. Sabilja drži svoju reč!

— Idem...

— Biću pred kapelom u podne.
Prepoznaće me po mrtvačkom san-
duku, sedecu kraj njega.

— Madre mia! — prekrsti se mla-
dić. — Ko je umro?

— Jedan prijatelj — iscrpi se Sa-
bilja. — Sad je našao mir i spokoj
među anđelima...

Mladić ustade, prebaci džak na
leđa i nastavi put posrćući.

•
• •

Pred podne, Pal Jansen je ujahao

u El Paso prekriven prašinom od
glave do pete.

Mislio je da će osetiti onaj r-
ti, kužan miris u vazduhu, ali ba-
dava je širio nozdrve. Meksikanac
se možda već oslobodio leša?

Preostalo mu je da ga tra-
ulice do ulice, od krčme do krčme.

Kod ljudi se raspitivao, iako je
znao da će naći sličan odgovor.

— Jedan Meksikanac... Da li je
prošao vozeći mrtvački sanduk?

Gledali su ga i odmahivali gla-
vom.

Neki nisu činili ni to. Samo su zu-
rili u belokosog „gringa” i krstili se.

Onda mu je pao u oči trag trave
i sena: pružao se jednom uličicom
prema istočnom delu grada. Podi-
gao je nekoliko vlati i pomirisao.

To je bilo ono!

Nebesa, kako je samo zaudaralo!

Šveđanin se pobednički osmehnu
i sjaha. Sada je morao da bude op-
rezan. Ne odmićući šaku sa drške
svog revolvera, koračao je vidljivim
tragom, priljubljen licem uz konj-
sku gubicu.

Prošao je trg i nastavio put u
pravcu crkve.

Čizme su utanjale u debeli sloj
žučkaste prašine i prigušivale zvuk
potpetica.

Tada je ugledao kola i dva konja.

Sabilja nije bio tu, u blizini. Šve-
đanin lagano zaobiđe kola i zaključ-
da ni sanduka nema, iako se smrad
osećao sve više.

Bilo je podne.

Zvona sa belo okrećenog tornja

presekli su usšjani vazduh i preplašila jata ptica na krovovima.

Onda je zastao.

Ugledao je neku skitnicu oslonjenu o zid kako drema. Preko lica je imao sombrero da ga štiti od sunce i žege. Samo korak dalje nalazio se običan, drveni sanduk.

Okolo je vladala prava pustoš. Ograda oko kapele zarasla u šibljeprosto se topila na vrućini.

Niz Švedaninovo lice slivali su se potoci znoja.

Kad je njegova senka prekrila spavača, on ga je pozvao:

— Ustani, Sabilja! Nema više bežanja!

Mislio je da će skočiti i mašiti se oružja. Ali, Meksikanac je mirno ležao i dalje, iako je od sanduka dolazio takav zadah da su se creva pretvarala!

Jansen približi svoje oružje spavaču.

— Trebalo je da nađeš veći sanduk, amigo! — dobacio mu je spustivši ruku na šešir. — Ovde ne možeš i ti da staneš...

Strgao je sombrero i podneo kolt pod grlo. Međutim, to nije bio Sabilja!

Bila je to klopka za Švedanina! Ispod sombrera nalazio se neki starac, otvorenih očiju, vilice bez zuba, i kezio se glupavo u lice iznenađenom Jansenu.

— Dobrodošao, amigo! — odjeknulo je u pustoj uličici, pred stepeništem ispred kapele.

Švedanin se ispravio, osluškujući

BOX HOLIDAY

★
DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

SVAKOG
1. U
MESECU

pravac odakle je dolazio Sabiljin glas.

— Stavi natrag oružje! — odjeknulo je nešto ulevo.

— Prokletstvo! — procedio je Jansen. Hulja menja mesto za svaki slučaj.

Nije mu preostalo ništa drugo nego da vrati oružje za pojas i da se polako okrene.

Meksikanac je stajao na zidu od ograde, široko osmehnut. Zubi su mu blještali na suncu, a oči nestajale u prorezima. Više nije izgledao kao skitnica. Bilo je kao nekad: raspojasana košulja i opasač preko ramena.

Jansen se malo odmakao od sanduka.

— Šuger? — upitao je i pokazao rukom dole.

— Jadnik — rekao je plačnim glasom — umro je brojeći tuđe dolare! Moje dolare! A moj prijatelj Beker? Ne vidim ga. Da ti ne čuva leđa?

— On je voleo opasne žene — odvrati Švedanin — pa je umro od jedne takve.

— Otrovala ga?

— Olovom.

— Šteta! Ostali smo samo nas dvojica, sami. Zaista šteta.

Jansen se iscerio.

— Nismo sami, prijavi Meksikanac! Osećam da dolazi čovek, zvani Vosper.

— Vosper?

— Detektiv, koji njuška tvoje zlato, amigo!

Sabilja se zabavljao, kezeći se kao da je na nekom balu, a ne na suncu od koga mozak provire.

— I još neko dolazi — nastavio je Jansen mirno. — Sav je u crnom. Sabilja prestade da se smeje.

— Možda si ga sreo?

— U crnom? — ponovi Meksikanac. — Oči plave, ledene, puca brzo kao munja, jaše velikog šarca?

— Baš on. Zar ga ne vidiš?

Sabilja se ponovo iskezi.

— Ah, ne! Ne nasedam ja na takve trikove, amigo! Ne pali to kod mene!

Jansen se udaljavao korak po korak, stopu po stopu. Činilo se da Meksikanac to ne primećuje.

— Šta nameravaš? — upitao je Švedanin, ne skidajući pogled sa njega. Ruka mu se klatila nad isturenom drškom kolta.

— Čekam prijatelje! — odgovori Sabilja. — Zašto odlaziš? Zar nećeš da popričamo, amigo?

— Mogu samo da pričam o zlatu — upozori ga Švedanin.

Sabilja zabaci glavu i nasmeja se kao mahnit.

— Mogu samo da ti poklonim prijatelja! — cerekao se, pokazujući glavom prema sanduku. — Malo je načet, ali možeš ga prepoznati! Hoćeš ga? Uzmi!

Švedanin nije odgovorio. Nastavio je da uzmiče, kako bi našao najbolji položaj za pucanje, s obzirom da je Meksikanac bio na ogradi.

Tada se trgao, na leđima je osenio dva oštra vrha!

Sabilja se zacerekao još žešće ne-

go malopre. Šveđaninov kolt istog časa pređe u tuđe ruke.

Bešumno su ga sačekali, uperivši vrhove svojih noževa u njegova rebra. Dva naručena čoveka iz Karmintove bande, najbolja koja je tražio Sabilja.

Bili su obučeni kao „gringos“, ali na glavama su imali tradicionalne meksičke šešire velikih oboda i ukrašeni vezovima po ivici. Obojicu su krasile brade, prljave vratne marame i prašnjave čizme. Čak su i ličili jedan na drugog.

— Odlično, mućaćosi! — pozdravio ih je Sabilja. — Tačno je podne, kako smo se dogovorili. Dovedite mog partnera ovamo!

Gurnuli su Jansena napred.

Šveđanin je zadržao na usnama podrugljiv osmeh sve dok Sabilja nije nešto rekao došljacima na španskom. Tada je dobio kratak udarac po potiljku i sručio se na zemlju...

Nije dugo bio u nesvestici.

Međutim, osećao je užasan smrad oko sebe. Otvorio je oči i saznao da je dobro uvezan.

I to za — mrtvački sanduk!

Čak ni njegova divovska snaga nije mogla ništa protiv debelih konopaca koje su lupeži nakvasili i ostavili da se suši na Šveđaninovim rukama.

Tako su polako zalazili u meso, potpomognuti njegovim žestokim opiranjem.

Jedva je disao.

Meksikanac nije mogao da izmisli ništa gore nego ovo što mu je priredio. Bolje da ga je odmah ubio!

Pal Jansen je pokušao još jednom da strgne veze, ali su mu one još dublje ušle pod kožu.

Sabilja se cerio na svojstven način.

— Sad si sa prijateljem, amigo! — dobacio je, lupivši se po kolenu.

Ali, Šveđanin nije želeo da moli.

Od napora da se oslobodi suze su mu grunule na oči. Zašto je bio tako nestrpljiv, pa mu je uleteo u šake! A nedavno je zamišljao kako ga golim rukama davi!

— Čutiš? Znači da ti je dobro! Može da ti se desi još jedna lepa stvar, amigo: da vas zajednički sahranimo! A?

Jansen je oćutao.

— Karminto će čekati pet milja od Rio Granda, na starom mestu! — oslovio je jedan od lupeža Sabilju. — Ti ćeš mu odneti ono što mu pripada?

— Odnećemo zajedno! — lupio je Sabilja čoveka po ramenu u znak dobrog prijateljstva. — A sada slušajte... Neko mi je za petama i vi ćete ga sačekati dole ako...

Zatim su počeli da šapuću i Jansen ništa više nije mogao da čuje.

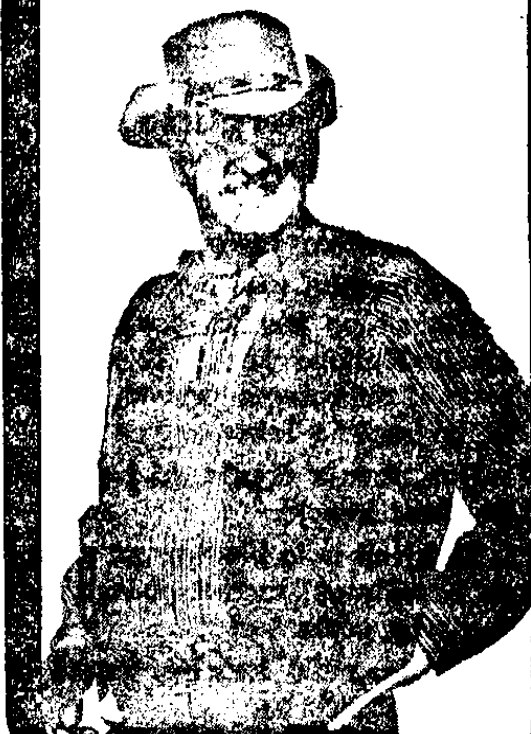
A nije vredelo ni da čuje, svakog časa se mogao onesvestiti od zadaha.

•
• •

Barni Vosper ujahao je u El Paso s poslednjim tračkom nade da nije zakasnio. Terao je paklenim galo-

SWAKE SUBOTE VAJAT ERP

★
AVANTURE
LEGENDARNOG
ŠERIFA
VAJAT ERPA
★

pom konja pod sobom, plašeći se da zlato kompanije „Vels Fargo“ ne pređe granicu i da mu se u Meksiku ne izgubi trag.

Informacije koje je iščakao od Hogarta bile su oskudne, ali je uspeo nekako da sklopi sliku i poveže neke detalje. Sada mu je bilo jasno da će El Paso biti ili njegov cilj, ili kraj karijere.

Svoj kockasti kaput prebacio je preko sedla. Leđa su mu se lepila za košulju, noge obamirale od jahanja, usne pucale od žeđi.

Pakleno podne zbrisalo je prolaznike sa ulica. Samo po koji Meksikanac je sedeo u hladu kraj kakvog zida s navučenim sombrerom preko lica i dremao, po svojoj prastaraj navici.

Potkovice Vosperovog konja odjekivale su po kamenitom tlu praćene nezadovoljnim frktanjem ožednele životinje.

Međutim, Vosper nije nalazio vremena za odmor.

U jednoj tesnoj uličici trebalo je da se mimoide sa dva bradata jahača. Sklonio se pod jednu nastrešnicu, otirući dlanom znoj.

Konjanici su prošli, izmenivši poglede.

Bili su to Sabiljini novi pratioci, poslani da presretnu dva stranca u El Pasu. Ovaj stranac nije imao crno odelo, ni lepe, ukrašene pištolje. Sigurno je onaj drugi...

— Vosper! — pozvao je detektiva jedan od njih.

— Sad su bili sigurni da je on, čim se trgao i okrenuo. Neopreznost! Još

jedan neopreznost koja će ga, možda, koštati skupo.

Ugledao je revolvera uperena u njega.

— Šta hoćete? — upitao je oštro.

— Samo napred, amigo! — mahnuo je jedan od njih u pravcu u kome se Vosper slučajno i uputio.

— Ko ste vi?

— Ne približuj ruku opasaču, amigo! — opomenu ga isti. — U El Pasu ljudi umiru badava, a da se šerif ne pomeri s mesta!

— Ja sam prvi put u El Pasu...

— Ali i poslednji! — nasmeja se razbojnik.

Barni Vosper je „uključio“ da mu je postavljena klopka.

Sabilja ili Pal Jansen?

Verovatno ovaj prvi, s obzirom da je ovo njegovo područje.

— Kuda me vodite? — raspitivao se Vosper, videvši da napuštaju ulice i jašu prema poljima.

— Na mirno mesto, amigo!

Tada ih sa visine zateče metalno-hladan glas:

— Ovde je najmirnije, hombre!

Pogledali su gore, prema jednom zidu, sva trojica.

Stajao je, malo raskrečen, opruženih ruku, ucrtan u prozračno nebo s nepokolebljivom mirnoćom. Par „linkoln“ revolvera sa ukrasnim drškama bili su mu za opasačem, krajevi kaputa razmaknuti, prsti rašireni.

Vosperovi pratoci su imali oružje u rukama, a Holidej ga je držao u futrolama!

Kao da je izazivao crnu sudbinu.

Nisu imali vremena za dogovaranja, iskrenuli su se u sedlima da bi bolje ciljali.

Uzalud!

Smrt se oglasila tog podneva u El Pasu samo dva puta!

Dva vatrena, narandžasta obruča iskrslili su pred očima okorelih bandita sa Gvadelupa planina, i to je bilo poslednje što su videli.

Barni Vosper je zaprepašćeno bukljio u prazna sedla iza sebe.

Barutni dim peo se uz kockareve noge i rasplinuo se dok je došao do lica. Bila je to brzina koju je samo satana mogla da izmisli!

Dok Holidej je prosto čekao da oni prvi pritisnu svoje obarače, da bi ih preduhitrio za delić sekunde i izbacio iz sedla na tvrdo tle El Pasa.

— Kako ste se samo stvorili? — promuca Vosper, otresajući glavom kao da je poliven hladnom vodom.

Kockar nije odgovorio.

Nestao je sa zida i iskrasao, neda-leko, na svom šarcu.

Dva bandita prostreljenih ramena puzila su po zemlju, psujući i stenjući. Njihove konje Džordžijanac poslao u suprotnom pravcu, udarivši ih po sapima šakom.

Dva pucnja doprla su i do Sabilje, kraj kapele.

Za njega je to bio siguran znak da su Karmintovi momci obavili jedan deo svog posla.

Čuo je, malo kasnije, lagani hod konja i iscerio se.

Malo niže, privezan za sanduk,

Pal Jansen se gušio u zadahu leša ispod sebe.

— Još se koprcas, amigo? — cerekao se Sabilja. — Ako hoćeš da ti prekratim muke, kaži. Ništa nećeš osetiti, samo, frk, i ode vrat. Sabilja će to da učini za starog drugara!

Onda je zavrteo glavom.

— Mnogo pričam — reče, više za sebe — ali lep je dan. A sutra ću biti u Meksiku. I sa tvojim delom, amigo! Šta kažeš na to?

— Idi u pakao! — ne izdrža Jansen.

Sabilja se grohotom smeja.

— Pakao sam za tebe spremio, meni pripada raj, Švedanine!

Topot konja bio je sve jasniji. Međutim, izgledalo je da dolaze iz raznih pravaca.

Sabilja se podiže sa zida i krenu prema Jansenu. Na licu mu se ocrtavao gadljiv izraz.

— Nisam ni sanjao da će tvoj prijatelj tako zaudarati — rekao je, pridržavajući levom rukom opasač preko desnog ramena načičkan mecima.

Švedanin ga je proždirao pogledom. Da je mogao, taj bi pogled ubio Meksikanca na mestu.

— Čuješ li? — nastavi Meksikanac, pokazujući palcem preko sebe. — Moji se ljudi vraćaju... Niko ti više ne može pomoći!

— Misliš? — iscerio se Jansen, gledajući iza Sabiljinih leđa.

Lupež je osetio da nešto nije u redu i odskočio kao mačka.

Iz jedne uličice ukazao se jahač.

Bio je u košulji, velikih brkova, zategnutog lica, ruke opuštene niz

bok. Nije to bio Sabiljin čovek. Ni onaj prokleti dendi iz Sankoha!

Čovek koga zovu Vosper?

Sam?

Sabilja se nije plašio potezanja.

Ali bilo je nemoguće da su njegovi ljudi promašili Vospera! Karmin-to mu je ili poslao najbolje, ili ga je prevario?

— Mene tražiš, amigo? — oslovio ga je Sabilja, procenjujući detektivove kvalitete.

— Tražim zlatol — doviknu ovaj. — Gde si ga sakrio?

Sabilja se nasmeja.

— Ako me ubiješ, amigo, nikada nećeš saznati...

— Znam da nije daleko — uzvraća Vosper — jer se ti ne bi udaljavao mnogo od njega!

Meksikanac tiho opsova.

Tada s druge strane iskrsnu novi jahač.

Videvši ga, Sabilji zaklecaše kolena!

U drugim prilikama možda bi tražio načina da se izvuče, da spase kožu. Sada, međutim, nije bilo odstupanja.

Morao je da ubije ili da bude ubijen!

— Doveo si pomoć, amigo! — podrugljivo se obratio Vosperu. Bio je svestan da je on manje opasan i hteo je da ga „uhvati” na sužetu.

Detektiv lagano staja.

Džordžijanac je ostao u sedlu.

Na kraju krajeva, Vosper je odgovarao za pošiljku i njegovo je pravo bilo da je se domogne. Nije tražio kockarevu pomoć, mada mu je već dva puta pružio u toku traganja.

Dalje je morao sam.

— Zašto ne oslobodiš prijatelja?

— upita Vosper.

Meksikančeva usta se skupiše u nedoumici.

— Zašto bih? — upita.

— Bilo bi dva prema dva — dobaci detektiv. — Ovako, on će živeti, a ti ćeš umreti.

— Ako mu bude suđeno, ni on neće živeti! — iskezi se Sabilja. — Ubio je blagajnika u Vajlardu!

— To sam hteo da čujem — klimnu glavom Vosper i počeo da korača.

— Odveži me, budalo! — prodera se Jansen. — Nemaš nikakve šanse!

Meksikanac je počeo da se koleba.

U ovim trenucima morao je da se odluči: odvezati Jansena i boriti se uz njegovu pomoć, ili sam rizikovati? Ako ga odveže, ako iziđu živi iz ovog dvoboja, Jansen će se okrenuti protiv njega!

Kako god da je obrnuo i okrenuo, loše se pisalo po Sabilju.

Podne je prevallilo i senke su počele da se izdužuju.

Barni Vosper je stao na pristojnoj udaljenosti.

— Možeš još uvek da se predaš! — dobaci mu Vosper. — Biće ti suđeno pošteno.

— I pošteno vešanje, amigo? Sabilja to neće dočekati!

— Onda... ja čekam.

Meksikanac je uvideo da se Holi-dej neće mešati. Snage su se izjednačile, zasada. Bilo je to više nego što je očekivao od potere iz Vajlar-da.

DOX HOLIDEJ

★
DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

Oba protivnika izmenjali su vatru.

Vosper je bio neustrašiv borac i stojički je pucao, kao što je stojički primio zrno u telo.

Sabilja je ispalio hice kroz donji deo futrole, ne vadeći kolt. Pucao je nepromišljeno, brzo, ali ipak jedan je metak pogodio Vospera u prsa i zaneo se.

Demonski osmeh iskrivi Meksikančevo lice.

Vosper je pao na kolena, a onda na zemlju...

Tada je Džordžijanac sjahao sa svoga Miga. Njegovi koraci predstavljali su za Sabilju pravu moru.

Čovek u crnom bio je nešto drugo.

Nešto posebno!

A on je u dobošu imao još samo dva metka!

Ustuknuo je natrag, spreman da se baci iza sanduka i odatle pruži otpor.

Ali Holidaj kao da je prozreo njegove namere.

— Poteži! — dobacio je glasom koji je kroz usijani vazduh odjeknuo poput prskanja ledene kore.

Sabilja je potegao...

Poslednji put u životu.

Pao je izrešetan mecima, krvave lubanje i iskeženih usta.

Nije stigao ni da ispalii metak.

Pal Jansen se zadovoljno nacerio. Smrt bivšeg kompanjona obradovala ga je i ublažila bolove koje su mu konopci ostavljali u meću.

Džordžijanac je napunio svoje koltove, ostao nekoliko časaka nad mrtvim Meksikanцем, a onda se uputio prema Vosperu.

Detektiv je pridigao glavu, ugledavši kockara kao kroz maglu.

— Je li...? — prostenjao je.

— Jeste — klimnuo je glavom kockar. — Mrtav je!

Vosper se pridizao na laktove, natčovečanskom snagom.

— Hoću da ustanem — stisnutih zuba pružio je ruku prema Holidaju.

Džordžijanac mu pomože da se uspravi.

— Izgleda da mi predstoji još jedan metak za poklon — dobacio je prebledelom detektivu.

Barni Vosper se ljuljao na nogama, ali se držao hrabro.

Za to vreme, Pal Jansen ih je posmatrao tupim pogledom. Jedva je još osećao svoje ruke, pa i smrad leša kao da je iščilio.

Bio je bespomoćan, zahvaljujući svom bivšem partneru Sabilji. Međutim, u situaciji u kojoj se nalazio, mrtav Meksikanac za njega je značilo izvesno olakšanje...

Čim su pucnji umukli, El Paso kao da je oživeo.

Šeširi i sombrera počeli su da niču iznad zidova i ograda, ali niko se nije usudio da priđe sasvim blizu.

Niko osim šerifa Kolisa Hečinsa.

Dugajlija spečena lica i opuštenih brkova, izmileo iz jedne uličice važnim, odsečnim koracima. Metalna značka na košulji odbijala je sunčeve zrake i zasenjavala oči pritajenim posmatračima.

Nosio je veliki kolt sa desne strane i uzane pantalone uvučene u čizme visokih sara. Šešir sa obodom povrnutim sa strane ličio je na pogužvanu govedu kožu. Bio je nekako traljav, neuredan, kao da ga se slabo

ticalo sve drugo oko njega osim sopstvenih interesa.

Hečins je bio običan podmitljivac, proračunati čuvar zakona koji je izlazio na scenu samo onda ako nije bilo opasno po njega.

To je Holidej dobro znao.

Dag Lintok, advokat iz Ebilejna, ispričao mu je jednom prilikom o Hečinsovim svinjarijama, dodajući da ga tamo još uvek drže zbog toga što je El Paso bio u to vreme grozno mesto za prave ljude.

U njemu su mogli opstati uglavnom ološ, skitnice, šarlatani, ubice, korumpirani bogataši i Meksikanci koje niko nizašta nije ni pitao.

Koli Hečins prihvatio se značke, jer je video da može da učari za sebe ponešto. Naravno, morao je da bude obazriv, jer je federalni maršal Art Mejsn sve češće gurao svoj „nos“ u El Paso.

Kao da je čekao da Hečins napravi neku veću glupost i da ga strpa iza rešetaka.

I ovog puta je, skriven, sačekao da umukne eho koltova kraj kapele, pa da se pojavi na sceni.

Možda nije baš sve dobro razumeo, ali njegova značka davala mu je pravo da samouvereno krene prema dvojici stranaca, sa izvučenim revolverom u ruci, svestan da ga okolo posmatraju bez daha.

Barni Vosper se, oslonjen o kockarevo rame, približavao uvezanom Jansenu.

Zaudaranje od kovčega bilo je toliko nesnosno da je Hečins skoro odustao od namere da upotrebi zakon prema strancima. Ali, odstupanja nije bilo,

Čuvar zakona u El Pasu preprečio je put kockaru i detektivu, oštrog izraza lica i podignutog kolta.

— Uhapšeni ste! — kratko im se obratio.

Ali Džordžijanac prođe pored njega i ne pogledavši ga.

Hečins preblede od srdžbe.

Potrčao je za njima na svojim dugim, rasklimatanim nogama, vitlajući oružjem.

— Stanite ili ću pucati! — povikao je.

Vosper i Holidej se zaustaviše.

— Otkopčajte opasače! — naredivao je šerif, besan što nije ostavio onakav utisak kakav je očekivao.

Detektiv se lagano okrenu.

— Zašto smo uhapšeni? — upita, stisnutih zuba.

Hečins pokaza na mrtvog Sabilju i uvezanog Jansena.

— Ovde je bilo pucnjave! — rekao je. — Dok se ne razjasni sve ovo, vi ćete mi predati oružje.

— Čoveče, niste uhapsili najvažnijeg! — obrati mu se Holidej mirnim glasom.

— Koga to, mister?

— Samoga sebe! — dovrši kockar svoju misao. Pogled njegovih ledenoplavih očiju zamrzao je Hečinsu psovku na usnama.

— Šta? Kako se usuđujete...

Ali Džordžijanac se nije obazirao na zapenušanog šerifa.

— Bolje da pozovete nekog lekara — reče malo zatim. — I sklonite taj revolver, šerife, može vam opaliti u glavu!

Ali Hečinsa nije bilo lako zaustaviti.

— Rekao sam da predate oružje!
— zaurloao je da se ceo trg zatresao
od njegovog glasa. — Ko ste vi?

Vosper izvuče svoju detektivsku značku. Hečins je samo ovlaš pogleda.

— Razgovaraćemo samo u zatvoru! — dreknuo je.

— Nije nam do šale, šerife! — prasnu Vosper. — Ovi ljudi su ubice i pljačkaši! Prešli smo pola države dok ih nismo stigli!

— Rekao sam da predate oružje!
— besneo je Hečins.

Pri tome je opasno podigao oružje.

— Neka bude! — dobaci Dok i odmače se od Vospera. — Evo mojih koltova, šerife!

Desnom rukom je pošao da otkopča opasač, motreći pravac Hečinsovog revolvera. Samo je malo skrenuo nadole i to je bilo dovoljno za Džordžijanca.

Leva ruka spustila se kao bljesak munje na pravo mesto i izvukla „linkoln“. Iz niklovane cevi sevnuo je samo jedan dugi, narandžasti jezičak i Hečinsov kolt izleteo je iz šerifove šake tupo lupivši o kamen.

Čuvar zakona u El Pasu buljio je u svoju nezleđenu ruku kao da je ugledao sablast!

Nebesa!

A s druge strane kockar je svoj kolt već ubacio u futrolu, brzinom koja je bila nedostižna za Hečinsove oči!

Nije smogao snage ni da opsuje. Prokleti stranac!

Njegov revolver nalazio se blizu, trebalo je samo da skoči prema njemu, podigne i opali sa zemlje. Da, baš tako! Jer, čovek u crnom je po-

novo prihvatio svog ranjenog prijatelja i poveo prema mrtvačkom kovčegu.

Koli Hečins se nije mnogo dvomio!

Do revolvera ga je delilo možda svega dva njegova koraka.

Učinio je to vrlo spretno i sagao se dole. Prsti mu već bili nad drškom, kada je planuo hitac!

Ispod njegove raširene šake odskočilo je oružje pogođeno Holidejevim metkom i zaustavilo se tek na nekoliko metara dalje!

Zatim je planulo još tri hica, i posle svakog Hečinsov kolt je odskakivao i nestajao sve dalje. Poslednji metak odbacio ga je čak u drugu ulicu.

Zatim je nastupila tišina.

Koli Hečins bio je dotučen.

Kao da se ništa naročito nije desilo, Holidej ga zapita.

— Imate li nož, šerife?

Hečins nije mogao da razume šta vražji stranac hoće od njega. Onda je klimnuo potvrdno glavom.

— Onda odveži tog čoveka! — pokazao Dok na Jansena.

Hečins se namršti.

— Ja? Pa tamo smrdi kao... kao...

— Smrdi njemu još više, šerife — reče kockar — ali se nije požalio.

— Ko je to...?

— Jedan kandidat za vešala! — javi se Vosper. — Samo pre nego što bude visio, moraće nešto da mi došapne...

— Nema potrebe! — reče kockar. Vosper se trže.

— Kako? Ceo ovaj put sam pre-

šao da ga se dočepam i da mi prizna gde je...

— On će ćutati.

— Meni će priznati...

— Neće! Možda ni on ne zna gde je.

Vosperovo lice se zgrči od te iznenadne pomisli. Onda mu se pogled prenese na mrtvog Meksikanca.

— Sabilja?

Ali Holidej ne reče ništa.

Za to vreme, okrenute glave na drugu stranu, Koli Hečins je sekao uže na Jansenovim rukama.

Visoki Šveđanin je pokušao da stane na noge, ali se zaklatio kao pijan. Po rukama su mu ostale masnice, ali uprkos obamrlim udovima odšuljao se prema zidu, samo što dalje od sanduka.

Šerif El Pasa se brzo odmakao.

— Ništa ne razumem... — mrm-ljao je, ne više tako ratoboran kao malopre — Ko je u tom prokletom sanduku?

Kockar pogleda u Jansena. Šveđanin je lagano trljao svoje mišice i zglobove, razmišljajući postoji li uopšte kakva šansa za bekstvo.

— On sigurno zna — reče Vosper, pokazujući na Jansena.

Ali Jansen je ćutao.

— Ako ne zna, neka otvori da sazna — predloži Džordžijanac.

— Dobra ideja! — klimnu glavom Vosper i izvuče svoj „mornarički remington”. — Čuo si, ubico? Kreni onda!

Kako je Šveđanin oklevao. Vosper opali i podiže prašinu sa zida pored same njegove glave.

To je već bio ubedljiviji poziv.

On pride zakovanom kovčegu, za-

vuče prste pod jednu pukotinu i snažnim trzajem povuče uvis. Poklopac se prosto raspade u njegovim rukama na nekoliko delova.

Zatim je, pokrivši šakom lice, udario čizmom i kovčeg se prevrte.

Iz njega izlete telo Slima Šugera i otkotrlja se u prašnjavi deo kraj zida.

— Sve ovo mi ništa ne govori...

— procedio je Vosper, kome su bolovi od rane postajali sve žešći.

— Stani, burazeru! — preseče koc karev glas Jansenovo povlačenje od kovčega. — Još imaš posla.

— Briga me! — odseče Šveđanin. — Ja sam svoje završio odavno — nacerio se.

Holidej počeo da mu prilazi.

— Podigni onaj sanduk i baci ga na zemlju! — naredi mu.

— Zašto? Da neće da izleti ptičica?

— Poslušaj... ili ćemo te staviti na sanduk ponovo i tako sprovesti do Tularose!

Ova ideja nije se dopala Šveđaninu. Sve je mogao da podnese, ali još jedno „drugovanje” sa lešom — ni za živu glavu!

Uzeo ga je obema rukama i podigao uvis. Tako je ostao nekoliko časaka, okrenut prema Vosperu i Holideju. Snaga mu se povratila pred ukazanom prilikom: baciće kovčeg na njih i nobeći u prvu bočnu uličicu! Šerif je bez oružja, a dok se oni snađu, biće daleko!

Podigao ga je još više iznad glave...

— Pred sebe, burazeru! — sa-seče ga Džordžijančev metalnohla-

dan glas, a ruka paklenog strelca se nadnese nad kolt.

Prozreo ga je!

Osim toga, detektiv je još uvek držao svoj „remington” otkočen.

Pal Jansen baci sanduk nedaleko od sebe.

Začuo se tresak, trule daske se raspadoše i pred iznenađenim Hečinsom po ulici se prosuše dolari i zlat ne poluge!

Nebesa!

Vosperu dođe da se nasmeje! Sanduk je imao dvostruko dno, zašto bi ga inače Sabilja vukao od Vajlarda do El Pasa... Svakako ne zbog toga da bi sakrio ubijenog kompanjona od policije i potere!

Ni Jansen se nije osećao manje iznenađen, samo on je u dubini svoje podsvesti čuvao neku sličnu mogućnost da je zlato tamo gde je i Sabilja. Ali da je i sam ležao privezan za njega, to je već bilo previše!

Hečins je buljio u gomilu plena koji su mnogi već platili životom.

Vosper koraknu prema polomljenom kovčegu.

— Neka sam proklet! — prošaputao je. — Najzad sam ga našao! Najzad!

Iznenada, kockar se odmače od njega i munjevito poteže svoj „linkoln”.

Pal Jansen je uspeo da odmakne samo nekoliko koraka, a onda je posrnuo pogođen u nogu. Opet je Hečins bio prespor da prati taj demonski trzaj ruke, samo je video plamen, čuo pucanj i kolt se opet nalazio na svom mestu!

— Ovog čoveka treba previti — obrati se Holidej Hečinsu pokazuju-

ći na Vospera — a ovog strpajte iza rešetaka dok ja javim u Tularosu federalnom šerifu Artu Mejsnu da dođe ovamo!

Pri pomenu imena Arta Mejsna, Hečins postade nervozan. Stranac je, dakle, poznavao tog opakog starca koji mu već mesecima zagorčava život i sedi mu za vratom.

Hteo ne hteo, Hečins je bio sateran u ćošak: trebalo je da se покаže koliko je zakon za njega svetinja.

— Biće sve u redu, mister! — obećao je svečanim glasom. — Negovaćemo ranjenika, a od novca neće faliti ni jedan cent.

— Siguran sam u to! — zaključio kockar.

Hečins počeo da doziva neke ljude i da izdaje naređenje. Trg se iznenada ispunio masom sveta. Odnekud se stvoriše i dva Hečinsova pomoćnika koji podigoše Jansena i odvukoše uličicom prema zatvoru.

Neko je odjahao po lekara.

Hečinsu donesoše njegov revolver i on ga zadenu za opasač kao da se ništa nije desilo.

Vosperu se nije odlazilo od plena, ali hvatala ga je nesvestica.

Džordžijanac se saže i počeo da broji novac iz jednog svežnja.

— Uzeću mojih petnaest hiljada dolara! — rekao je. — Toliko mi je dugovala banka...

Vosper se blede osmehnu.

— Imate i procenat od kompanije „Vels Fargo”...

Holidej stavi novac u džep.

— To vi zadržite.

— Ali...

— Ja sam tragao za svojim nov-

cem, a ne za novcem kompanije — prekide ga kockar. Zatim iznenada pruži ruku detektivu.

— Nadam se da je to poslednji metak u vašem telu — reče.

Vosper mu stisnu ruku.

— Nikada nisam sreo u životu...

Ali Holidej je već odlazio. Njegov Migo stajao je na suncu, dignute glave, kao da njuši vazduh kojim će proći njegov gospodar.

• •

Barni Vosper nije stigao da kaže sve što mu je ležalo na srcu, a Džordžijanac je još samo časak bio na uglu, a onda iščezao.

Koli Hečins je takođe gledao za strancem, pomešanih osećanja.

— Pravi đavol! — rekao je poluglasno. — Da mi je znati ko je to?

— Žao mi je što to ranije nisam znao — odazva se Vosper.

— Zar niste prijatelji?

— Samo poznanici — uzdahnu Vosper, pritiskajući rukom ramu. — On i nema prijatelja, valjda. Ako ih

i stekne, odlazi da mu se ne bi na licu pročitao nešto drugo osim hladnoće...

— Pa, ko je to, do đavola?

— Rekao je da se zove Holidej, Dok Holidej. Mislím da samo on i može da bude to...

Hečins ustuknu.

— Nebesa! Zar Holidej?

Onda se lupio po čelu.

— A ja sam mlatarao ovim revolverom pred njim... Baš sam bio budala! Pred Dokom Holidejem! Nije ni čudo što poznaje federalnog šerifa...

Vosper je još uvek gledao ugaon iza koga je nestao visoki jahač u tamnom odelu.

Dok Holidej je, nešto kasnije, izjahao iz El Pasa i uputio se na istok, prema reci Pekos.

Sunce se priklanjalo zapadu i senka jahača postajala je sve izduženija.

Vrhovi Gvadelupa planina beleli su se snegom.

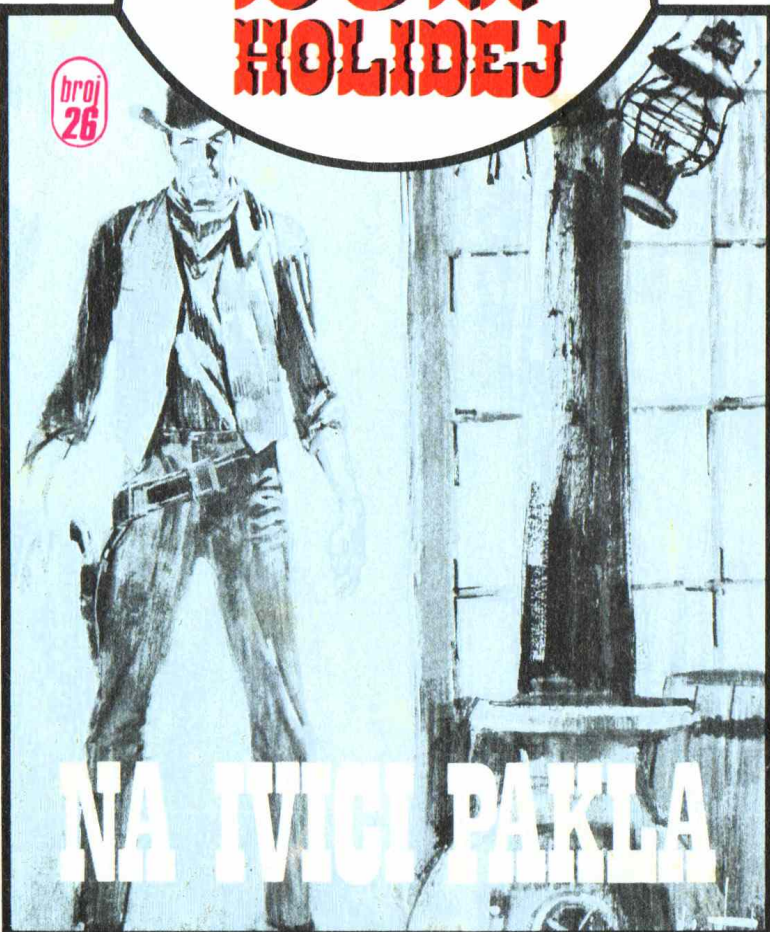
Led je bio i u srcu usamljenog čoveka iz Džordžije. Led koji ni tek-saško sunce nije moglo da otopi.

KRAJ

DOK HOLIDEJ

broj
26

NA IVICI PAKLA

SVAKOG 1. U MESECU

JUNI 1974.